

Perspectiefnota 2027

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Inleiding	4
Financieel perspectief	6
Toelichting per programma	15
Programma 1. Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie	16
Programma 2. Samen leven en ondersteunen	24
Programma 3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	34
Programma 4. Vrije tijd	41
Programma 5. Veiligheid	45
Programma 6. Dienstverlening en participatie	50
Programma 7. Inrichting van de stad	54
Overzicht Overhead	66
Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen en onvoorzien	71
Bijlagen	76
Bijlage 1. Toelichting loon- en prijsstijging	77
Bijlage 2. Samenvatting Eerste Tussenbericht 2026	78

Bijlage 3.	Resultaatbestemming jaarrekening 2025	80
Bijlage 4.	Totaaloverzicht financiële ontwikkelingen	93

Inleiding

De Perspectiefnota 2027 (PN) schetst op hoofdlijnen het financieel perspectief voor 2027 en de volgende jaren. Ook worden de afwijkingen over het lopende begrotingsjaar 2026 in de PN opgenomen: het Eerste Tussenbericht 2026. Hiervan zijn de structurele effecten meegenomen in het perspectief van de meerjarenbegroting 2027 – 2030. De PN biedt de raad handvatten om in het perspectiefdebat nader richting te geven voor de komende jaren. Ook kan de raad aandacht voor specifieke onderwerpen vragen. De uitkomsten van het perspectiefdebat zijn de basis voor de Programmabegroting 2029 – 2030, waarover tijdens het begrotingsdebat in november 2026 besluitvorming plaatsvindt.

Gemeenteraadsverkiezingen

Voor de Perspectiefnota 2027 (PN 2027) is vanwege het gemeentelijke verkiezingsjaar sprake van een bijzondere situatie. De ambities van het nieuwe college en de voornemens voor nieuw beleid zijn bij het opstellen van de perspectiefnota nog niet bekend. De PN 2027 vormt samen met de plannen van het nieuwe college de basis voor het samenstellen van de Programmabegroting (PB) 2027-2030. Hierdoor heeft de PN 2027 voornamelijk een financieel karakter.

Het is aan de raad om in het perspectiefdebat nader richting te geven of aandacht voor specifieke onderwerpen te vragen. Dit jaar worden de kaders en richtingen voor de komende jaren door het nieuwe college gepresenteerd. De uitkomsten van het perspectiefdebat worden verwerkt in de Programmabegroting 2027-2030 en in het begrotingsdebat in november 2026 vindt besluitvorming plaats.

Meicirculaire

De voorschriften van de provinciaal toezichthouder geven aan, dat de gevolgen van de meicirculaire worden betrokken in de Programmabegroting 2027-2030. Zo snel als mogelijk na het verschijnen van de Meicirculaire 2026 wordt de raad (voorafgaand aan het Perspectiefdebat 2026) via een afzonderlijk memo op hoofdlijn over de financiële uitkomst van de meicirculaire geïnformeerd.

Leeswijzer

Na de inleiding komt het financieel perspectief voor de komende jaren aan bod. Ook wordt ingegaan op de ontwikkeling van de reserves (Reserve Fonds Zoetermeer 2040 en Reserve vrij inzetbaar).

In aansluiting daarop wordt per programma en daarbinnen op postniveau, een toelichting op de ontwikkeling van met name het financieel perspectief gegeven. In principe kent elk programma de volgende inrichting. Allereerst wordt schematisch de doelenboom getoond met op het hoogste niveau het te bereiken maatschappelijk effect. Daaronder volgen de te realiseren doelen en de effectindicatoren (= meetfactoren).

Als onderdeel van het project Modernisering programmabegroting (zie ook [raadsmemo Modernisering programmabegroting](#)) is extra aandacht besteed aan de effectindicatoren. Er is een screening gedaan op indicatoren die kunnen worden aangescherpt of geschrapt. Denk hierbij aan indicatoren die:

1. geen maat zijn voor de te bereiken doelen;
2. niet langer valide zijn (bijvoorbeeld niet meer actueel, representatief of beschikbaar doordat de monitor waarin ze gemeten worden niet meer bestaat);
3. of die niet kunnen worden beïnvloed of gemeten (wellicht bestaat dan toch een andere mogelijkheid tot meten);

4. het kan zijn dat effectindicatoren niet voldoen aan bovenstaande criteria, maar toch wel moeten worden gehandhaafd vanwege een expliciete wens van de raad.

Ten tweede wordt een tabel gepresenteerd met onderwerpen (op postniveau) met daaronder een korte toelichting op de financiële en inhoudelijke gevolgen voor het Financieel perspectief met een indeling in:

1. Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (mee- en tegenvallers). Naast de leereffecten jaarrekening 2025 gaat het om (financiële) afwijkingen van het lopend begrotingsjaar. Uitgangspunt is dat het vastgestelde kwaliteitsniveau gelijk blijft.
 2. Onvermijdelijke (of exogene) ontwikkelingen met financiële gevolgen, die buiten de invloedssfeer van de gemeente liggen. De gemeente heeft in feite geen keuze. Denk aan wetswijzigingen, (natuur)rampen, ontwikkeling bijstandsuitkeringen of hogere aanbestedingskosten.
 3. Voorstellen voor beleidswijzigingen zoals wijzigingen van kwaliteitsniveau, inhoud, doelgroep, nieuwe activiteiten, beleidsintensivering, activiteiten naar aanleiding van uitkomsten pilot.
- Ook de voorstellen voor aanpassing van indicatoren worden onder het kopje Beleidswijzigingen toegelicht.

Het uiteindelijke saldo in de tabel geeft de financiële gevolgen voor het betreffende programma ten opzichte van de Programmabegroting 2026-2029. Hierbij betekent een min - teken een verslechtering van het saldo.

Indien van toepassing worden aan het eind van een programma ook de nieuwe strategische risico's vermeld. Tot slot worden afwijkingen in investeringen en voorzieningen gemeld.

Bijlage 2 Samenvatting Eerste Tussenbericht 2026 toont een samenvatting van het financieel totaaloverzicht van de afwijkingen over het jaar 2026.

Bijlagen

De volgende bijlagen zijn bijgevoegd:

1. Toelichting loon- en prijsstijging
2. Samenvatting Eerste Tussenbericht 2026
3. Resultaatbestemming jaarrekening 2025
4. Totaaloverzicht financiële ontwikkelingen: financiële ontwikkelingen bestaand beleid, onvermijdelijke ontwikkelingen en nieuw beleid. De inhoudelijke toelichtingen maken onderdeel uit van de programma's.

Financieel perspectief

Inleiding

Het financieel perspectief vormt het kompas voor een solide financiële positie en toekomstbestendige keuzes. Economische schommelingen, geopolitieke ontwikkelingen en aanhoudende druk op publieke middelen vragen om een scherp financiële koers. Tegelijkertijd blijft de opgave voor de gemeente onverminderd groot: het waarborgen van goede voorzieningen, het ondersteunen van inwoners en het investeren in een duurzame en toekomstbestendige leefomgeving.

Dit vraagt om een realistisch en bestendig financieel perspectief, waarbij niet alleen wordt gekeken naar de korte termijn, maar juist ook naar de structurele houdbaarheid van keuzes. De beschikbare middelen staan onder druk, terwijl de verwachtingen en maatschappelijke opgaven toenemen. In deze context is het noodzakelijk om prioriteiten helder te stellen en keuzes zorgvuldig te onderbouwen. Dit betekent dat niet alles kan en dat we kritisch moeten afwegen waar inzet van middelen het meeste effect sorteert. Transparantie, onderbouwing en uitlegbaarheid richting raad en inwoners staan hierin centraal.

Het financieel perspectief helpt om keuzes goed te onderbouwen en vooruit te kijken. Door grip te houden op inkomsten en uitgaven ontstaat stabiliteit en vertrouwen. Zo zorgen we ervoor dat plannen niet alleen goed klinken, maar ook haalbaar en verantwoord zijn. We blijven investeren waar dat nodig en verantwoord is, maar houden tegelijkertijd oog voor risico's en onzekerheden. Zo werken we aan een gemeente die ook in roerige tijden financieel gezond blijft en haar maatschappelijke ambities waar kan maken.

Dit hoofdstuk presenteert een financiële samenvatting van hoe we omgaan met onze middelen, wat onze activiteiten kosten en welke investeringen nodig zijn voor de toekomst. Het schetst de ontwikkelingen in de exploitatie van de begroting 2027, meerjarenbegroting 2028-2030 en de reserves. Er wordt gestart met algemene financiële uitgangspunten voor de loon- en prijsstijgingen en het Eerste Tussenbericht 2026. Vervolgens wordt het financieel perspectief op hoofdlijnen gepresenteerd.

In aansluiting daarop komen de ontwikkelingen in de Reserve Fonds Zoetermeer 2040 en de Reserve vrij inzetbaar aan bod. Daarbij wordt ook de relatie gelegd met het resultaat van de Jaarrekening 2025 en het voorstel tot bestemming daarvan.

Algemene financiële uitgangspunten

Loon- en prijsstijging

De gevolgen voor loon- en prijsstijging ten opzichte van de begroting 2026 worden als volgt in de programma's van de begroting 2027 verwerkt.

	2027
Prijsstijging	1,9%
Loonstijging	4,2%

Zie voor een nadere toelichting bijlage 1.

Eerste Tussenbericht 2026

De komende programmabegroting heeft betrekking op 2027 - 2030. De afwijkingen over het lopend jaar 2026 maken daarvan geen onderdeel uit, maar beïnvloeden wel de financiële positie. Een wijziging van het voor 2026 verwachte resultaat werkt door naar de hoogte van de Reserve vrij inzetbaar.

Daarnaast kunnen de afwijkingen van 2026 ook een doorwerking hebben naar 2027 en mogelijk latere jaren. De afwijkingen van de lopende begroting 2026 (€ 6,265 mln. positief) vormen feitelijk het Eerste Tussenbericht 2026. Bijlage 2 toont de financiële samenvatting van het Eerste Tussenbericht 2026.

Financieel perspectief

Het huidige college heeft een structureel sluitende begroting 2026 achtergelaten met gebruik van de inzet van het zogenaamde surplus uit de algemene reserve van € 5 mln. Voor 2027 en verder is sprake van een negatief begrotingssaldo van € 9,946 mln. oplopend tot ruim € 21 mln. in 2029. Er worden in deze perspectiefnota geen aanvullende bezuinigingsvoorstellen gedaan. Bezuinigingen blijven wel als een zwaard van Damocles boven de markt hangen vanwege het uitgestelde financiële ravijn vanaf 2028. Voorstellen voor dekking van het negatieve begrotingssaldo is een zaak van het nieuwe bestuur.

Onderstaande tabel toont het financieel perspectief op hoofdlijn.

Financieel perspectief op hoofdlijn						Bedragen * € 1.000
Regel	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
	Saldo MJB 2025-28, incidentele posten	-1.284	-86	-524	-455	
	Saldo MJB 2025-28, structurele posten	1.705	-6.581	-18.583	-22.079	-22.769
1	Programmabegroting 2026-2029	420	-6.667	-19.107	-22.535	-22.769
2	Raadsbesluiten tot en met april 2026	-643	-346	-588	-641	-119
3	Mutaties TB1:					
3a	- financiële ontwikkelingen bestaand beleid	7.147	2.478	1.213	1.244	2.328
3b	- onvermijdelijke ontwikkelingen	1.074	-1.015	-1.515	-1.515	-1.515
3c	- nieuw beleid	-381	-291	-291	-166	-166
	Programmabegroting 2026-2029 excl. dekking	7.618	-5.841	-20.288	-23.612	-22.241
4	Aangeleverde begrotingswijzigingen, nog niet vastgesteld	-1.353	-4.105	758	2.304	2.309
5	Perspectiefnota 2027-2030	6.265	-9.946	-19.529	-21.308	-19.932

Financiële vertreksituatie (regel 1)

In november 2025 is de begroting 2026-2029 vastgesteld. Gecorrigeerd voor incidentele baten en lasten bedroeg het structurele saldo voor 2026 nog € 1,705 mln. positief. Hierbij is gebruik gemaakt van de inzet van het zogenaamde surplus in de algemene reserve voor een bedrag van € 5 mln. We teren dus in op het eigen vermogen. Vanaf 2027 is sprake van een meerjarenraming met tekorten oplopend tot ruim € 22 mln.

Raadsbesluiten tot en met april 2026 (regel 2)

Na de vaststelling van de Programmabegroting 2026 zijn meerdere raadsbesluiten genomen met een effect op het begrotingssaldo waaronder Planuitwerkingskader Snowworld, Binnenklimaat CKC, Afvalbeleidsplan, Doorontwikkeling ZoetermeerPas en Uitvoeringsbudget verduurzaming Stadstheater.

Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (regel 3a)

De analyse van de Jaarrekening 2025 en het Eerste Tussenbericht 2026 toont afwijkingen in de uitvoering van de begroting. Voor een deel hebben de afwijkingen een meerjarig karakter. Het totaal van de afwijkingen heeft een positief effect op het begrotingssaldo. Dit komt met name door financiële meevallers bij onder andere de uitvoering van de Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE), de herziene raming van de rentebaten en loonstijging. Bijlage 4 presenteert een totaaloverzicht van de posten.

Onvermijdelijke ontwikkelingen (regel 3b)

De afwijkingen in de categorie onvermijdelijke ontwikkelingen liggen in feite buiten de invloedssfeer van de gemeente. Voorbeelden zijn de ontwikkeling in de bijstandsuitkeringen, klein onderhoud wegen, vervanging van het zaaksysteem, arbo- en veiligheidsmaatregelen. Bijlage 4 geeft een totaaloverzicht van de posten.

Nieuw beleid (regel 3c)

Het gaat om een beperkt aantal beleidsvoorstellen. Enerzijds betreft dit voorstellen die voortvloeien uit maatschappelijke ontwikkelingen. Anderzijds gaat het om voorstellen die essentieel zijn om de strategische positie van Zoetermeer te versterken en de uitvoeringskracht van de organisatie op orde te houden. Daarnaast zijn in deze categorie ook taakmutaties verwerkt. Dit betreft middelen die de gemeente via de algemene uitkering van het rijk ontvangt voor nieuwe of geïntensiveerde taken. Aan deze extra middelen staan beleidsintensiveringen of aanvullende uitvoeringslasten tegenover. Hoewel deze middelen formeel onderdeel uitmaken van de algemene uitkering en de gemeente beleidsvrijheid heeft in de inzet ervan, kiest het college ervoor deze middelen in samenhang met de bijbehorende taken en beleidsvoornemens te presenteren.

De inhoudelijke toelichtingen op de voorstellen voor nieuw beleid zijn per programma opgenomen. Deze voorstellen worden als zodanig inzichtelijk gemaakt, zodat hierover in de verdere besluitvorming expliciete keuzes kunnen worden gemaakt. Een deel van de beleidsvoorstellen doen een beroep op bestaande dekkingsbronnen, waaronder de reserve Fonds Zoetermeer 2040 en de algemene dekkingsmiddelen. Voor € 0,381 mln. is op dit moment nog geen specifieke dekking. Bijlage 4 bevat het totaaloverzicht van de beleidsvoorstellen en de bijbehorende financiële effecten.

Aangeleverde begrotingswijzigingen, nog niet vastgesteld (regel 4)

Er zijn raadsvoorstellen met financiële gevolgen aan de raad aangeboden, die nog niet zijn vastgesteld. Het gaat om Nieuwbouw IKC Seghwaert, Reorganisatie Sociaal Domein en Aanpak veiligheid op straat. Deze voorstellen doen in 2026 en 2027 een beroep op het begrotingssaldo.

Overige bijzondere aandachtspunten

Toelichting provinciaal toezicht

Onderstaande tabel geeft het begrotingssaldo met het onderscheid in incidenteel en structureel. Dit onderscheid is van belang in het kader van het provinciaal begrotingstoezicht. Het structureel begrotingssaldo vertoont voor het jaar 2027 een negatief (structureel) saldo van € 8,378 mln. In 2028 daalt het structurele begrotingssaldo verder naar ruim € 18 mln. negatief, in 2029 naar € 20 mln. negatief en in 2030 naar circa € 19 mln. negatief. Dit is het gevolg van het 'uitgestelde financiële ravijn'.

Bedragen * € 1.000					
Financieel perspectief op hoofdlijn*					
Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Saldo incidentele baten en lasten	-2.558	-1.568	-694	-830	-764
Saldo structurele baten en lasten	8.823	-8.378	-18.835	-20.478	-19.169
Begrotingssaldo	6.265	-9.946	-19.529	-21.308	-19.932

* In deze berekening zijn neutrale begrotingswijzigingen niet meegenomen. Deze kunnen van invloed zijn op de saldi van structurele en incidentele lasten.

Omdat het (structurele) begrotingssaldo voor 2027 negatief is, heeft het nu gepresenteerde tekort directe gevolgen voor het oordeel van de provincie in kader van het begrotingtoezicht. In de beoordeling van de provincie is de meerjarenraming 2028-2030 van belang indien het eerste jaar van de begroting – dus 2027 – niet structureel en reëel in evenwicht is. Dat betekent dat als de structurele lasten in 2027 hoger zijn dan de structurele baten, het laatste jaar van de meerjarenbegroting 2028-2030 in de beoordeling wordt meegenomen. Zonder dekkingsplan voor 2027 dan wel voor de meerjarenbegroting ontstaat de situatie, dat de provincie bij de raad aandringt om tot maatregelen te komen die leiden tot een sluitende begroting. Dit vraagt om extra besluitvorming door het nieuwe college.

Groei van de stad

Het beter faciliteren van de groei van de stad vraagt om het stellen van prioriteiten bij de strategische – en organisatorische inzet van middelen en het investeren in projecten die de grootste impact hebben op leefbaarheid, bereikbaarheid en duurzaamheid. Daarbij verdienen met name personele groei, organisatieontwikkeling, slimme technologie en datagedreven beleid specifieke aandacht. Een flexibele/adaptieve begroting die ruimte laat voor groei en kansen is daarbij ondersteunend. De hogere inkomsten door de toename van inwoners en woningen worden voor (maximaal) 50% gestort in de Reserve Fonds Zoetermeer 2040 en voor 50% ingezet voor hogere kosten van beheer en aanleg van voorzieningen, onderhoud openbaar gebied, personeel en organisatieontwikkeling. Daarnaast vindt de komende periode een nadere uitwerking plaats van voorstellen in relatie tot groei van de stad.

Structurele druk op begroting

Het huidige college neemt geen (onomkeerbare) bezuinigingsbesluiten. Zelfs met scherpe keuzes bij het stellen van prioriteiten bij de strategische – en organisatorische inzet van middelen en het investeren in projecten blijven er krachten waar de gemeente weinig grip op heeft. Zo drukken vervanging en verduurzaming van vastgoed de komende jaren op de begroting. In het algemeen wordt de uitvoeringskracht beperkt door een tekort aan deskundig personeel, waardoor taken en projecten doorschuiven en daardoor lijkt de jaarrekening positiever dan de werkelijkheid.

Door de structurele druk verschuift de begroting steeds meer richting verplichte en onvermijdbare uitgaven. De gevolgen:

- minder ruimte voor nieuw beleid;
- uitstel van investeringen in leefomgeving, duurzaamheid of innovatie;
- strengere keuzes in voorzieningen, subsidies en onderhoudsniveaus;
- toename van financiële risico's.

Risico gevolgen geopolitieke spanningen

Het risico bestaat dat de geopolitieke spanningen (door oorlogen in Oekraïne en het Midden-Oosten) leiden tot merkbare gevolgen voor Nederlandse gemeenten. Door stijgende energieprijzen en inflatie nemen de kosten voor gemeentelijke taken toe, zoals onderhoud van gebouwen en infrastructuur. Tegelijkertijd worden bouwprojecten duurder en soms uitgesteld.

Daarnaast kan de druk op sociale voorzieningen toenemen, doordat meer inwoners moeite hebben om rond te komen. Dit leidt tot hogere uitgaven aan bijvoorbeeld bijstand en schuldhulpverlening. Bij escalatie van conflicten kan die druk verder toenemen. Ook kunnen economische verstoringen lokale bedrijven raken, wat gevolgen heeft voor werkgelegenheid en gemeentelijke inkomsten. En als het rijk door economische tegenvallers moet bezuinigen, kunnen gemeenten bovendien te maken krijgen met nog minder financiële ruimte.

De geschetste ontwikkelingen maken het financieel beleid complexer en kwetsbaarder.

Reserve Fonds Zoetermeer 2040

Onderstaande tabel toont het verloop van de Reserve Fonds Zoetermeer 2040. Per 1 januari 2024 zijn de Reserve Investeringsfonds 2030 en de Reserve Fonds Zoetermeer 2040 samengevoegd in deze reserve.

		Bedragen in € 1.000				
Nr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
A.	Stand 1 januari Reserve Fonds Zoetermeer 2040	107.381	80.040	58.212	54.025	45.501
1	Raadsbesluiten Fonds 2040	-18.854	-8.741	-3.221	156	193
B	Begroting 2026 in voorbereiding					
1	Verwachtingen uit voorgaande jaren					
	<i>Schaalsprong</i>					
	Woningbouwprogrammering, voorbereiding bestemmingsplannen			-220	-220	-220
	Nieuwe initiatieven			-150	-150	-150
	Gemeentelijke inzet 700 woningen			-350	-350	-350
	Voorbereiding schaa sprong, OV en stationsgebied			-120	-120	-120
	Binden en onderhouden relatienetwerk			-120	-120	-120
	<i>Beheer openbare ruimte</i>					
	Roggeakker, beheerlasten openbare ruimte				-13	-13
	t Seghe Waert - beheerlasten openbare ruimte		-10	-10	-10	-10
	Snowworld, toegangsweg, beheerlasten openbare ruimte					-5
	Edisonpark		-80	-80	-153	-153
	<i>Grondbedrijf</i>					
	Planuitwerkingskader Eerste Stationsstraat 185					193
	Planuitwerkingskader Bijdorplaan 12				267	

Bedragen in € 1.000

	Initiatiefvoorstel Voorweg Centrum	-1.300				
	Deelgebied Zuidflank Nederland	-2.585				
	Deelgebied Zuidflank Nederland, beeldende kunst		-10	-10		
	<i>Overige reserveringen</i>					
	Cofinanciering verduurzaming woningen en openbare ruimte			-2.750		
	Gebiedsontwikkeling Binnenstad	-1.875	-11.340			
	Penvoerderschap Hoefweg					
	Dekking onrendabele top woningen goedkope huursector	-2.000				
	Parkeervoorziening voor auto's en / of fietsen elders in de stad (geormerkt n.a.v. voorstel Markt 10 / amendement 2410 C)			-5.200		
2	Perspectiefnota 2027					
	<i>Herfaseringen</i>					
	Schaalsprong, voorbereiding bestemmingsplannen	-10				
	Binden en onderhouden relatienetwerk	-50				
	Woningbouw als aanjager	-10				
	Wijkverkenning Buytenwegh		-316			
	Wijkontwikkeling Meerzicht	-1.621	-1.191			
	Integrale gebiedsvisie van Doornenplantsoen	-50				
	Woonzorgvisie		-80			
	Stedin Wiltonstraat				76	
	Stedin Edisonstraat				18	
	Resultaat Stedin Zwaardslootseweg			38		
	GR Hoefweg	200				
	<i>Programma's</i>					
	Formatie Economie	-125	-125			
	Meevallende afschrijvingslasten Centraal Park	139	55	55	55	55
	Motie Stal de Fiets (bij Centraal Park)					-70
	Onderzoek Centrum-West en omgeving	-250				
	Aanjager New Town	-150				
	Reservering groei van de stad, lagere toevoeging aan reserve	-100				
	Vervallen reservering initiatiefvoorstel Voorweg Centrum	1.300				
	Totaal exclusief winstafrachten	80.040	58.212	54.025	45.501	44.732
C.	Verwachte winstafrachten (cumulatief)					
	Grondexploitaties	0	-180	500	530	1.000
	Stand Reserve Fonds Zoetermeer 2040 31/12 inclusief winstafrachten grondbedrijf	80.040	58.032	54.525	46.031	45.732

De Reserve Fonds Zoetermeer 2040 heeft per eind 2030 nog een bestedingsruimte van € 44,7 mln. Als de winstafrachten uit de grondexploitaties worden gerealiseerd loopt dit bedrag op naar € 45,7 mln.

Onder A staat de beginstand van het lopende jaar inclusief verwerking van de resultaten uit de jaarrekening 2025. Onder A1 zijn de financiële gevolgen van de eerder genomen raadsbesluiten over het Fonds opgenomen.

B presenteert de begrotingsvoorstellen in voorbereiding.

Bij B1 staan de voorstellen tot herfasering van eerder beschikbaar gestelde budgetten uit voorgaande jaren naar later jaren. B2 vermeldt de verwachtingen uit deze perspectiefnota. Zie ook bijlage 3.

Onder C staan de verwachte winstafrachten uit grondexploitaties.

Reserve vrij inzetbaar

Deze tabel geeft het verloop van de Reserve vrij inzetbaar weer.

Bedragen * € 1.000

Nr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
	Stand per 1 januari, inclusief rekeningsresultaat	163.768	178.028	168.205	167.716	167.726
		25.228				
		188.995				
A.	Raadsbesluiten ten laste van vrij inzetbaar					
1	Vastgestelde raadsbesluiten	-8.238	123	44	10	0
B.	Verwachting					
1	Overgebleven middelen 2025					
	a. Herijking schoolgebouwen	-160		-534		
	b. Was- en kledacommodatie FC Zoetermeer	-30				
2	Budgetoverhevelingen en resultaatbestemmingsvoorstellen	-3.893				
3	Begroting 2026					
	a. Begrotingssaldo 2026, structureel	8.823				
	b. Begrotingssaldo 2026, incidenteel	-2.558				
	c. Motie 2511-16, Stop de Bloeding (afhankelijk van afdoening motie)	-8				
	d. Reorganisatie Sociaal Domein	-4.903				
4	Begroting 2027-2030 in voorbereiding					
	a1. Begrotingssaldo 2027, structureel		-8.378			
	a2. Begrotingssaldo 2027, incidenteel		-1.568			
	Nog beschikbaar 31-12 (weerstandscap. reserve vrij inzetbaar)	178.028	168.205	167.716	167.726	167.726
	Totaal aan af te dekken risico's					22.202
	Saldo aan weerstandscapaciteit exclusief grondbedrijf					145.524
C.	Factor weerstandsvermogen (weerstandscapaciteit / risico's)	8,02	7,58	7,55	7,55	7,55

Deze reserve vormt de weerstandscapaciteit van de gemeente. De reserve moet de ruimte hebben om de financiële gevolgen van eventuele tijdelijke financiële tegenvallers en risico's op te vangen. In de stand van de reserve is rekening gehouden met:

- rekeningresultaat 2025
- resultaatbestemmingsvoorstel 2025 (zie tabel punt B2)
- verwachte begrotingsresultaten 2026 en 2027 (zie tabel punten B3 en B4)

De reserve Vrij inzetbaar moet dekking bieden voor:

- het verwachte rekeningresultaat van het lopende begrotingsjaar (inclusief voorstellen Perspectiefnota 2027/Eerste Tussenbericht 2026) en
- de financiële risico's bestaande uit:
 - de financiële vertaling van de benoemde risico's uit de paragraaf Weerstandsvermogen in de Jaarstukken 2025 en
 - 4% van het begrotingstotaal (exclusief grondexploitaties) voor eventueel niet onderkende risico's.

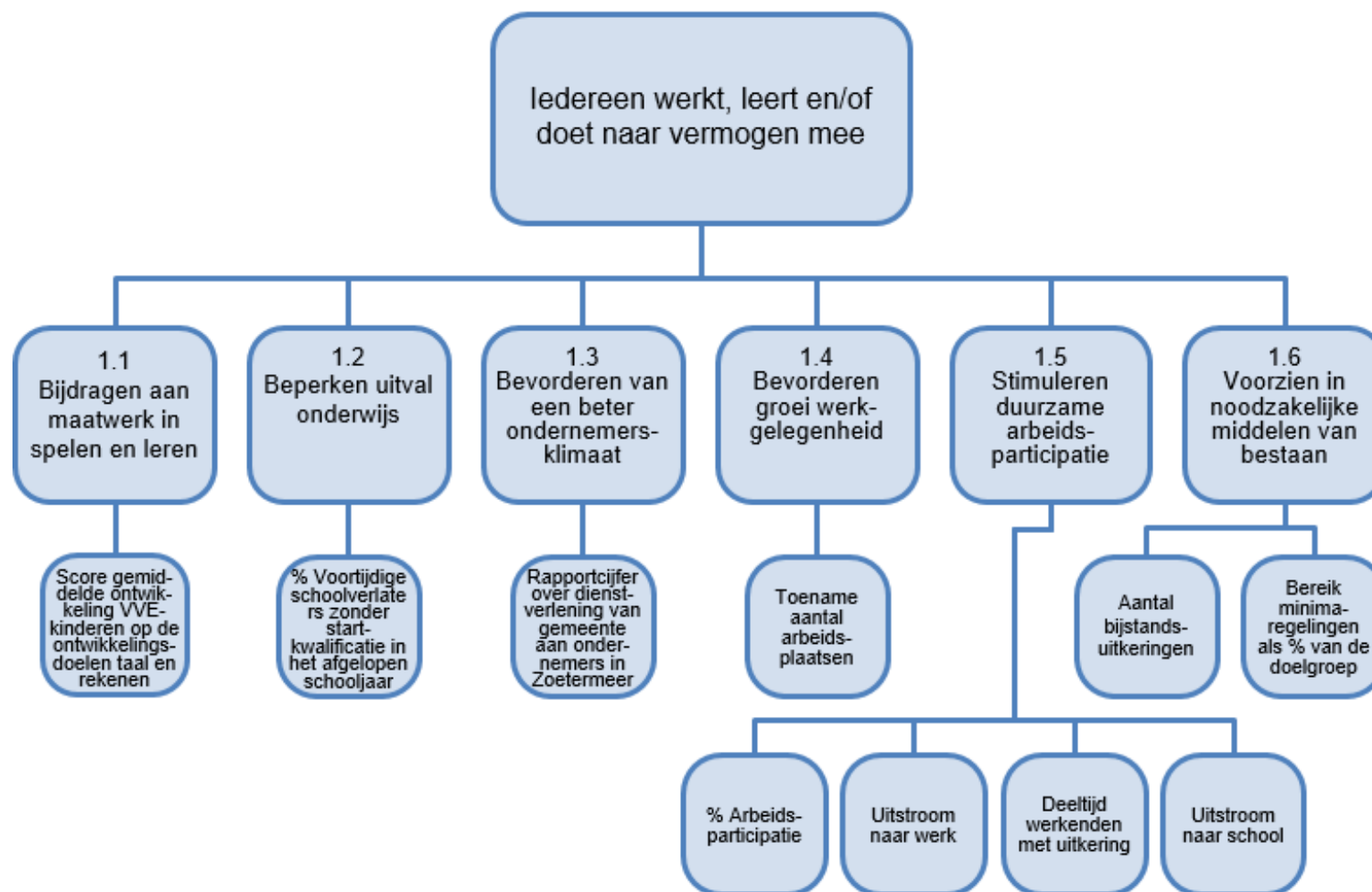
Het verwachte structurele begrotingssaldo voor 2027 komt uit op € 8,378 mln. negatief (4a1).

De omvang van de reserve is ruim voldoende om de risico's te dekken (zie C). De verhouding tussen weerstandscapaciteit en waarschijnlijke risico-omvang is de factor weerstandsvermogen en is daar een indicatie voor. De grenswaarde van de gewenste factor weerstandsvermogen ligt voor gemeente Zoetermeer op 1.0.

Toelichting per programma

In de volgende hoofdstukken worden de gevolgen per programma toegelicht.

Programma 1. Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie

Financiën

	Bedragen x € 1.000					
	TB1	MJB 2027 - 2030				
	2026	2027	2028	2029	2030	2031
1 Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)						
1.1 Extra middelen aanpak energiearmoede (Geldpunt 2026) - dekking via OAD	-223	-pm	-pm	-pm	-pm	-pm
1.2 Sociale werkvoorziening & beschut werk	257	257	257	257	257	257
1.3 Onderwijsachterstandenbeleid: - lasten - baten	-562 562	-562 562	-562 562	-562 562	-562 562	-562 562
1.4 Aanpak laaggeletterdheid/Volwasseneneducatie: - lasten - baten	-720 720	-280 280	-280 280	-280 280	-280 280	-280 280
1.5 Wet inburgering - dekking Specifieke uitkering inburgeringsvoorzieningen (SPUK)	-2.350 2.350	-2.350 2.350	-2.350 2.350	-2.350 2.350	-2.350 2.350	-2.350 2.350
1.6 Exploitatielasten onderwijsgebouwen		-100	-100	-100	-100	-100
1.7 Arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal - dekking via Reserve arbeidsmarktregio ZHC	-1.667 1.667					
1.8 Voortijdig Schoolverlaten (VSV): - lasten - baten	-101 101					

1.9 Kapitaallasten IHP scholen - dekking afschrijvingslasten via reserve egalisatie investeringen schoolgebouwen - dekking rentelasten via OAD					-98 36	-98 37
1.10 Eerste inrichting onderwijsleerpakket en meubilair IKC Vijf pilaren		-6	-6	-6	-6	-6
2 Onvermijdelijke ontwikkelingen						
2.1 Bijstandsuitkeringen (BUIG): - lasten - baten	-2.628 4.528	-2.946 3.140	-3.446 3.140	-3.446 3.140	-3.446 3.140	-3.446 3.140
3 Beleidswijzigingen/Nieuw beleid						
3.1 Implementatie Participatiewet in balans - dekking via OAD	-104	-21				
3.2 Impuls sociale infrastructuur - dekking via OAD	-432	-pm	-pm	-pm	-pm	-pm
3.3 Uitvoering extra taak Doorstroompunt (DSP) voor de leeftijdscategorie 23-27 - dekking via rijk	-258 258					
3.4 Inzet asiel en integratie - dekking via rijksvergoeding noodopvang Oekraïners	-240					
3.5 Economie - dekking reserve Fonds Zoetermeer 2040	-125 125	-125 125	-pm	-pm	-pm	-pm
TOTAAL SALDO PROGRAMMA	1.158	324	-155	-155	-217	-216

Toelichting financiën

Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)

1.1 Extra middelen aanpak energiearmoede (Geldpunt 2026)

Energiearmoede betekent dat mensen onvoldoende geld hebben om hun energierekening te betalen. Dat komt vaak door een combinatie van laag inkomen, hoge energieprijzen en een slecht geïsoleerde woning. Zoetermeer ontvangt in totaal € 0,218 mln. voor de aanpak van energiearmoede. Daarvan hebben we in 2025 € 72.000 ontvangen. In 2026 krijgen we € 0,146 mln. Deze middelen zijn nog niet ingezet. Er ligt een plan om met deze middelen de bestaande lokale aanpak te versterken. Dat doen we door huishoudens te ondersteunen bij hoge kosten door blokverwarming (via energiecoaches, voorlichting en samenwerking met corporaties).

Daarnaast wordt € 96.000 benut voor versterking van het Geldpunt voor huishoudens met geldzorgen en energiearmoede. Bij het Geldpunt kunnen inwoners terecht met vragen en zorgen over hun financiële situatie. De dekking van het Geldpunt in 2026 is incidenteel. In de Perspectiefnota 2026 is voorgesteld de structurele kosten van € 0,223 mln. te dekken uit extra rijksmiddelen, die aangekondigd waren voor de aanpak van problematische schulden. Door de val van het kabinet in juni 2025 zijn deze structurele middelen herzien en eenmalig in uitvoeringsjaar 2025 verstrekt. Voor Zoetermeer gaat het om een bedrag van € 0,127 mln. Het restant wordt gedekt uit de extra rijksmiddelen energiearmoede.

We wachten nog op nader bericht voor invulling van een dekkingsvoorstel voor het Geldpunt voor 2027 en verder. Het nieuwe kabinet heeft plannen voor een meerjarig publiek fonds voor huishoudens die de energierekening niet kunnen betalen, in combinatie met hulp bij de verduurzaming van woningen. Dit is mogelijk door een sterkere inzet op hulp bij energiearmoede in de aanvraag voor het Europees sociaal klimaatfonds. De middelen zijn nog onder voorbehoud van goedkeuring van het voorstel door de Europese Commissie.

1.2 Sociale werkvoorziening & beschut werk

De gemeente Zoetermeer heeft een wettelijke taak om aangepaste arbeidsplekken in de sociale werkvoorziening (wsw) te bieden. Dat is bedoeld voor inwoners die door een lichamelijke, psychische, of verstandelijke handicap niet onder normale omstandigheden kunnen werken. Werkbedrijf De Binnenbaan voert deze wettelijke taak in opdracht van de gemeente uit. De kosten lopen minder snel op dan eerder gedacht. We verwachten dat dit komt doordat meer wsw'ers gebruik maken van de regeling voor vervroegd uittreden (RVU). Dit levert een structureel voordeel op van afgerond € 0,26 mln.

1.3 Onderwijsachterstandenbeleid

Via het onderwijsachterstandenbeleid ondersteunen we kinderen van 2-12 jaar om achterstanden te verkleinen of te voorkomen. Denk hierbij aan de Speeltaalhuizen voor kinderen van 2 tot 4 jaar. De baten komen uit een specifieke rijksuitkering. In 2026 staat voor onderwijsachterstandenbeleid bij zowel de baten als de lasten een bedrag van € 5,5 mln. opgenomen. Echter in de toekenningsbeschikking van het rijk staat, dat Zoetermeer voor de jaren vanaf 2026 € 6,1 mln. (€ 0,562 mln. meer) ontvangt. De baten en de lasten worden dan € 6,1 mln. De voorgenomen bezuiniging van 10% door het rijk is daarmee wat lager uitgevallen dan verwacht.

1.4 Aanpak laaggeletterdheid/Volwasseneneducatie

In de begroting 2026 staat voor Aanpak laaggeletterdheid/Volwasseneneducatie een bedrag van € 1,44 mln. voor zowel de baten als de lasten. Dit geld is voor volwassen inwoners met beperkte basisvaardigheden in de regio Zuid-Holland Centraal om hen sterker te maken in taal, rekenen en digitale vaardigheden. De baten komen uit een specifieke rijksuitkering en deze is dit keer door het rijk gekort met 17%.

In november 2025 is de toekenningsbeschikking 2026 ontvangen. Als gevolg hiervan stijgt de uitkering vanaf 2026 weer iets met € 0,28 mln. Daarnaast wordt in 2026 nog € 0,44 mln. toegevoegd, die in 2025 niet zijn besteed. In totaal nemen de baten en lasten ten opzichte van de begroting 2026 toe met € 0,72 mln. Totaal is dan voor zowel baten als lasten een bedrag van € 2,16 mln. beschikbaar.

1.5 Wet Inburgering

De gemeente Zoetermeer heeft de wettelijke taak om inburgeringsplichtigen zo snel mogelijk te laten integreren en participeren. Er worden kosten gemaakt voor o.a. leerroutes, maatschappelijke begeleiding, het organiseren van het traject rond de participatieverklaring (PVT), de Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP) en tolkdiensten. Hiertegenover staan inkomsten vanuit de Specifieke uitkering inburgeringsvoorziening om te voorzien in de kosten voor het aanbieden van inburgeringsvoorzieningen.

1.6 Exploitatielasten onderwijsgebouwen

De onderhoudskosten van de gemeentelijke accommodaties zijn de laatste jaren sterk toegenomen. De panden in goede staat houden vergt € 0,1 mln. extra per jaar.

1.7 Arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal

De gemeente Zoetermeer ontvangt en beheert als centrumgemeente van de arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal (ZHC) de door het rijk beschikbaar gestelde middelen voor de regionale samenwerking. In het kader van de hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur ontvangen centrumgemeenten vanwege hun regierol in de arbeidsmarktregio vanaf 2025 twee decentralisatie-uitkeringen. De eerste is een tijdelijk (impuls-)budget ter bevordering van gezamenlijke dienstverlening aan inwoners en werkgevers. Daarnaast ontvangen centrumgemeenten structureel middelen voor het invullen van de functionele regierol in de arbeidsmarkt, het organiseren en ondersteunen van het Regionaal Beraad, het organiseren van coördinatie van het Werkcentrum en het organiseren van de gidsfunctie. Het is aan de centrumgemeenten om invulling te geven aan de uitvoering en invulling van dit budget.

In 2026 worden de totale uitgaven geschat op € 2,63 mln. Hiervan wordt € 0,96 mln. gedekt vanuit de huidige begroting in programma 1, en € 1,67 mln. wordt onttrokken aan de reserve arbeidsmarktregio ZHC.

1.8 Vroegtijdig Schoolverlaten (VSV)

In 2025 zijn vanuit het vierjarig regionaal programma Voortijdig Schoolverlaten (VSV) extra middelen ter beschikking gesteld door contactgemeente Den Haag voor de periode 2025-2026. Zowel de reguliere als de extra middelen zijn niet volledig benut (VSV regulier, kwalificatie en regionale aanpak). De over 2025 resterende middelen vanuit de SPUK blijven beschikbaar voor de uitvoering van het beleid in 2026. Tegenover deze inkomsten staan ook kosten.

1.9 Kapitaallasten IHP scholen

De bouw van twee scholen uit het Integraal Huisvestingsplan Onderwijshuisvesting 2023 is via een bouwheerschap overeenkomst overgedragen aan de betreffende schoolbesturen. Om de ramingen realistisch te houden, zijn de investeringsbudgetten geïndexeerd naar het huidige prijspeil. De hieruit voortvloeiende hogere afschrijvingslasten worden gedekt uit de reserve egalisatie investeringen schoolgebouwen en de rentelasten via OAD (stelpost prijscompensatie).

1.10 Eerste inrichting onderwijsleerpakket en meubilair IKC Vijf pilaren

Vanwege de groei van IKC De Vijf Pilaren is extra investeringsbudget nodig van € 81.000 voor de eerste inrichting onderwijsleerpakket en meubilair. Met ingang van 2027 zijn hier ruim € 6.000 extra lasten per jaar aan verbonden.

Onvermijdelijke ontwikkelingen

2.1 Bijstandsuitkeringen (BUIG)

De gebundelde uitkering Participatiewet, ook wel genoemd de BUIG, wordt door het rijk uitgekeerd aan de gemeente en bestaat uit vijf uitkeringen. Het voorlopig budget voor 2026 is € 58,6 mln. De uitkering participatiewet (PW) is de voornaamste en beslaat ongeveer 95% van de BUIG; hiervan betaalt de gemeente de reguliere bijstandsuitgaven. Daarnaast zijn in volgorde van omvang aflopend:

1. Loonkostensubsidie
2. Inkomensondersteuning arbeidsongeschikte werknemers (IOAW)
3. Inkomensondersteuning arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAZ)
4. Besluit bijstandsverlening zelfstandigen levensonderhoud (Bbz)

Wij doen voor nu een voorlopige raming van de BUIG. De verwachte inkomsten voor 2026 zijn € 61,1 mln., de verwachte uitgaven zijn € 57,7 mln. De uitgaven zijn in 2026 naar verwachting € 2,6 mln. hoger dan begroot (+4,8%). De inkomsten zijn naar verwachting € 4,5 mln. hoger dan begroot. Per saldo leidt dit tot een voordeel ten opzichte van de begroting van de gemeente Zoetermeer van € 1,9 mln. We houden rekening met een stijging van het gemiddelde aantal bijstandsuitkeringen met 1,4% mede op basis van (economische) ramingen van het CPB. Het gemiddelde aantal bijstandsdossiers in 2025 was 2.533; voor 2026 gaan wij uit van een stijging naar (gemiddeld) 2.569. Daarnaast houden wij rekening met een prijsstijging van 4,4% op basis van een verwachte indexatie van het wettelijk minimumloon.

Meerjarig wordt rekening gehouden met een positief BUIG-saldo van € 2,0 mln. op basis van het 8-jaars gemiddelde.

Beleidswijzigingen/nieuw beleid

3.1 Implementatie Participatiewet in balans

De wet Participatiewet in Balans is aangenomen om de Participatiewet eenvoudiger te maken en te verbeteren. Dit gebeurt door meer maatwerk, versoepeling van regels en een menselijkere aanpak. In 2026 gaan wij aan de slag met de uitvoering van deze nieuwe wet. We doen dit bijvoorbeeld door het bijscholen van medewerkers en tijdelijk extra personele inzet voor het bijwerken van onze werkprocessen. Het rijk heeft in de Septembercirculaire 2025 extra middelen toegevoegd aan de algemene uitkering voor de uitvoering van deze nieuwe wet. Zie hiervoor OAD.

3.2 Impuls sociale infrastructuur

Het rijk stelt voor de periode 2025 t/m 2035 extra middelen beschikbaar voor de versterking van de infrastructuur gericht op werk voor de mensen in de participatiewet. De gemeente Zoetermeer ontvangt en beheert de middelen mede namens de andere gemeenten in het samenwerkingsverband (Lansingerland, Leidschendam-Voorburg, Pijnacker-Nootdorp, en Rijswijk).

In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van werkbedrijf De Binnenbaan d.d. 11-03-26 is het nieuwe bedrijfsplan vastgesteld voor de periode 2026 t/m 2030. In dit bedrijfsplan is een voorstel gedaan voor inzet van de impulsmiddelen in 2026 gericht op het ontwikkelen van nieuwe werkleerlijnen, het versterken van de begeleiding naar duurzaam werk en een gerichtere aanpak voor verschillende doelgroepen. Het rijk heeft hiervoor bij de Mei- en Septembercirculaire 2025 extra middelen toegevoegd aan de algemene uitkering. Zie hiervoor OAD. Voor de periode 2027 en verder wordt nog gewerkt aan een bestedingsplan.

3.3 Uitvoering extra taak Doorstroompunt (DSP) voor de leeftijdscategorie 23-27

De Wet van school naar duurzaam werk is een voortzetting van de aanpak voortijdig schoolverlaten en de aanpak jeugdwerkloosheid. In deze wet is de leeftijdsgrens voor het doorstroompunt verhoogd van 23 tot 27 jaar. Om deze nieuwe doelgroep te bereiken is door het rijk extra geld beschikbaar gesteld. Deze middelen worden ingezet voor de formatie doorstroompunt.

3.4 Inzet asiel en integratie

In 2026 wordt tijdelijk ingezet op de inhuur van twee beleidsadviseurs asiel en integratie, om te kunnen voldoen aan de wettelijke taken binnen dit dossier. De benodigde middelen worden gedekt uit het voordeel op de rijksvergoeding voor de noodopvang van Oekraïners in programma 2. Het betreft een tijdelijke dekking, die al eerder op deze wijze is toegepast.

3.5 Economie

Om uitvoering te kunnen geven aan de economische ambities o.a. het nog beter verbinden van onderwijs, economie en arbeidsmarkt op het gebied van ICT, Health, Logistiek & Handel en Bouw & Installatie zoals opgenomen in de Visie Zoetermeer 2040 en de Ruimtelijke Strategie Zoetermeer (RSZ) is er meer gerichte slagkracht nodig binnen het cluster Economie. Grote opgaven zoals ruimtegebruik, arbeidsmarktkrapte, verduurzaming, digitalisering en regionale concurrentiekracht komen steeds vaker samen en raken direct de lokale en regionale economie en het mkb. Het team Economische Zaken (EZ) speelt hierin een sleutelrol. Met de huidige bezetting/formatie is het niet mogelijk om aan de huidige ambities uitvoering te geven. De strategisch adviseurs en de accountmanagers lopen over in het werk en kunnen niet overal tijdig of adequaat uitvoering aan geven en in samenwerking met gewenste formatie-uitbreiding moet dit beheersbaar worden. Door het creëren van een meer robuust cluster Economie met in iedere pijler een strategisch adviseur, een accountmanager en een medior kan uitvoering worden gegeven aan deze ambities. Concreet brengt dit een totale formatie-uitbreiding mee van 8,62 fte naar 10 fte waarmee in totaal zo'n € 0,125 mln. gemoeid gaat.

Met de versterkte inzet vergroten we de samenhang tussen de beroepsbevolking en werkgelegenheid en vergroten we de sociaal economische kracht in de gemeente. Daarom wordt voor 2026 en 2027 een beroep gedaan op een dekking vanuit de reserve Fonds Zoetermeer 2040 voor genoemd bedrag. Om de inzet duurzaam te bestendigen moet vanaf 2028 dekking komen vanuit de groei vanuit de algemene uitkering.

Aanpassen effectindicatoren

Het voorstel is om in de Programmabegroting 2027 de effectindicator *Bereik Minimaregelingen als % van de doelgroep* aan te passen. De regelingen kennen verschillende doelgroepen, waardoor deze niet goed vergelijkbaar zijn. Het voorstel is om als alternatief op te nemen *het aantal gebruikers, uitgesplitst naar gebruikers Zoetermeerpas, kwijtschelding gemeentelijke belastingen en collectieve ziektekostenverzekering minima*. In de Perspectiefnota 2028 komen we met een gedegen voorstel voor aanpassing van alle indicatoren.

Afwijkingen investeringen en voorzieningen

Afwijking geïnvesteerde activa/voorzieningen	
Onderwerp	Toelichting onderwerp
Prijsindexatie investeringsbudgetten scholen	De investeringsbudgetten uit het Integraal Huisvestingsplan Onderwijshuisvesting 2023 worden om ramingen realistisch te houden, geïndexeerd naar het huidige prijspeil, extra € 3.083.367. De hieruit voortvloeiende hogere kapitaallasten worden gedekt uit een egalisatiereserve.
Eerste Inrichtingskosten basisonderwijs	Vanwege de groei van IKC De Vijf Pilaren is extra investeringsbudget nodig van € 0,081 mln. voor de eerste inrichting onderwijsleerpakket en meubilair. Met ingang van 2027 zijn hier € 6.300 extra lasten per jaar aan verbonden.

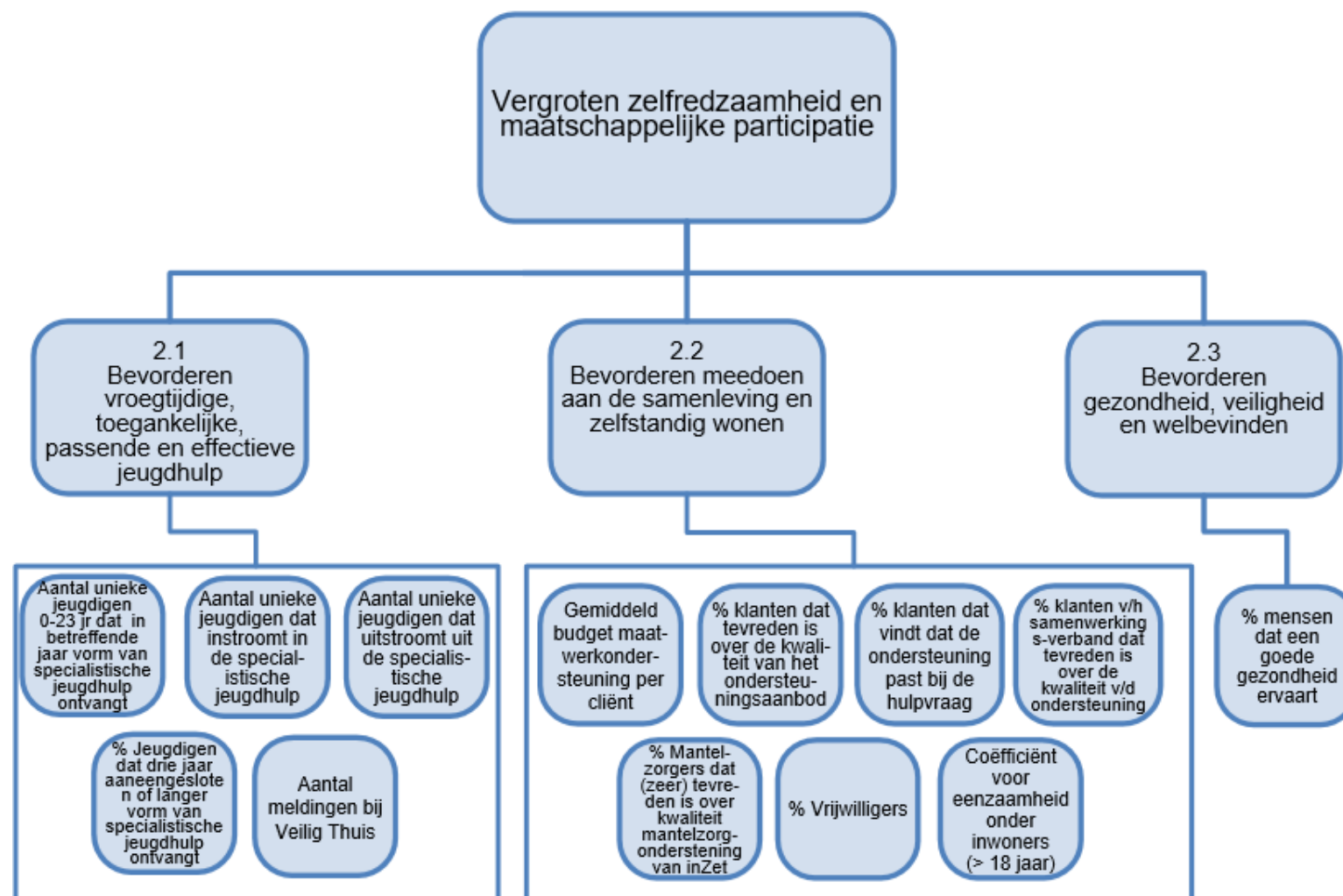
Technische begrotingswijzigingen

Technische begrotingswijzigingen	
College/Raad	Toelichting
Raad	De gemeente Zoetermeer ontvangt en beheert als centrumgemeente van de arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal de door het rijk beschikbaar gestelde middelen voor de regionale samenwerking. In 2024 en 2025 leverde dit aanzienlijke positieve jaarrekeningresultaten op, hoofdzakelijk veroorzaakt doordat inkomsten en uitgaven niet in hetzelfde tempo lopen. Daarom is via het Tweede Tussenbericht 2025 besloten om de bestemmingsreserve Arbeidsmarktregio ZHC te vormen, zodat rijksinkomsten vanuit programma OAD rechtstreeks aan de reserve kunnen worden toegevoegd. In programma 1 wordt vervolgens een onttrekking gedaan aan deze reserve, gelijk aan de werkelijke uitgaven. Op dit moment worden de middelen eerst nog naar programma 1 overgeheveld. Deze stap wordt er nu tussenuit gehaald door rechtstreeks vanuit OAD te storten in de reserve. De correctie betreft een bedrag van € 0,67 mln. in 2026, oplopend tot € 1,135 mln. in 2028 en daarna aflopend naar 0,71 mln. in 2030.

Risico's

Niet van toepassing.

Programma 2. Samen leven en ondersteunen

Financiën

	Bedragen x € 1.000					
	TB1	MJB 2027 - 2030				
	2026	2027	2028	2029	2030	2031
1 Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)						
1.1 Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA):						
- baten	319					
- lasten	-319					
1.2 Integraal Zorg Akkoord (IZA):						
- baten	216					
- lasten	-216					
1.3 Transformatiemiddelen IZA:						
- baten	1.658	1.196				
- lasten	-1.658	-1.196				
1.4 Noodopvang Oekraïne:						
- lasten	-3.566	-4.474				
- inkomsten	273	273				
- subsidie rijk	4.140	4.741				
1.5 Jeugdhulpvervoer	-165	-165	-165	-165	-165	-165
1.6 Invulling taakstelling GR GGD en VT Haaglanden	-37	-37	-37	-37	-37	-37
1.7 Regeling stimuleren uitstroom vergunninghouders uit de asielopvang (HAR+):						
- baten	1.590					
- lasten	-1.590					

2 Onvermijdelijke ontwikkelingen						
2.1 Suïcidepreventie - dekking via OAD	-100	-100	-100	-100	-100	-100
2.2 De Regio Deal Zuid-Hollandse Groeikernen - dekking via SPUK	-613 613	-766 766	-919 919	-766 766		
3 Beleidswijzigingen/Nieuw beleid						
3.1 Daklozenpunt	-85	-85	-85	-85	-85	-85
TOTAAL SALDO PROGRAMMA	460	153	-387	-387	-387	-387

Toelichting financiën

Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)

1.1 Gezond en Actief Leven Akkoord

In de Programmabegroting 2026 is ter uitvoering van het plan 'Integraal werken aan een gezonde stad', dat voortvloeit uit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en zich richt op sport en bewegen, preventie en het versterken van de sociale basis, een budget van € 0,98 mln. opgenomen. De specifieke uitkering 2026 voor de regeling sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis (Brede SPUK) is gewijzigd. De uitkering bevat enerzijds een 10% budgetkorting op grond van het Hoofdlijnenakkoord van het vorige kabinet en wordt anderzijds aangevuld met middelen uit het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) en het Hoofdlijnenakkoord Ouderenzorg (HLO). Hierdoor komt de Brede SPUK 2026 uit op € 1,16 mln. Daarnaast wordt het niet-benutte deel van de SPUK 2025 (maximaal 10%), dat volgens de regeling mag worden overgeheveld naar 2026, toegevoegd. Dit betreft € 0,14 mln. Daarmee bedraagt het totaal beschikbare budget voor 2026 € 1,3 mln.

1.2 Integraal Zorg Akkoord (IZA)

In het najaar van 2022 is het Integraal Zorgakkoord (IZA) ondertekend door gemeenten en partijen uit de zorg-, ondersteunings- en welzijnssector. In het najaar van 2025 volgde het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA). Met het IZA is de transitie van zorg naar gezondheid in gang gezet; het AZWA concretiseert en intensificeert deze beweging verder. Voor de regio Haaglanden (Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Rijswijk, Wassenaar en Zoetermeer) is in 2026 € 7,2 mln. beschikbaar gesteld om bij te dragen aan het realiseren van de gezamenlijke doelstellingen.

In de Programmabegroting 2026 is voor IZA vooralsnog afgerond € 7,0 mln. geraamd. Op basis van de herziene SPUK-beschikking, met enerzijds 10% budgetkorting en anderzijds een toevoeging van overgangsmiddelen vanuit het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) wordt er € 0,22 mln. aan het budget toegevoegd. Daarmee bedraagt het totaal beschikbare budget voor 2026 € 7,2 mln.

1.3 Transformatiemiddelen IZA

De SPUK-transformatiemiddelen Integraal Zorg Akkoord (IZA) zijn toegekend aan de gemeente. Het gaat om een totaalbedrag van € 2,9 mln. voor de periode 1 september 2025 tot en met 31 december 2027. Het gaat hier om extra inzet op chronische zorg (€ 0,196 mln.) en preventie (€ 2,658 mln.). De aanvraag voor de extra inzet op mentale gezondheid is nog in behandeling. De verdeling van het budget over 2026 en 2027 sluit aan bij de ingediende aanvragen en ondersteunt de regionale transformatieopdracht binnen het IZA-kader.

1.4 Noodopvang Oekraïne

De gemeente vangt vluchtelingen uit de Oekraïne op. In 2025 is de tijdelijke bescherming voor de ontheemden op grond van de Europese richtlijn de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) verder verlengd tot en met 4 maart 2027. Dit geeft vluchtelingen direct bescherming geven zonder een individuele asielprocedure. Tegelijkertijd is het rijk bezig geweest met een langere termijnstrategie na deze datum. Hierbij is ook gewerkt aan het gelijktrekken van verschillende regels voor de opvang voor Oekraïense ontheemden (ook bij een eventuele vervolgstatus), vreemdelingen die onder de reikwijdte van de Wet COA vallen en vreemdelingen die niet onder de reikwijdte van de Wet COA vallen en een langere termijnstrategie. Voor de bekostiging van de opvang werkt het rijk aan een nieuwe regeling, waarbij het rijk overgaat naar een vergoeding op basis van werkelijke kosten in plaats een normvergoeding. Dit met uitzondering van uitvoeringskosten. De vergoeding geldt voor maximaal 5 jaar. In deze periode werken de gemeente aan een uitstroom van de ontheemden uit de centrale opvanglocaties. Dit kan zijn terug naar hun eigen land of naar individuele huisvesting.

De nieuwe 'Regeling tijdelijke bekostiging opvang en huisvesting gemeenten' - ofwel de Doelgroep flexibele regeling (Dfr), is nog niet formeel vastgesteld. De precieze invoeringsdatum is op dit moment niet bekend. Tot aan de invoeringsdatum van de nieuwe regeling geldt de oude bekostigingssystematiek. Voor de continuïteit van de uitvoering heeft de gemeente begin dit jaar een voorschot van 70% van de kosten voor 2026 aangevraagd en ontvangen. Door de nieuwe regelgeving dalen de inkomsten naar verwachting ten opzichte van voorgaande jaren. Omdat de kosten nog passen binnen de totale vergoeding is er nog steeds sprake van een voordeel.

De inning van een eigen bijdrage blijft van kracht. Omdat dit met het rijk wordt verrekend, is dit voor de gemeente budgetneutraal. Hoewel de regelgeving nog niet definitief is, er nog onduidelijkheid over de invoeringsdatum bestaat en de regeling op onderdelen nog niet voldoende duidelijk is, is een raming gemaakt. De voorlopige schatting voor de inkomsten vanuit het rijk voor 2026 en verder en de gemeentelijke uitgaven bedragen:

	2026	2027
Rijksinkomsten	€ 5,2 mln.	€ 4,7 mln.
Uitgaven	€ 4,2 mln.	€ 4,5 mln.
Ov. Inkomsten	€ 0,3 mln.	€ 0,3 mln.
Voordeel	€ 1,3 mln.	€ 0,5 mln.

In de Programmabegroting 2026 is voor de eerste twee maanden al een budget opgenomen voor de uitgaven van € 0,6 mln. en ca € 1,1 mln. voor de rijksinkomsten. De aanvullende uitgaven bedragen € 3,5 mln. en voor inkomsten is € 0,3 mln. en aanvullende rijkssubsidie € 4,1 mln.

Het voordelige saldo is vrij besteedbaar en valt vrij ten gunste van het gemeentelijk resultaat. In de kosten is nog geen rekening gehouden met eventueel alternatieve huisvesting als het contract voor de huisvesting voor één van huidige locaties moet worden beëindigd. Van het voordeel wordt € 0,24 mln. ingezet als dekking voor de verhoogde inzet asiel en integratie, zie 3.4 op programma 1.

1.5 Jeugdhulpvervoer

Jeugdhulpvervoer is bedoeld voor kinderen die niet zelfstandig of met ouders bij een jeugdhulplocatie kunnen komen. Ondanks de in 2025 genomen maatregelen, waaronder een kritische toetsing op het nut en de noodzaak van aanvragen voor jeugdhulpvervoer, lopen de kosten voor jeugdhulpvervoer nog steeds op. Voor 2026 wordt uitgegaan van een stijging van het aantal jeugdigen dat gebruikmaakt van jeugdhulpvervoer met circa 4%. We zien dat jeugdigen vaker langere afstanden moeten afleggen om bij de locatie te komen. Daarnaast is er vaker individueel vervoer nodig, omdat collectief vervoer niet mogelijk is. De hier beschreven ontwikkeling van collectief naar meer individueel vervoer heeft specifiek betrekking op het jeugdhulpvervoer. Deze beweging staat los van het doelgroepenvervoer. Het verwachte nadeel ten opzichte van het huidige budget voor jeugdhulpvervoer is € 0,165 mln.

1.6 Invulling taakstelling GR GGD en VT Haaglanden

De GR GGD en VT Haaglanden heeft aangegeven dat in plaats van de opgelegde taakstelling van 6,2% ongeveer 5% kan worden verwezenlijkt. In onze begroting is een structurele bezuiniging van € 0,189 mln. ingeboekt. Dit betekent dat voor Zoetermeer in totaal € 36.870 niet kan worden gerealiseerd. Dit bedrag is als volgt verdeeld:

Veilig Thuis	€ 9.705
GGD	€ 27.165

1.7 Regeling stimuleren uitstroom vergunninghouders uit de asielopvang (HAR+)

In het kader van onze maatschappelijke verantwoordelijkheid en de wettelijke taakstelling huisvesting statushouders biedt de gemeente Zoetermeer opvang aan statushouders in een HAR-opvanglocatie. Momenteel verblijven 68 statushouders in deze opvanglocatie. Omdat we door de huidige woningnood niet tijdig de statushouders in een woning kunnen plaatsen, moeten we naar verwachting gedurende geheel 2026 kamers huren in de HAR-locatie. De kosten bedragen inclusief begeleiding en nutsvoorzieningen ca. € 1,59 mln. Hiertegenover staan inkomsten van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) via de HAR+-regeling.

Onvermijdelijke ontwikkelingen

2.1 Suïcidepreventie

Vanaf 2026 treedt de Wet integrale suïcidepreventie in werking. Deze wet verplicht gemeenten tot het opstellen en uitvoeren van lokaal suïcidepreventiebeleid. Voor deze taak worden middelen beschikbaar gesteld via het gemeentefonds (cluster Sociale Basisvoorzieningen), die nog niet waren opgenomen in de begroting 2026. Vanaf 2026 stelt het rijk jaarlijks € 10 mln. beschikbaar, waarvan Zoetermeer naar verwachting tussen de € 50.000 - € 70.000 ontvangt.

Gemeenten die al langer werken volgens het European Alliance Against Depression (EAAD)-model investeren gemiddeld € 0,70 tot € 1,20 per inwoners. Voor Zoetermeer komt dit neer op € 91.000 tot € 0,156 mln. per jaar.

Voorgesteld wordt daarom om in 2026 € 0,1 mln. te bestemmen voor suïcidepreventie en dit bedrag vanaf 2027 structureel op te nemen in de begroting. Met dit budget wordt ingezet op versterking van het lokale en regionale netwerk en ondersteuning van inwoners die na een suïcidepoging op de SEH terechtkomen, een risicogroep met aantoonbaar verhoogde kans op herhaling. Het Suïcide, monitoring en nazorg (SUMONA)-traject uit Den Haag, dat gemiddeld € 1.800 per inwoner kost, laat in onderzoek positieve resultaten zien: Deelnemers deden in het daaropvolgende jaar geen nieuwe suïcidepoging. Daarnaast worden sleutelfiguren toegerust via gatekeeperstrainingen, die we in regionaal verband willen aanbieden. Verder wordt in samenwerking met 113 bewoners en woningcorporaties een pilot voorbereid om de toegang tot dodelijke middelen te beperken.

In 2026 is al € 25.000 aan Indigo beschikbaar gesteld binnen de reguliere subsidieronde Sociaal Domein. Hiermee kan een start worden gemaakt met netwerkopbouw en het aanbieden van SUMONA-trajecten. Dit bedrag is echter onvoldoende om dit aanbod het hele jaar te continueren, het netwerk te versterken en trainingen te bekostigen.

2.2 De Regio Deal Zuid-Hollandse Groeikernen

Voor de uitvoering van de Regio Deal is een budget van € 3,1 mln. beschikbaar, dat wordt ingezet tot en met 2029. Het budget wordt besteed aan de realisatie van jongerenvoorzieningen op drie locaties: Meerzicht, Palenstein en Buytenwegh. In Meerzicht wordt de bestaande jongerenvoorziening Chillbase verder ontwikkeld. In Palenstein wordt verder gebouwd op het nog te openen jongereninitiatief Gelijk. In Buytenwegh wordt onderzocht welke behoeftes er onder jongeren leven om elkaar te ontmoeten. Deze jongerenvoorzieningen bieden jongeren een veilige en stimulerende omgeving voor activiteiten, ontmoeting en ontwikkeling. Daarnaast wordt in de voormalige Oasekerk een ontmoetingsplek voor bewoners ingericht, die ruimte biedt voor sociale activiteiten, bijeenkomsten en lokale initiatieven ter versterking van de leefbaarheid en betrokkenheid in de wijk. Beide projecten zijn gericht om in de praktijk te achterhalen op welke wijze ontmoeting van jongeren, dan wel inwoners effectief georganiseerd kan worden zodat bijgedragen wordt aan de leefsituatie van jongeren en inwoners in de wijken die het betreft. De resultaten van deze projecten worden onderdeel van de regiodeal die met het rijk is afgesloten en die inzicht geeft hoe New Town-gemeenten in Zuid-Holland (naast Zoetermeer, gemeente Nissewaard en gemeente Capelle aan den IJssel) omgaan met de specifieke vraagstukken waar New Town gemeentes mee worden geconfronteerd. De resultaten zullen ook worden gedeeld met andere betrokken gemeentes in de New Town alliantie. De gemeente overstijgende onderdelen van de Regio Deal zijn opgenomen in Programma 7.

Beleidswijzigingen/nieuw beleid

3.1 Daklozenpunt

Het Daklozenpunt is gestart als pilot in 2020 naar aanleiding van een motie van de gemeenteraad. Inwoners kunnen hier plaatselijk terecht voor ondersteuning bij (dreigende) dakloosheid en voor doorverwijzing naar het Daklozenloket Den Haag. Via het Daklozenpunt kunnen inwoners, indien van toepassing, een briefadres krijgen bij het Leger des Heils. Bij het ophalen van de post voert het Leger des Heils ook een kort begeleidingsgesprek. Het daklozenpunt werd gedurende een pilotperiode gefinancierd door de gemeente Den Haag vanuit hun rol als centrumgemeente voor maatschappelijke opvang. Den Haag betaalde deze pilot weer uit een subsidie van het ministerie van VWS. Inmiddels zijn zowel de pilotperiode als de financiering vanuit Den Haag (en vanuit VWS) gestopt.

Door de inzet van het daklozenpunt worden grotere problemen en hogere kosten voorkomen. Personen die (dreigend) dakloos zijn en niet in beeld zijn voor ondersteuning kunnen zorgen voor:

- toename van overlast en veiligheidsvraagstukken, die leiden tot extra inzet van gemeentelijke diensten, politie en toezicht;
- zwaardere en duurdere zorgtrajecten, wanneer problemen escaleren door het wegvallen van laagdrempelige ondersteuning;

- grotere maatschappelijke kosten, bijvoorbeeld door vervuiling, criminaliteit of terugval in bestaanszekerheid, die uiteindelijk weer op de gemeente afkomen;
- het risico op verschuiving van problematiek naar de openbare ruimte, wat ook politieke en maatschappelijke druk verhoogt.

Het Daklozenpunt is een onmisbare schakel in de zorg voor de meest kwetsbare inwoners en is een onvermijdelijke investering in het voorkomen van grotere problemen en hogere kosten. Door het wegvallen van de financiering vanuit Den Haag is vanaf 2026 structureel € 85.000 nodig voor de financiering het Daklozenpunt. Het gaat om € 60.000 personeelskosten voor het Daklozenpunt en € 25.000 voor de uitvoering van het briefadres en kortdurende begeleiding door het Leger des Heils.

Aanpassen effect- en prestatie-indicatoren

Het voorstel is de volgende wijzigingen in de effect- en prestatie-indicatoren door te voeren.

Doelstelling 2.1 Bevorderen vroegtijdige, toegankelijke, passende en effectieve jeugdhulp

1. De toelichting bij de volgende effectindicatoren aan te vullen:

- Aantal unieke jeugdigen 0-23 jaar dat in het betreffende jaar een vorm van specialistische jeugdhulp ontvangt: De toelichting 'Het aantal jeugdigen in de leeftijd van 0-23 jaar dat een vorm van specialistische jeugdhulp ontvangt' wordt aangevuld met 'Hierbij wordt de komende jaren een daling beoogd'.
- Aantal unieke jeugdigen dat instroomt in de specialistische jeugdhulp: De toelichting 'Het aantal jeugdigen dat in het betreffende jaar voor het eerst gebruikmaakt van een vorm van specialistische jeugdhulp' wordt aangevuld met 'De komende jaren wordt een afname van de instroom beoogd'.
- Aantal unieke jeugdigen dat uitstroomt uit de specialistische jeugdhulp: De toelichting 'Het aantal jeugdigen waarvoor het laatst in het voorgaande jaar gedeclareerd is en in het daaropvolgende jaar niet meer (minimaal zes maanden)' wordt aangevuld met 'De komende jaren wordt een stijging van de uitstroom beoogd'.

2. De volgende effectindicatoren te laten vervallen:

- % Jeugdigen dat drie jaar aaneengesloten of langer een vorm van specialistische jeugdhulp ontvangt
Toelichting: Deze indicator is geen goede maat voor de te bereiken doelen.
- Aantal meldingen bij Veilig thuis
Toelichting: Het aantal meldingen bij Veilig Thuis is geen maat voor de te bereiken doelen en geeft geen goed beeld van het effect van de aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling.

3. De volgende effectindicatoren toe te voegen:

- Aantal gezinnen dat is geholpen door de lokale teams (Meerpunten)
Toelichting: Het aantal gezinnen dat vanuit de lokale teams ondersteuning krijgt bij het opvoeden en opgroeien. Hierin wordt de komende jaren een toename verwacht in combinatie met een daling van het gebruik van specialistische jeugdhulp.
- Aantal gezinnen dat wordt ondersteund door een gezinsregisseur
Toelichting: Het aantal gezinnen dat een gezinsplan heeft en vanuit het Meerpunt ondersteuning krijgt van een gezinsregisseur. Hierbij wordt de komende jaren een toename beoogd in combinatie met een daling van het gebruik van specialistische jeugdhulp.
- Klanttevredenheid Meerpunt
Toelichting: Het percentage gezinnen dat (zeer) tevreden is over de dienstverlening vanuit het Meerpunt.

4. De volgende prestatie-indicator te laten vervallen:

- % Jeugdigen dat niet vrij toegankelijke jeugdhulp ontvangt ten opzichte van het totaal aantal jeugdigen 0-18 jaar in Zoetermeer.
Toelichting: De gegevens voor deze indicator zijn afkomstig van het CBS. De beschikbaarheid van de cijfers komt niet overeen met de P&C-cyclus van de gemeente. Hierdoor zijn de gegevens vaak niet tijdig voorhanden om deze goed te kunnen verwerken.

Doelstelling 2.2 Bevorderen meedoen aan de samenleving en zelfstandig wonen

Een aantal van de huidige effect- en prestatie-indicatoren is geen maat voor de te bereiken doelen of kunnen niet worden beïnvloed of gemeten door de gemeente. Er wordt voorgesteld om deze indicatoren als volgt te laten vervallen of wijzigen in een alternatief.

1. De volgende effectindicatoren te laten vervallen:

- Gemiddeld budget maatwerkondersteuning per cliënt

Toelichting: De indicator komt te vervallen omdat hij niet in relatie staat tot de effectiviteit van maatwerkondersteuning per client. De uitkomsten weerspiegelen eerder externe trends — zoals demografische ontwikkelingen, de aard van de hulpvraag en kostprijsontwikkelingen — dan de feitelijke maatschappelijke impact of de kwaliteit van de ondersteuning.

- Coëfficiënt voor eenzaamheid onder inwoners
Toelichting: indicator wordt in 2026 herzien na aanpassing in de stadspeiling.

2. De volgende effectindicatoren te laten vervallen:

- % Mantelzorgers dat (zeer) tevreden is over de kwaliteit van de mantelzorgondersteuning van inZet

En te wijzigen in:

- % Mantelzorgers dat tevreden is over de mantelzorgondersteuning die zij hebben ontvangen
Toelichting: In de Perspectiefnota 2025 is voorgesteld drie eerdere indicatoren over mantelzorgondersteuning te laten vervallen, deze sloten niet meer aan bij de huidige uitvoeringspraktijk. In 2025 is één nieuwe indicator geïntroduceerd. In de toepassing blijkt deze indicator echter een te beperkte benadering te hebben; de indicator richt zich uitsluitend op het aanbod van inZet terwijl de gemeente een breder palet aan mantelzorgondersteuning biedt, waaronder het mantelzorgcompliment en respijtzorg. Daarnaast leidt de huidige meetwijze via inZet tot extra bevraging van inwoners en administratieve belasting. Daarom stelt het college voor de indicator te herzien, zodat de tevredenheid over het volledige aanbod van mantelzorgondersteuning gemeten wordt en op een meetwijze die beter uitvoerbaar is.

3. De volgende prestatie-indicatoren te laten vervallen:

- % Klanten dat (zeer) tevreden is over de kwaliteit van de hulp bij het huishouden
Toelichting: Er worden nieuwe indicatoren ontwikkeld en eerst getest. Het is te vroeg om de vervangende indicator(en) op te nemen in deze perspectiefnota.
- Aantal unieke klanten met een Wmo-maatwerkvoorziening
Toelichting: Het aantal unieke klanten met een Wmo-maatwerkvoorziening is geen maatstaf voor het effect en de kwaliteit van de ondersteuning, of de zelfredzaamheid van inwoners in het algemeen.
- Aantal complexe casussen waarbij procescoördinatie is ingezet
Toelichting: De indicator vervalt omdat de caseload geen vast of vergelijkbaar cijfer is en sterk verschilt in zwaarte, tijdsinzet en benodigde afstemming. Eén complexe casus kan gelijkstaan aan meerdere lichtere casussen en de benodigde intensiteit wordt bepaald door maatwerk, bestuurlijke gevoeligheid en ketendynamiek, waardoor sturing op aantallen geen recht doet aan de inhoud van het werk.
- Aantal meldingen fraude en onrechtmatigheden in afwachting van onderzoek
- % Meldingen fraude of onrechtmatigheden dat is afgehandeld
- % Onderzochte fraude- en onrechtmatigheidsmeldingen dat heeft geleid tot rechtsgevolg
Toelichting: Deze drie indicatoren geven geen inzicht in beleidsdoelen of maatschappelijk effect en zijn beperkt stuurbaar. De uitkomst is sterk afhankelijk van externe factoren en ketensamenwerking en daardoor niet eenduidig te interpreteren. Toezicht op fraude is nog in ontwikkeling, zowel in Zoetermeer als regionaal/landelijk, waardoor het steeds inzichtelijker wordt hoe we dit wel kwalitatief kunnen duiden.
- % Cliënten van inZet dat zich beweegt van een zwaar cliëntprofiel naar een licht cliëntprofiel
Toelichting: De indicator wordt geschrapt omdat trajecten binnen inZet niet lineair verlopen en cliënten vaak tussen niveaus wisselen, waardoor de uitkomst niet betrouwbaar is. In 2026 worden de KPI's herijkt en komt een passende vervangende indicator.
- Aantal mensen dat gebruik heeft gemaakt van onafhankelijke cliëntondersteuning
Toelichting: De indicator vervalt omdat deze alleen het gebruik meet en geen inzicht geeft in kwaliteit, effectiviteit of de bijdrage aan zorgvuldige en rechtmatige besluitvorming. Daarnaast zegt het aantal gebruikers niets over de intensiteit en complexiteit van de ondersteuning en kan sturen op aantallen leiden tot ongewenste prikkels, terwijl schommelingen bovendien vaak worden veroorzaakt door landelijke ontwikkelingen buiten lokaal beleid.

Afwijkingen investeringen en voorzieningen

Afwijking geïnvesteerde activa/voorzieningen niet van toepassing	
Onderwerp	Toelichting onderwerp

Technische begrotingswijzigingen

Technische begrotingswijzigingen	
College/Raad	Toelichting
Raad	Het bedrag dat onder programma 4 is opgenomen voor Jong Perspectief in het bestedingsplan 2026 is niet correct. Om de bedoeling van motie 2506-85 uit te voeren en voor de Jong Perspectief hetzelfde bedrag in 2026 (inclusief indexatie) als in 2025 beschikbaar te hebben is € 5.780 extra budget nodig voor programma 4. De dekking hiervoor is aanwezig in Programma 2 en wordt dan ook overgeheveld.
College	Herverdeling van het budget van € 257.000 om de verschuiving van specialistische jeugdhulp naar vrij toegankelijk aanbod mogelijk te maken. Deel van deze wijziging is onder voorbehoud van de vaststelling van het raadsvoorstel Reorganisatie Sociaal Domein.
College	Verplaatsing van middelen van € 224.657 voor de inzet van collectieve jeugdhulp op scholen.

Risico's

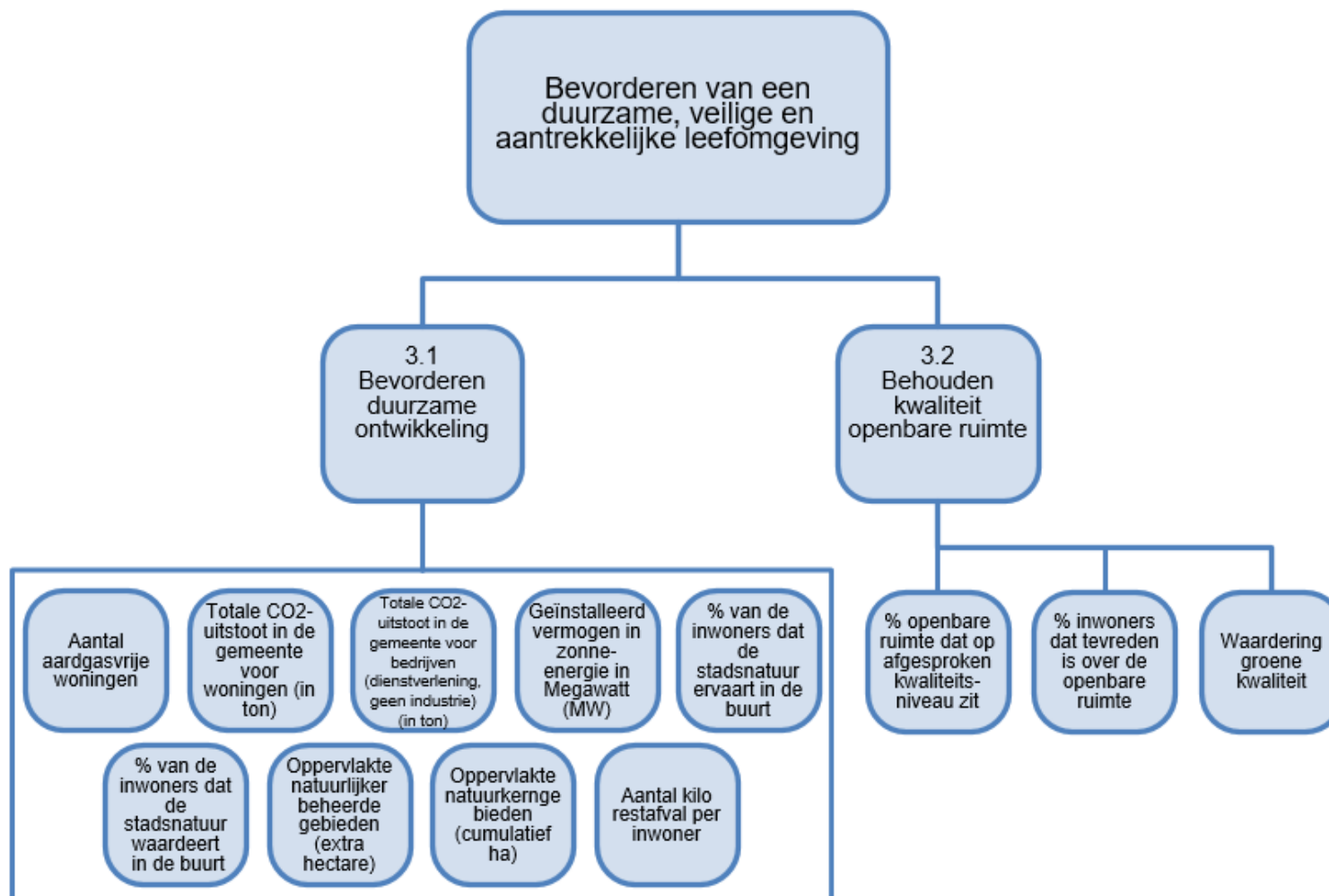
Integraal Zorg Akkoord (IZA) en Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA)

Vanaf 2027 worden GALA-, IZA- en AZWA-middelen samengevoegd. Verdeling tussen regionaal en lokaal wordt in 2026 vastgesteld. De intentie is budgetneutraliteit, maar dit is nog onzeker en vormt een financieel risico.

Regeling stimuleren uitstroom vergunninghouders uit de asielopvang (HAR+)

De HAR+-middelen die de gemeente ontvangt voor de opvang van statushouders zijn voldoende voor de opvang gedurende één jaar.

Programma 3. Leefbaarheid, duurzaam en groen

Financiën

	Bedragen x € 1.000					
	TB1	MJB 2027 - 2030				
	2026	2027	2028	2029	2030	2031
1 Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)						
1.1 Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE):	1.800	0	0	0	0	0
- subsidie rijk	-1.800	-2.200	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000
- storting overschot in Brede bestemmingsreserve		-1.600	-800	-800	-800	-800
1.2 Schoonmaakacties in wijken		-200				
- Brede bestemmingsreserve		200				
1.3 Vergoeding verpakkingsmiddelenindustrie- UPV gelden	-109					
1.4 Verkeersmeubilair		-16	-32	-48	-64	-80
2 Onvermijdelijke ontwikkelingen						
2.1 Inkomsten uit betaald parkeren	100	100	100	100	100	100
2.2 Perscontainers oud papier en karton Afvalinzameling		77	261	261	261	261
- dekking afvalstoffenheffing		-77	-261	-261	-261	-261
2.3 Elektra openbare verlichting en installaties	300					
2.4 Herstraten parkeerterrein Van Tuyllpark	-175					
2.5 Klein onderhoud wegen:	-600	-600	-600	-600	-600	-600
- dekking via reservering veroudering van de stad, OAD						

2.6 Arbo -en veiligheidsmaatregelen	-113	-226	-226	-226	-226	-226
3 Beleidswijzigingen/Nieuw beleid						
3.1 Depot Lansinghage	-185					
TOTAAL SALDO PROGRAMMA	-782	-4.542	-4.812	-4.574	-4.590	-4.606

Toelichting financiën

Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)

1.1 Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)

De middelen voor de uitvoering van de CDOKE werden tot en met 2025 verstrekt via een specifieke uitkering. Vanaf 2026 ontvangen we hiervoor een uitkering van circa € 3,8 mln. via het gemeentefonds. Voor 2026 gebeurt dit via een decentralisatie-uitkering. Op welke wijze de uitkering na 2026 plaatsvindt, heeft het rijk nog niet bepaald. De vorm is belangrijk voor de eigen beleidsvrijheid om de middelen aan te wenden.

Voor de begroting betekent de overheveling, dat de subsidie van het rijk in programma 3 wordt afgerond of beëindigd en dat hier tegenover een toename van de algemene uitkering staat. Dit wordt verantwoord in het overzicht Algemene Dekkingsmiddelen en onvoorzien (OAD). Voor 2026 geldt dat de nog niet bestede rijksmiddelen van 2025 ter hoogte van € 3,5 mln. toereikend zijn voor de verwachte besteding van 2026 en een gedeelte van 2027. Om deze reden blijft nog een subsidie geraamd in 2026. Hiermee ontstaat in 2026 een eenmalige bate op OAD van € 3,8 mln. en mogelijk voor 2027 € 1,6 mln. Dat laatste is afhankelijk van de vorm waarin de uitkering in 2027 wordt verstrekt. Het rijk heeft via het coalitieakkoord van het nieuwe kabinet, in aanvulling op de middelen tot en met 2030, voor het klimaat- en energiebeleid middelen opgenomen van 2031 tot en met 2040. Het voorstel is om de niet benutte middelen vanaf 2027 met een storting in de Brede bestemmingsreserve beschikbaar te houden voor het energie- en klimaatbeleid en energiebeperkende maatregelen zoals duurzaamheidsmaatregelen voor het vastgoed van inwoners, VvE's, corporaties en het eigen vastgoed. Dit laatste bedraagt vooralsnog voor 2027 € 1,6 mln. en vanaf 2028 € 0,8 mln. Voor de aanwending van de storting in de Brede bestemmingsreserve wordt een afzonderlijk raadsvoorstel ter besluitvorming voorgelegd.

De besteding voor 2026 (nu begroot op € 4,5 mln.) en de daar tegenoverstaande subsidie zoals in de begroting verwerkt, wordt wel verlaagd met € 1,8 mln. Het lukt niet om het eerder gefaseerde bedrag van € 1,5 mln., naast het al begrote bedrag van € 3 mln. volledig uit te geven. De structurele uitgaven zijn door het gefaseerd in dienst nemen van personeel vergeleken met eerdere jaren gestegen en komen in 2026 uit op ca. € 2,7 mln. en groeien naar verwachting door naar minimaal € 3 mln. in 2027. Dilemma en knelpunt daarbij is de opgave enorm is, terwijl we te kampen hebben met krapte op de arbeidsmarkt en dat het rijk beperkt en telkens incidenteel middelen beschikbaar stelt om de verduurzaming daadwerkelijk te realiseren. Telkens wordt op basis van de planvorming beoordeeld wat de optimale formatie moet en kan zijn en wordt beoordeeld of de formatie verder moet (kan) groeien. Op deze manier groeit de formatie naar de op dat moment optimale omvang en krijgt het energiebeleid steeds verder vorm om de afgesproken doelen vanuit het klimaatakkoord te realiseren.

1.2 Schoonmaakacties in wijken

Voor opruimacties en extra toezicht in de wijken wordt in 2027 eenmalig € 0,2 mln. ingezet (motie Op de schoonmaak toer 2506-36). Dit bedrag wordt onttrokken uit de brede bestemmingsreserve.

1.3 Vergoeding verpakkingsmiddelenindustrie- UPV gelden (Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid)

De UPV-vergoeding zetten we in voor het project Schoon is gewoon. De UPV-vergoeding van de opruimkosten van zwerfafval valt voor 2026 lager uit. De inkomsten worden eenmalig met € 0,109 mln. verlaagd.

1.4 Verkeersmeubilair

In de Programmabegroting 2025 is het professionaliseren van beheer door de implementatie van assetmanagement als speerpunt opgenomen en is een inventarisatie uitgevoerd van verkeersmeubilair. Dit betreft straatnaamborden en verkeersborden. De uitkomsten van de inventarisatie zijn verwerkt in een meerjarige vervanging- en onderhoudsplanning. Voor aanschaf van verkeersmeubilair is een doorlopend investeringsbudget nodig van € 0,26 mln. per jaar dat wordt afgeschreven in 15 jaar. Per jaar bedragen de kapitaallasten € 16.000 in 2027 jaarlijks oplopend met eenzelfde bedrag.

Onvermijdelijke ontwikkelingen

2.1 Inkomsten uit betaald parkeren

In 2026 wordt opnieuw rekening gehouden met hogere inkomsten uit parkeeropbrengsten. Vanaf 2026 worden de inkomsten structureel verhoogd met € 0,1 mln.

2.2 Perscontainers oud papier en karton Afvalinzameling

De samenstelling van Oud Papier en Karton (OPK) is verschoven van voornamelijk papier naar volumineus karton, waardoor de huidige containers ondanks dagelijkse lediging onvoldoende capaciteit bieden. In met name het weekend leidt dit tot volle containers en bijplaatsingen bij de milieu-eilanden. Extra reguliere containers plaatsen is niet haalbaar vanwege beperkte ledigingscapaciteit. Onderzoek toont aan dat voor een toekomstbestendig systeem 51 perscontainers nodig zijn om piekbelasting goed op te vangen en de voortzetting van de OPK-inzameling te waarborgen. Op een later moment moeten nog 64 gewone papiercontainers vervangen worden.

Voor de aanschaf en onderhoud van de perscontainers is in 2027 een investeringsbudget van € 1,74 mln. nodig. De jaarlijks exploitatielasten van de perscontainers bedragen vanaf 2028 € 0,261 mln. De huidige papiercontainers zijn nog niet volledig afgeschreven en daarom is in 2027 een extra afschrijving nodig. De lasten worden gedekt uit de Afvalstoffenheffing.

2.3 Elektra openbare verlichting en installaties

Lagere tarieven van elektriciteit en verlaging van de energiebelasting op elektriciteit resulteert voor de openbare verlichting en installaties in de openbare ruimte in een afname van de kosten met € 0,3 mln. Vanwege onzekerheden op de energiemarkt wordt het budget eenmalig in 2026 bijgesteld.

2.4 Herstraten parkeerterrein Van Tuylpark

De technische staat van het parkeerterrein bij het zwembad in het Van Tuylpark is de afgelopen periode verslechterd. De huidige bestrating, die ooit bedoeld was voor een fietsenstalling, is ongeschikt voor intensief autogebruik. Hierdoor ontstaan veiligheidsrisico's waartegen tijdelijke maatregelen zijn getroffen. Vooruitlopend op de gebiedsvisie Van Tuylpark is het nodig om op korte termijn een veilig en functioneel parkeerterrein aan te leggen, mede gelet op de opening van Sweet Lake Wellness. Door het terrein opnieuw te bestraten met hergebruikte betonstraatstenen kan het terrein geschikt worden gemaakt voor autogebruik. De kosten hiervoor bedragen eenmalig € 0,175 mln.

2.5 Klein onderhoud wegen

Voor het klein onderhoud aan wegen is jaarlijks een bedrag van € 0,6 mln. nodig. De voorgaande jaren is dit gedekt uit de herstelvergoedingen van netbeheerders. In het Tweede Tussenbericht 2023 is aangegeven dat deze inkomsten vanaf 2026 vervallen door aflopende werkzaamheden. Voor 2026 is sprake van dekking via reservering veroudering van de stad, OAD. Vanaf 2027 geeft dit een structureel nadeel.

2.6 Arbo en Veiligheidsmaatregelen

In 2025 heeft de Nederlandse Arbeidsinspectie een bezoek gebracht aan een bestratingsproject in Zoetermeer. Hierbij werd duidelijk dat de gemeente niet aan alle regelgeving op het gebied van arbeidsomstandigheden voldoet. Sindsdien zijn er verbeteringen doorgevoerd. Ook is duidelijk geworden dat de gemeente Arbo/Veiligheidsmanagement organisatiebreed moet versterken om te voldoen aan wet- en regelgeving. Deze werkzaamheden worden belegd bij een Kwaliteit Arbo en Milieu functionaris (KAM-functionaris) en een Adviseur Veiligheid. De kosten bedragen € 0,226 mln. structureel. Zie ook:

[Overzichten - Memo's - Arbeidsomstandigheden bij bestratingswerkzaamheden - iBabs](#)

[Overzichten - Memo's - Zienswijze op het voornemen van de Nederlandse Arbeidsinspectie om een boete...](#)

Beleidswijzigingen/nieuw beleid

3.1 Depot Lansinghage

In de zuidelijke punt van bedrijventerrein Lansinghage, aan het Brede Akkerpad, ligt een kavel dat lang in gebruik is geweest als baggerdepot en laatste jaren in gebruik als materialendepot. Er wordt onderzoek gedaan om het kavel door de gemeente tijdelijk (5 tot 10 jaar) in gebruik te nemen als materialendepot, totdat er een definitieve bestemming is bepaald voor de kavel. Dit is een tijdelijke oplossing voor het tekort aan opslagruimte van materialen. Ook wordt onderzocht of er huisvesting mogelijk is van directievoerders en toezichthouders, dit omdat er onvoldoende specifieke kantoorruimte beschikbaar is voor deze medewerkers. Voor het geschikt maken van het terrein en het uitwerken van het investeringsvoorstel is in 2026 eenmalig een bedrag nodig van € 0,185 mln.

Aanpassen effectindicatoren

Het voorstel is om bij doelstelling 3.1 Bevorderen duurzame ontwikkeling de volgende effectindicatoren te laten vervallen:

1. % van de inwoners dat de natuur ervaart in de buurt

2. % van de inwoners dat de stadsnatuur waardeert in de buurt

Het huidige onderscheid tussen natuur en stadsnatuur wordt niet meer wordt gehanteerd en is niet meer valide. De mate van beïnvloeding is beperkt, want de relatie met maatregelen is niet helder. Een nieuwe indicator wordt opgesteld vanuit de Aanpak Buitenruimte (onderdeel van het Omgevingsprogramma Kwaliteit van de Leefomgeving), waarbij in 2026 nieuwe beleidsdoelen en indicatoren voor de buitenruimte worden opgesteld. Deze worden voorgesteld in de Perspectiefnota 2028.

3. Oppervlakte natuurlijk beheerde gebieden (extra hectaren)

De kwaliteit van gebieden voor natuur wordt op een andere wijze worden uitgedrukt en gemeten. Een nieuwe indicator wordt opgesteld vanuit de Aanpak Buitenruimte (onderdeel van het Omgevingsprogramma Kwaliteit van de Leefomgeving), waarbij in 2026 nieuwe beleidsdoelen en indicatoren voor de buitenruimte worden opgesteld. Deze worden voorgesteld in de Perspectiefnota 2028.

4. Oppervlakte natuurkerngebieden (opgeteld ha)

Het doel is bereikt in 2026. Een nieuwe indicator voor gebieden met accent op natuur kan voortkomen uit de Aanpak Buitenruimte (onderdeel van het Omgevingsprogramma Kwaliteit van de Leefomgeving), waarbij in 2026 nieuwe beleidsdoelen en indicatoren voor de buitenruimte worden opgesteld.

Afwijkingen investeringen en voorzieningen

Afwijking geïnvesteerde activa/voorzieningen	
Onderwerp	Toelichting onderwerp
Aanschaf 51 perscontainers voor oud papier en karton Afvalinzameling -/- € 1,74 mln.	Voor de aanschaf van 51 perscontainers is in 2027 een investeringsbudget van € 1,74 mln. De investering wordt in 10 jaar afgeschreven. Dit is in afwijking van de termijnen in de afschrijvingsnota.
Verkeersmeubilair -/- € 0,26 mln.	Voor de vervanging van verkeersmeubilair is een investeringsbudget nodig van € 0,26 mln. per jaar dat wordt afgeschreven in 15 jaar.

Technische begrotingswijzigingen

Technische begrotingswijzigingen	
College/Raad	Toelichting
Raad	Er vindt een overdracht van 0,5 FTE schaal 7 plaats van € 35.000 van programma 3 naar Overzicht Overhead.

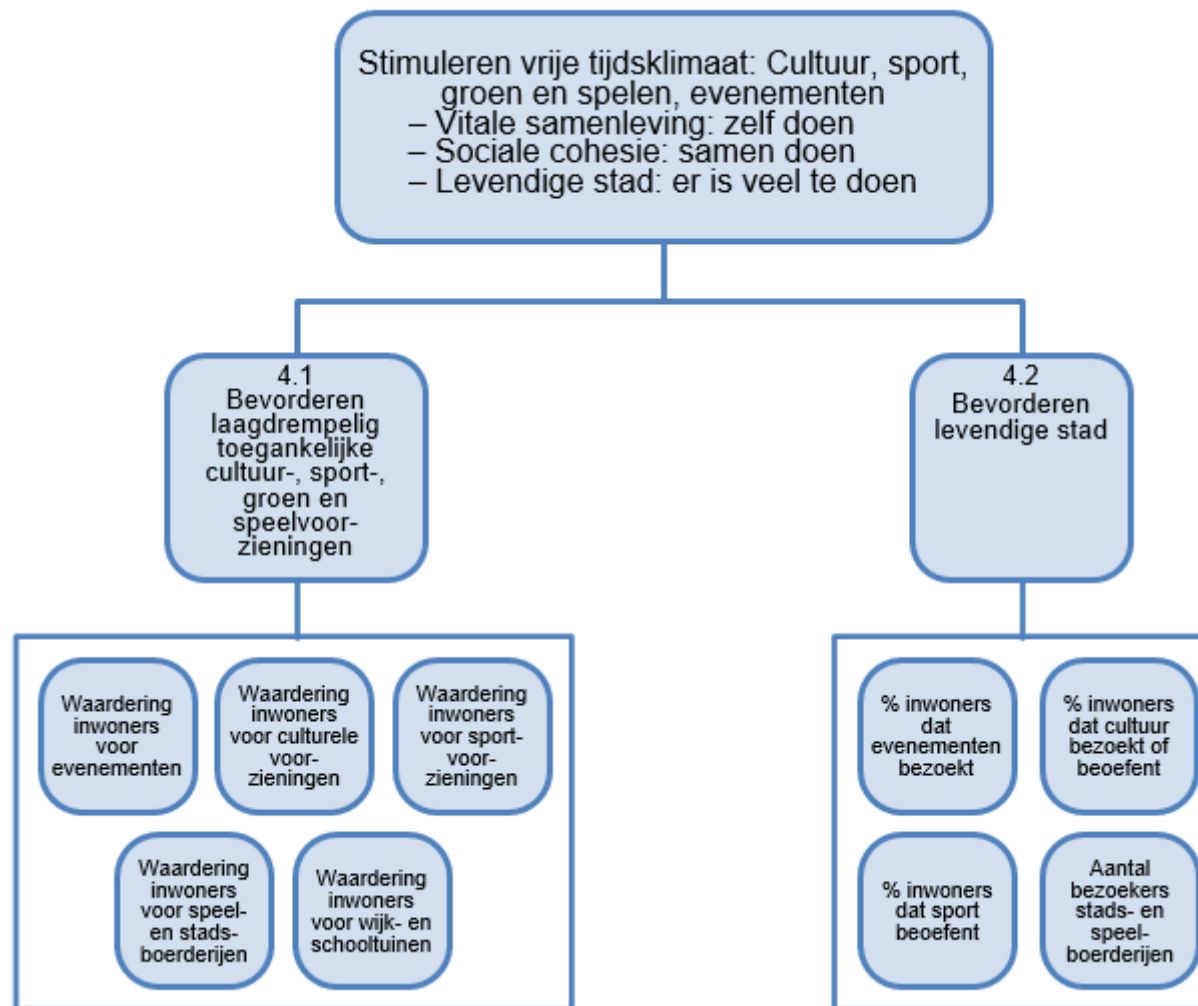
College	Er vindt een herschikking plaats van € 0,36 mln. voor het dagelijks onderhoud binnen programma 3.
---------	---

Risico's

Als gevolg van geopolitieke onrust bestaat het risico op sterke prijsschommelingen in de kosten van grondstoffen en energie.

De waterspeelplaats Rakkersveld voldoet niet meer aan wet- en regelgeving en daarnaast is er schade geconstateerd. Onderzocht wordt of de speelplaats nog geopend kan worden dit jaar.

Programma 4. Vrije tijd

Financiën

	Bedragen x € 1.000					
	TB1	MJB 2027 - 2030				
	2026	2027	2028	2029	2030	2031
1 Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)						
1.1 Uitvoeringsagenda Cultuur - dekking vrijval budget voor uitgestelde investering nieuwbouw Poppodium Boerderij		-425 425	-425 425	-425 425		
1.2 Integraal Huisvestingsplan Cultuur/Maatschappelijke voorzieningen		-pm	-pm	-pm	-pm	-pm
1.3 Exploitatielasten accommodaties	0	-360	-360	-360	-360	-360
2 Onvermijdelijke ontwikkelingen						
2.1 Nieuwe wetgeving en cao-afspraken voor inhuur, leerlingen en stagiaires	-51	-51	-51	-51	-51	-51
3 Beleidswijzigingen/Nieuw beleid: niet van toepassing.						
TOTAAL SALDO PROGRAMMA	-51	-411	-411	-411	-411	-411

Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)

1.1 Uitvoeringsagenda Cultuur

In mei 2021 heeft de gemeenteraad [de Cultuurvisie 2030](#) vastgesteld. In deze visie staat wat de gemeente wil bereiken met cultuur in de jaren 2022 tot en met 2030. Op 6 december 2022 is de Uitvoeringsagenda vastgesteld met een bijbehorend budget tot en met 2025. In deze agenda staat hoe de ambities uit de Cultuurvisie uitgevoerd worden. Eind 2024 is de eerste fase van de Uitvoeringsagenda geëvalueerd. De leerpunten uit deze evaluatie zijn verwerkt in een bijgestelde Uitvoeringsagenda voor 2026 t/m 2030. Op 2 juni 2025 heeft de raad ingestemd met deze [bijgestelde uitvoeringsagenda](#). Hierbij is het budget voor alleen 2026 vastgesteld en bepaald dat voor opvolgende jaren de raad het budget opnieuw moet vaststellen. Voor de periode 2027 tot en met 2029 is elk jaar € 0,425 mln. nodig om de afspraken uit de Uitvoeringsagenda ook uit te kunnen voeren. Binnen programma 4 is hier dekking voor in de extra reservering voor de nieuwbouw van Poppodium Boerderij. Door vertraging bij de bouw valt dit budget deels vrij. Voorgesteld wordt deze middelen te gebruiken voor de Uitvoeringsagenda Cultuur.

1.2 Integraal Huisvestingsplan Cultuur/Maatschappelijke voorzieningen

Er wordt op dit moment gewerkt aan een Integraal Huisvestingsplan voor cultuur en maatschappelijke voorzieningen. Een belangrijk onderdeel hiervan is de behoefte aan meer ruimte voor culturele broedplaatsen. Tegelijkertijd zorgen stijgende bouwkosten en een groeiende vraag naar voorzieningen ervoor dat gebouwen intensiever en veelzijdiger gebruikt moeten worden. Daardoor moeten verschillende functies in minder vierkante meters worden ondergebracht. Ook worden de voorzieningen met lagere investeringen gerealiseerd, terwijl ze wel moeten voldoen aan de behoeften van de gebruikers. Waarschijnlijk betekent dit dat er extra investeringen nodig zijn.

1.3 Exploitatielasten accommodaties

De onderhoudskosten van de gemeentelijke accommodaties zijn de laatste jaren sterk toegenomen. Met name de kosten van het incidenteel/correctief onderhoud zijn fors gestegen door de combinatie sterk gestegen marktprijzen en een ouder wordende vastgoedportefeuille die extra onderhoud vraagt. Bij de sociaal-culturele accommodaties gaat het om € 0,17 mln. per jaar en bij sportaccommodaties gaat het om € 0,19 mln. per jaar.

Onvermijdelijke ontwikkelingen

2.1 Nieuwe wetgeving en cao-afspraken voor inhuur en stagiaires

Per 1 januari 2026 treden er belangrijke wijzigingen in werking op het gebied van inhuur (uitzendkrachten) en arbeidsvoorwaarden. De belangrijkste verandering is de overgang van de 'inlenersbeloning' naar 'gelijkwaardige beloning' voor uitzendkrachten. Voor Groen Spelen Leren (GSL) betekent dit een extra kostenpost van € 13.000. Per 1 januari 2026 is de gemeente verplicht om stagiairs binnen GSL een vergoeding te verstrekken. Dit kosten hiervan bedragen circa € 38.000 per jaar. Deze inschatting is gebaseerd op gemiddeld twee stagiairs per locatie, verdeeld over vier locaties, gedurende het jaar met uitzondering van vakantieperiodes.

Beleidswijzigingen/nieuw beleid

Niet van toepassing.

Aanpassen effectindicatoren

Niet van toepassing.

Afwijkingen investeringen en voorzieningen

Afwijking geïnvesteerde activa/voorzieningen: niet van toepassing.	
Onderwerp	Toelichting onderwerp

Technische begrotingswijzigingen

Technische begrotingswijzigingen: niet van toepassing.	
College/Raad	Toelichting

Risico's

1. Herijking van hoogte subsidie aan het Nationaal Videogamemuseum, i.v.m. de verhuizing in 2026 naar het nieuwe pand

NVGM verhuist naar een duurder pand en de ontwikkelingen vragen om een grote professionaliseringsslag. De hoogte van de afwijking van het reeds verstrekte subsidiebedrag wordt vastgesteld door een extern onderzoeksbureau.

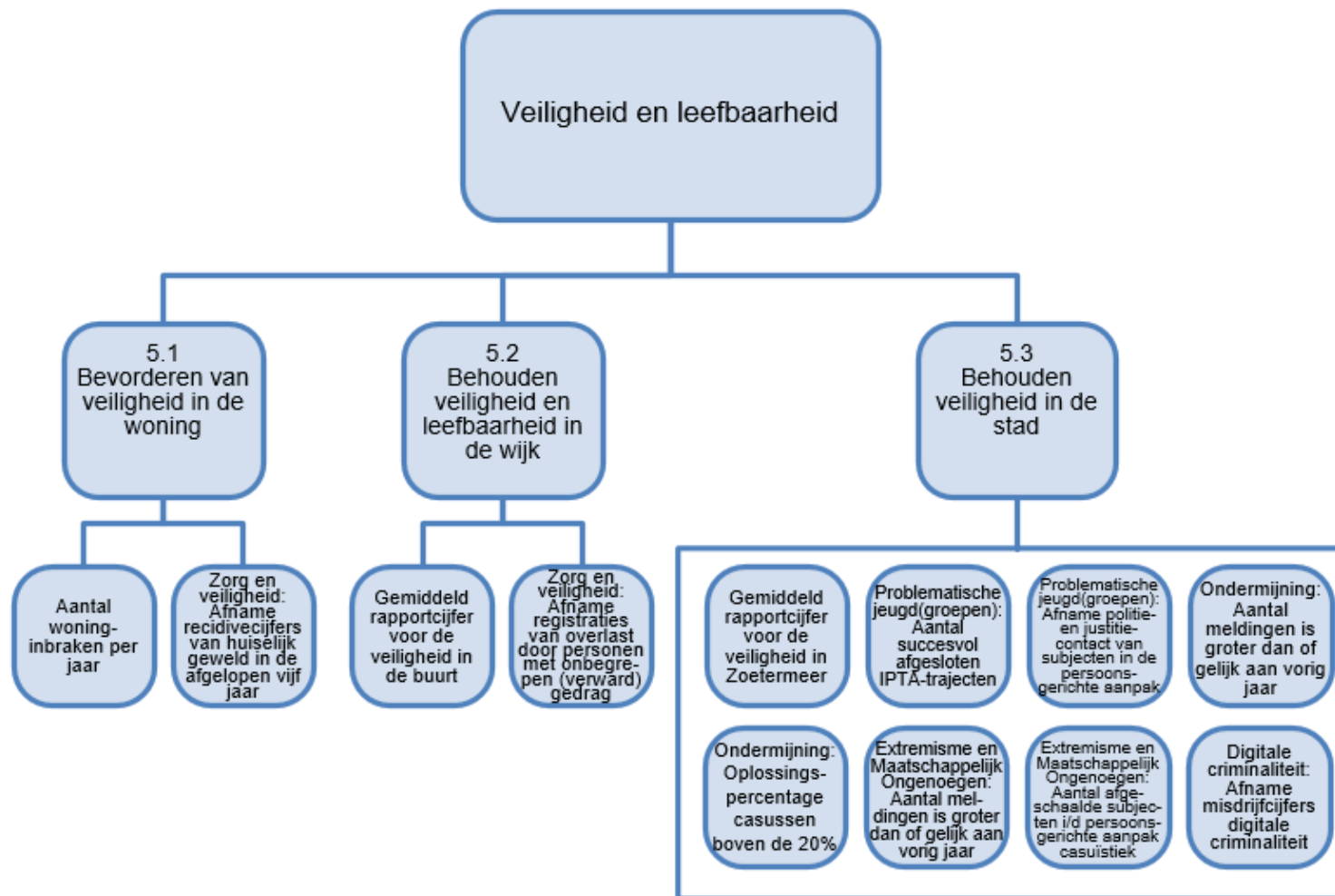
2. Brede regeling combinatiefuncties

De uitvoering van het cultuur- en sportbeleid is voor een groot deel afhankelijk van de cultuur- en buurtsportcoaches. De regeling die dit voor een deel financiert, de brede regeling combinatiefuncties (rijk) loopt af in 2026. Er is voor nu inhoudelijk niets bekend over de manier van voortzetting van deze regeling. De gemeentelijke cofinanciering van deze regeling stopt na 2026. Als de regeling vanuit het rijk voortgezet wordt, wat ook de verwachting is, kan dit alleen met de verplichte cofinanciering. Deze is niet meegenomen in de begroting.

3. Energiekosten gemeentelijk vastgoed

Door de huidige situatie in het Midden-Oosten zullen de energiekosten van het gemeentelijk vastgoed extra stijgen in 2026. Op het moment van dit Eerste Tussenbericht 2026 is het nog te vroeg om een juiste inschatting van de extra kosten te kunnen maken.

Programma 5. Veiligheid

Financiën

	Bedragen x € 1.000					
	TB1	MJB 2027 - 2030				
	2026	2027	2028	2029	2030	2031
1 Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1) (niet van toepassing)						
1.1 Vervallen subsidie inkomsten Cyber - lasten inhuur vervallen	-106 106	-106 106	-106 106	-106 106	-106 106	-106 106
1.2 Invulling taakstelling Omgevingsdienst Haaglanden (ODH)	-12	-12	-12	-12	-12	-12
1.3 Aanpak jaarwisseling 2026		-pm	-pm	-pm	-pm	-pm
1.4 Herinrichting cameratoezicht		-pm	-pm	-pm	-pm	-pm
1.5 Invulling taakstelling Veiligheidsregio Haaglanden (VRH)		-pm	-pm	-pm	-pm	-pm
2 Onvermijdelijke ontwikkelingen						
2.1 Financieringssysteem Omgevingsdienst Haaglanden (ODH)		pm	pm	pm	pm	pm
2.2 Financieringssysteem Veiligheidsregio Haaglanden (VRH)		pm	pm	pm	pm	pm
3 Beleidswijzigingen/Nieuw beleid (niet van toepassing)						
TOTAAL SALDO PROGRAMMA	-12	-12	-12	-12	-12	-12

Toelichting financiën

Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)

1.1 Vervallen inkomsten subsidie Cyber

De incidentele subsidie (2024-2025) Cyber (Regionaal Samenwerkingsverband Integrale Veiligheid) is vanaf 2026 komen te vervallen. De met deze subsidie samenhangende lasten komen daarom ook te vervallen.

1.2 Invulling taakstelling Omgevingsdienst Haaglanden (ODH)

In totaal kan de ODH 5,27% (€ 68.000) van de gevraagde 6,2% (€ 80.000) besparen. Voor € 12.000 is de taakstelling niet ingevuld. In het percentage van 5,27% zit ook een aandeel van 3% bezuiniging op ons werkplan voor 2026. Dit betekent dat wij minder uren afnemen.

1.3 Aanpak jaarwisseling 2026

De kosten voor de aanpak jaarwisseling inclusief de bij de veiligheidsaanpak behorende evenementen (jongerenfeest en centrale lasershows) worden gedekt binnen programma 5 Veiligheid. De kosten voor de veiligheidsaanpak en evenementen nemen jaarlijks aanzienlijk toe. De verwachting is dat de kosten voor de veiligheidsaanpak (exclusief het schadebedrag) oplopen tot bijna € 0,3 mln. in 2026. Voor 2026 is de verwachting dat dit nog binnen de flexibele budgetten (onder andere veiligheid in de stad/wijk) in programma 5 Veiligheid kan worden gedekt. Voor de periode vanaf 2027 is dit niet meer mogelijk.

1.4 Herinrichting cameratoezicht artikel 151c Gemeentewet / convenant cameratoezicht gemeente en politie Eenheid Den Haag

Cameratoezicht maakt onderdeel uit van het instrumentarium dat wordt ingezet voor een veilig Zoetermeer. Het is één van de middelen in een aanpak om verstoring van de openbare orde te voorkomen of te beëindigen en is hierbij van onmiskenbaar belang. Het cameratoezicht wordt uitgevoerd door de politie. Vanuit de politie wordt gewerkt aan een herinrichting van het cameratoezicht. De raad is hierover via een memo op 17 december 2025 geïnformeerd. Het huidige convenant cameratoezicht is door de politie-eenheid Den Haag effectief per 1 januari 2027 opgezegd. In 2026 wordt een nieuw convenant opgesteld voor de periode 2027 – 2028. De herinrichting heeft financiële gevolgen omdat een andere financiële verdeling van de kosten tussen gemeenten en politie noodzakelijk is. De huidige financiële verdeling is voor politie niet meer in stand te houden. Op dit moment draagt de politie circa 75% van de kosten voor het cameratoezicht en de gemeente 25%. Dit wijkt af van de afgesproken kostenverdeling in het huidige convenant cameratoezicht. De afgesproken kostenverdeling in het huidige convenant is dat politie 60% van de kosten draagt en de gemeente 40%. Vooruitlopend op het nieuwe convenant zijn de kosten voor het cameratoezicht voor 2026 conform de afgesproken kostenverdeling. Voor 2026 worden deze hogere kosten gedekt binnen de flexibele budgetten (veiligheid in de stad/wijk) in programma 5 Veiligheid. Op dit moment is nog niet duidelijk wat de financiële consequenties van de herinrichting van het cameratoezicht zullen zijn. De verwachting is dat cameratoezicht bij gelijkblijvende aantallen en 24/7 monitoring stijgt tot ongeveer € 0,275 mln. in 2027 en afhankelijk van de financiële verdeling tussen gemeenten en politie vanaf 2028 nog verder oploopt. Binnen de flexibele budgetten van veiligheid in de stad en veiligheid in de buurt is hiervoor onvoldoende financiële ruimte. Dit betekent dat in de toekomst kritisch gekeken moet worden naar de invulling van het cameratoezicht en de keuzemogelijkheden voor de inzetten (live uitkijktijden) per camera om de kosten te beperken.

1.5 Invulling taakstelling € 740.000 Veiligheidsregio Haaglanden (VRH)

De VRH is erin geslaagd structureel 1% (omgerekend € 0,119 mln.) van de gevraagde 6,2% te besparen. Incidenteel worden bestemmingsreserves ingezet die voor 2026 en 2027 een besparing van 3% opleveren. Het is nog niet duidelijk of en hoe de opgelegde taakstelling van in totaal € 0,74 mln. structureel wordt gerealiseerd. In het Tweede Tussenbericht 2026 komen wij hierop terug.

1.6 Inzet 4 fte Boa's voor de aanpak van fietsoverlast (fatbikes)

De raad heeft op 23 februari 2026 het 'Actieplan aanpak onveilig gebruik en overlast fatbikes' aangenomen: zie [raadsbesluit Actieplan aanpak fatbikes](#). Dit houdt in dat voor een periode van twee jaar (2026 en 2027) 4 fte boa's extra wordt ingezet. De kosten hiervoor moeten binnen programma 5 Veiligheid worden opgelost. De begrotingswijziging voor 2026 en 2027 is na besluitvorming in de raad verwerkt. Omdat in 2026 binnen de totale formatie van team Handhaving vacatureruimte is, kunnen de kosten gedekt worden binnen programma 5 Veiligheid. Voor 2026 is de verwachting dat er voldoende dekking is binnen programma 5 Veiligheid als gevolg van de vacatureruimte. Voor 2027 is dit niet het geval. De inzet van 4 fte boa voor de aanpak van fietsoverlast heeft op dit moment als logisch gevolg dat op andere gebieden minder inzet wordt gepleegd zolang niet alle vacatures zijn ingevuld.

Onvermijdelijke ontwikkelingen

2.1 Financieringssystematiek Omgevingsdienst Haaglanden (ODH)

In 2026 gaat de ODH verder aan de slag met de herijking financieringssystematiek. Dit kan zowel positief als negatief uitvallen met betrekking tot de deelnemersbijdrage. De exacte omvang hiervan is nog onbekend.

2.2 Financieringssystematiek Veiligheidsregio Haaglanden (VRH)

Ook binnen de VRH wordt gewerkt aan de herijking van de financieringssystematiek. Sinds 2015 gebruikt de VRH een verdeelmodel voor gemeentelijke bijdragen, gebaseerd op toenmalige risico's en voorzieningen. Dit model is sindsdien niet geactualiseerd, terwijl de dienstverlening steeds meer regionaal is georganiseerd en het gemeentefonds in 2023 is herzien.

Beleidswijzigingen/nieuw beleid

Niet van toepassing.

Aanpassen effectindicatoren

Niet van toepassing.

Afwijkingen investeringen en voorzieningen

Afwijking geïnvesteerde activa/voorzieningen: niet van toepassing.	
Onderwerp	Toelichting onderwerp

Technische begrotingswijzigingen

Technische begrotingswijzigingen: niet van toepassing.	
College/Raad	Toelichting

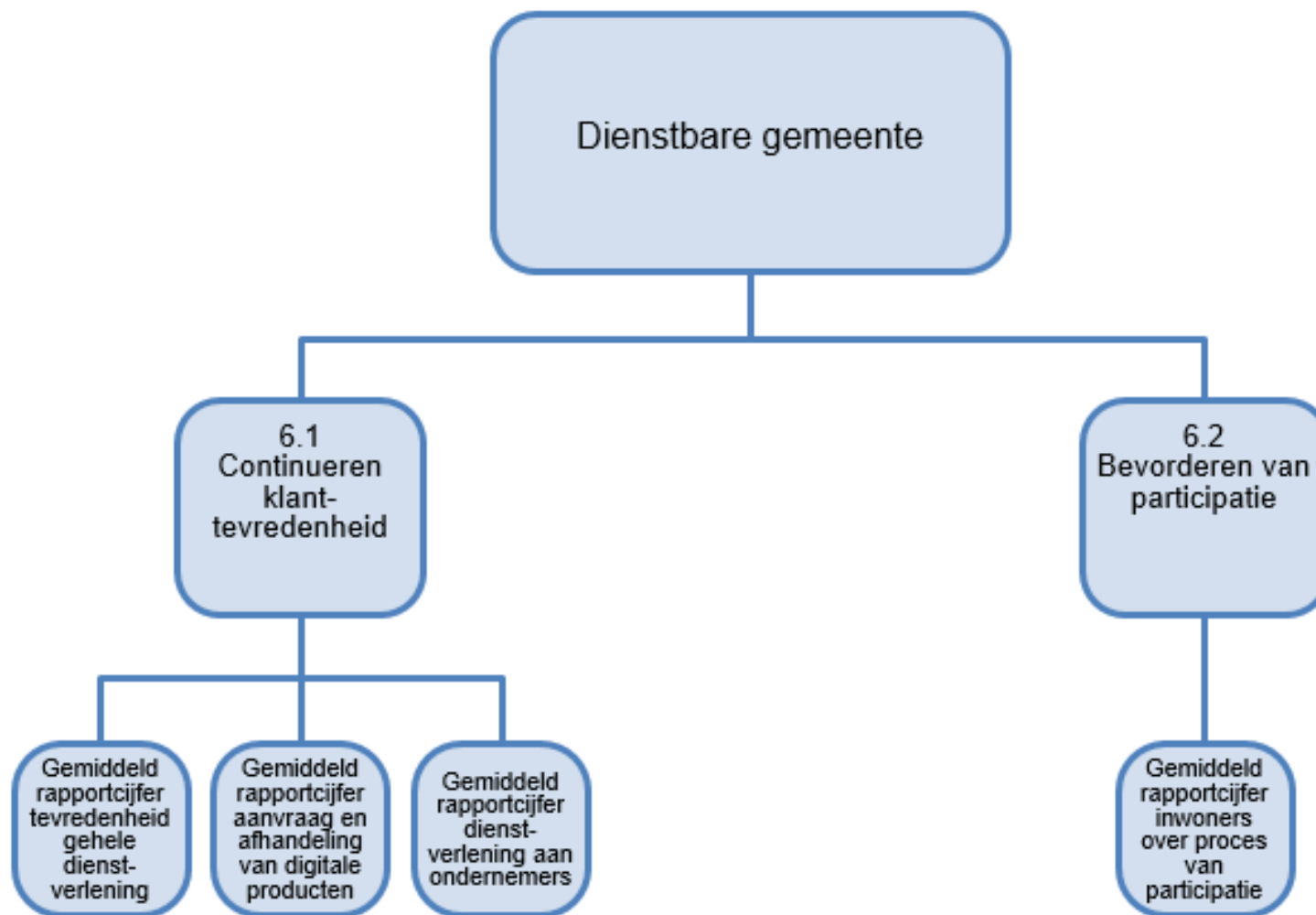
Risico's

Terugvordering juridische kosten

De Hoge Raad heeft op 25 november 2025 uitspraak gedaan over het cassatieberoep over Sterigenics. Dit heeft niet geleid tot een veroordeling. Het is op dit moment niet aan te geven in hoeverre en of ons verzoek tot terugvordering van juridische kosten wordt gehonoreerd. (zie raadsmemo van 24 februari 2026

[Terugvordering juridische kosten Sterigenics Zoetermeer - iBabs Publiekspitaal](#))

Programma 6. Dienstverlening en participatie

Financiën

	Bedragen x € 1.000					
	TB1	MJB 2027 - 2030				
	2026	2027	2028	2029	2030	2031
1 Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)						
1.1 Verkiezingen	80					
1.2 Aanpassing diverse regelingen Raad 2025 per 1 april 2026:						
- verhogen vergoeding voor commissieleden	-42	-55	-55	-55	-55	-55
- verhogen toelage commissieleden	-12	-15	-15	-15	-15	-15
2 Onvermijdelijke ontwikkelingen						
2.1 Systeem reisdocumenten		-pm				
3 Beleidswijzigingen/Nieuw beleid						
3.1 Profileringsplan content creator	-70					
TOTAAL SALDO PROGRAMMA	-44	-70	-70	-70	-70	-70

Toelichting financiën

Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)

1.1 Verkiezingen

Voor de Gemeenteraadsverkiezingen zijn minder stemlocaties ingezet dan in de begroting voorzien. Hierdoor ontstaat naar verwachting een voordeel van circa € 80.000.

1.2 Aanpassing diverse regelingen Raad 2025 per 1 april 2026

In het overleg van fractievoorzitters van de gemeenteraad Zoetermeer is voorgesteld om de diverse regelingen van en met betrekking tot de werkwijze van de raad en commissies te wijzigen. Uit dit overleg zijn drie besluitpunten gekomen die in raadsvoorstel 2025-096145 aan de raad zijn voorgelegd. In het voorstel is ook aangegeven dat de financiële consequenties in de Perspectiefnota 2027 worden meegenomen. Besluitpunt 3a gaat om een verhoging van 50% op de bestaande vergoeding voor commissieleden (van € 162,24 naar € 243.36), kosten in totaal € 55.000. Besluitpunt 3b gaat om de toelage van de commissievoorzitters van € 153,33 per persoon, kosten in totaal € 15.000.

1.3 Leges opbrengsten

Bij het opstellen van de Programmabegroting 2026 is geen rekening is gehouden met de legesopbrengsten van het bouwen van 354 woningen aan de Eleanor Rooseveltlaan. Dit project zat oorspronkelijk in de begroting voor 2025 en is vorig jaar gemeld als financiële afwijking. De verwachting is dat er dit jaar een besluit wordt genomen over dit bouwproject. In het Tweede Tussenbericht 2026 geven wij de verwachting af over de totale legesopbrengsten van 2026. Leges worden in rekening gebracht nadat er een besluit is genomen. Dit betekent dat aanvragen die in 2026 worden aangevraagd, niet automatisch ook in het boekingsjaar 2026 in rekening worden gebracht. Daarnaast kan de voorbereiding van projecten vertraging oplopen.

Onvermijdelijke ontwikkelingen

2.1 Systeem reisdocumenten

Het systeem waarmee gemeenten het aanvragen en uitreiken van reisdocumenten uitvoeren, moet worden vervangen. De vervanging is noodzakelijk om de kwaliteit, fraudebestendigheid en betrouwbaarheid van het reisdocumentenstelsel te verhogen en toekomstbestendig te maken. Deze landelijk verplichte vervanging is voor gemeenten gepland voor 2027.

Beleidswijzigingen/nieuw beleid

3.1 Profileringsplan content creator

Wij stellen een nieuwe functie van content creator kabinet voor, die zich specifiek richt op de ondersteuning van het bestuur door het vervaardigen en delen van creatieve inhoud (zoals video's, foto's of teksten) voor websites en social media. Dit om de zichtbaarheid van het bestuur in de stad te vergroten en om de inwoners snel en toegankelijk te informeren over het handelen en de activiteiten van het bestuur. De uitbreiding met 1 fte voor content creator is verwerkt in het overzicht Overhead. In dit programma vragen we tevens om een eenmalig budget voor het ontwikkelen van een strategisch plan.

Aanpassen prestatie-indicatoren

Het voorstel is de volgende prestatie-indicatoren te laten vervallen:

- *telefonie: aantal doorverbonden naar de vakafdeling*, omdat dit bij de prestatie-indicator *aantal binnen 1 x beantwoord door het GIP* al duidelijk wordt;
- *website: % website binnen de servicenorm* omdat dit niet meetbaar is. Deze gedigitaliseerde processen eindigen namelijk in vakafdeling-applicaties.

Afwijkingen investeringen en voorzieningen

Afwijking geïnvesteerde activa/voorzieningen: niet van toepassing.	
Onderwerp	Toelichting onderwerp

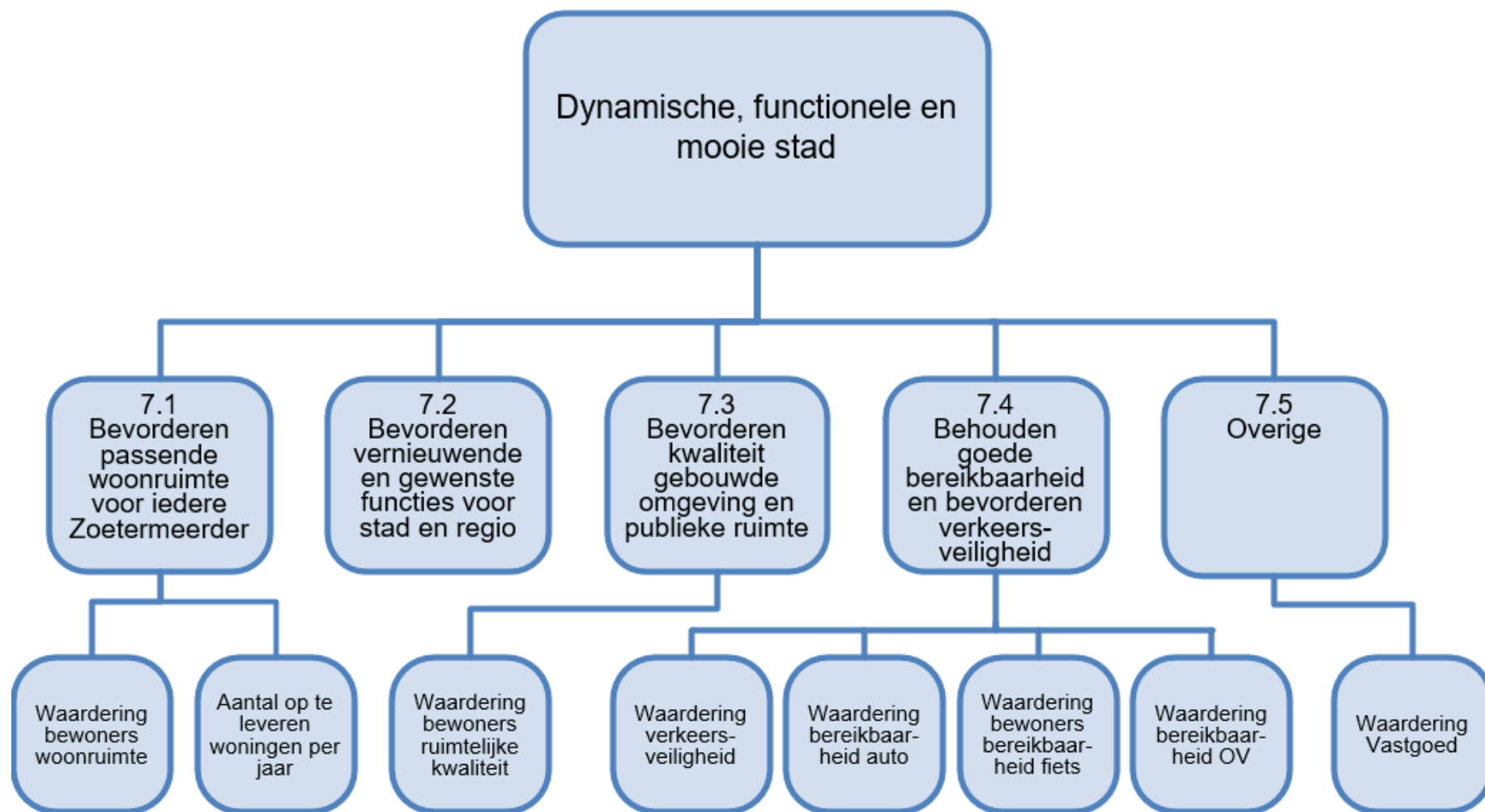
Technische begrotingswijzigingen

Technische begrotingswijzigingen	
College/Raad	Toelichting
Raad	De BBV schrijft voor dat legesinkomsten van het archief en de werkzaamheden van de webredactie thuishoren onder het Overzicht Overhead. Dat is voor alle jaren ca. € 0,612 mln. en wordt hier gecorrigeerd.

Risico's

Niet van toepassing.

Programma 7. Inrichting van de stad

Financiën

	Bedragen x € 1.000					
	TB1	MJB 2027 - 2030				
	2026	2027	2028	2029	2030	2031
1 Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)						
1.1 Ontwikkeling 't Seghe Waert - verrekening met Vidomes	-100 100	-300 300				
1.2 Bunker Heuvelweg - gedeeltelijke verrekening	-290 18	-80				
1.3 Het Lange land 5a	-30					
1.4 Gebiedsvisie Van Tuylpark	-80					
1.5 Afschrijvingslasten Plintgebouw/Stationsgebied - Onderhoud Plintgebouw		119 241	119 241			
1.6 Afschrijvingslasten Centraal Park - dekking reserve Fonds Zoetermeer 2040 via OAD	139 -139	55 -55	55 -55	55 -55	55 -55	55 -55
1.7 Afschrijvingslasten Bossenpark - dekking egalisereserve via OAD		248 -248	246 -246			
1.8 Afschrijvingslasten Mobiliteit	111					
1.9 Afschrijvingslasten Deelgebied 3	104	104				
1.10 Pilot Buurtvervoer - subsidie MRDH en reizigersinkomsten	-121 121	-238 121	-238 121			

1.11 Faciliterend project Racketcenter - financiële bijdrage projectontwikkelaar	-75 75	-9 9				
1.12 Faciliterend project Vredekerk - financiële bijdrage projectontwikkelaar	-103 103	-15 15				
2 Onvermijdelijke ontwikkelingen						
2.1 De Regio Deal Zuid-Hollandse Groeikernen - dekking via SPUK	-3.665 3.665	-2.403 2.403	-126 126	-126 126		
3 Beleidswijzigingen/Nieuw beleid						
3.1 Woningbouwsubsidies - dekking subsidie		-514 514	-250 250			
3.2 Koploperschap Gebiedsgericht beter benutten - dekking via OAD	-100	-100				
3.3 MOTIE: Stal de fiets(enstalling) bij Centraal park - dekking reserve Fonds Zoetermeer 2040					-70 70	
3.4 Wet versterking regie volkshuisvesting - dekking via OAD	-217	-pm	-pm	-pm	-pm	-pm
3.5 Woningbouwmonitor - dekking via opslag overhead projecten		-30 30	-30 30	-30 30	-30 30	-30 30
3.6 Realisatiestimulans woningbouw: - mutatie Brede bestemmingsreserve - subsidie	-3.339 3.339	pm	pm	pm	pm	pm
3.7 Vereveningsfonds Volkshuisvesting: - mutatie reserve - kostenverhaal		pm				

3.8 Nachvervoer - inkomsten derden		-155 30	-155 30			
3.9 Onderzoek Centrum-West en omgeving - dekking reserve Fonds Zoetermeer 2040	-250 250					
TOTAAL SALDO PROGRAMMA	-484	42	118	0	0	0

Toelichting financiën

Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)

1.1 Ontwikkeling 't Seghe Waert

Stichting Vidomes herontwikkelt de locatie van het oude verzorgingstehuis 't Seghe Waert naar woningen en daarbij passende maatschappelijke voorzieningen. Het terrein om de gebouwen heen wordt passend ingericht met groen, wandelpaden, zitgelegenheid en parkeren. De aanpassingen in het openbaar gebied zijn aanbesteed en de inschrijving vanuit de markt is € 0,4 mln. hoger uitgekomen (inclusief 10% onvoorzien). Met Vidomes is afgesproken dat op basis van werkelijke kosten wordt afgerekend.

1.2 Bunker Heuvelweg

Na onderzoek is gebleken dat de Duitse bunker uit de Tweede Wereldoorlog, gelegen in een speeltuin aan de Heuvelweg in slechte staat verkeert. De bunker en de grond zijn in eigendom van de gemeente, beide zijn in erfpacht uitgegeven. Een ingrijpende onderhoud- en restauratiebeurt door een deskundig schadeherstelbedrijf is noodzakelijk. De speeltoestellen die op de bunker zijn gebouwd moeten worden verwijderd. De hiermee gemoeide kosten (€ 35.000) worden gedeeltelijk verhaald op de eigenaar van de speeltuin. De kosten van de inspectie en uit te voeren restauratie voor het duurzaam behoud van dit gemeentelijk monument bedragen € 0,255 mln. Na de restauratie moet de bunker weer zichtbaar en eventueel toegankelijk gemaakt worden voor publiek. De hiermee gemoeide kosten bedragen € 80.000.

1.3 Het Lange land 5a

De gemeente is eigenaar van het pand aan Het Lange Land 5a, dat verhuurd wordt aan Funsport van Vliet Zoetermeer. Uit een inspectie door Bouw- en Woningtoezicht op 3 februari 2025 is gebleken dat de bouwkundige staat van het pand zorgwekkend is, waarna het pand is gesloopt en er een vervangende tijdelijke voorziening is geplaatst. De tijdelijke voorziening wordt vanaf september 2026 vervangen door een werkloods inclusief een sanitaire unit. De kosten van de tijdelijke voorziening tot september bedragen € 30.000.

1.4 Gebiedsvisie Van Tuyllpark

Het ontwerpomgevingsprogramma gemeente Zoetermeer gebied Van Tuyllpark en de Noordelijke Bedrijventerreinen is in 2024 ter inzage gelegd. Naar aanleiding van zienswijzen is het omgevingsprogramma aangepast en de raad heeft daarmee in november 2025 ingestemd. Het omgevingsprogramma wordt in 2026 definitief vastgesteld. Aanvullend hierop wordt het uitvoeringsprogramma gesteld, waarvoor naar verwachting ca. € 80.000 nodig is.

1.5 Afschrijvingslasten en onderhoud Plintgebouw en Stationsgebied

Voor de realisatie van het Plintgebouw is door de raad ca. € 11,2 mln. beschikbaar gesteld en ca. € 5,9 mln. dekking vanuit subsidie. Naar aanleiding van de ontwikkelingen met de Nelson Mandelabrug zijn in overleg met de raad twee themabijeenkomsten georganiseerd waarin onder andere drie varianten zijn besproken. Er wordt één variant verder uitgewerkt en er wordt een Integraal Basisontwerp opgesteld met daarbij een businesscase voor de bijbehorende dekking. De uitwerking wordt in 2026 ter besluitvorming voorgelegd. De uitvoering neemt minimaal de jaren 2027 en 2028 in beslag. Dat houdt ook in dat de in 2027 en 2028 geraamde budgetten voor onderhoud € 0,241 mln. en kapitaallasten € 0,119 mln. kunnen vrijvallen.

1.6 Afschrijvingslasten Centraal Park

De werkzaamheden in het Centraal Park zijn in het eerste kwartaal 2026 afgerond en is het park feestelijk geopend. Met ingang van 2027 worden de investeringslasten afgeschreven. Dit geeft voor 2026 een voordeel op de afschrijvingslasten van € 0,139 mln.

Het kostenverhaal is circa € 2,4 mln. hoger uitgevallen. Met de geactualiseerde businesscase van de Binnenstad zijn alle kosten van bovenwijkse voorzieningen, zoals het Centraal Park, in beeld gebracht. In overeenstemming met de 'Nota Bovenwijkse Kosten' zijn deze kosten opnieuw verdeeld en toegerekend naar de verschillende deelgebieden van de Binnenstad. Bij het opstellen van de jaarrekening 2025 is ook opnieuw gekeken naar de fasering van de bouw, de realisatie van het aantal woningen en de mogelijkheden die de nota biedt. Er is gebleken dat er meer kosten van het Centraal Park verhaald kunnen worden, meer dan in 2022 bij het vaststellen van het budget was opgenomen. Van het investeringsbudget van € 9,9 mln., kan niet € 0,5 mln. gedekt worden uit kostenverhaal (of inbreng van de grondexploitatie) maar circa € 2,9 mln. De gevolgen van de hogere toerekening van het kostenverhaal en daarmee ook de lagere kapitaallasten zijn verwerkt in de businesscase van de Binnenstad. Voor het jaar 2027 en verder geldt dat de afschrijvingslasten ca. € 55.000 per jaar lager uitvallen. Hier staat een even hoog nadeel onttrekking reserve Fonds Zoetermeer 2040 tegenover. De onttrekking uit de reserve wordt via het Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen en onvoorzien (OAD) verantwoord.

1.7 Afschrijvingslasten Bossenpark

De investeringen in het Bossenpark zijn door een uitgebreid participatietraject met de bewoners vertraagd. De oplevering vindt naar verwachting in 2028 plaats. Dit levert een voordeel op de afschrijvingslasten 2027 van € 0,248 mln. en 2028 van € 0,246 mln.. Hier staat een even hoog nadeel onttrekking egaliseringsreserve kapitaallasten tegenover. De onttrekking uit de reserve wordt via het Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen en onvoorzien (OAD) verantwoord.

1.8 Afschrijvingslasten Mobiliteit

Het uitvoeringsprogramma Mobiliteitsvisie loopt door capaciteitsgebrek achter. Hierdoor zijn de kapitaallasten in 2026 lager dan begroot. Inmiddels is hiervoor de benodigde capaciteit beschikbaar en starten de verschillende activiteiten in 2026.

1.9 Afschrijvingslasten deelgebied 3 Binnenstad

In de Programmabegroting 2026 is € 0,9 mln. gereserveerd voor het tweede deel van de upgrade van het Stadshart (het deel rondom de Passage). Het eerste deel van de upgrade is afgerond en voor het tweede deel is in de programmabegroting een stelpost voor de kapitaallasten opgenomen van € 0,104 mln. Over het tweede deel van de upgrade is nog geen besluit genomen waardoor de reservering voor 2026 en 2027 kan vrijvallen. Dit geeft voor die jaren een voordeel van € 0,104 mln.. Het gebied valt binnen deelgebied 3 van het programma Binnenstad en wordt betrokken bij de het dit jaar voor te leggen Raadsvoorstel Deelgebied 3 Luxemburglaan en omgeving.

1.10 Pilot Buurtvervoer

Met een pilot maatwerkvervoer wordt invulling gegeven aan de ambitie om de ontsluiting van de wijk Rokkeveen en de verbinding met het HagaZiekenhuis te verbeteren. De opdracht tot uitvoering van het maatwerkvervoer is in 2025 voor de duur van drie jaar verstrekt. De Binnenbaan is in 2026 gestart met de nieuwe lijn De Opstap. De kosten voor 2026 worden gedekt via een budgetoverheveling, subsidie van de MRDH en reizigersinkomsten.

1.11 Faciliterend project Racketcenter

In 2023 is budget beschikbaar gesteld voor de Uitvoeringsstrategie 2024-2030 van het programma Binnenstad. De budgetten worden ingezet voor het doorlopen van de haalbaarheidsfase van een aantal deelgebieden. Voor het deelgebied Europaweg/Ondineschouw is beperkt budget beschikbaar voor het faciliterend project Racketcenter (€ 0,15 mln. voor 2026/2027). Er is echter € 0,234 mln. voor 2026/2027 nodig voor het uitwerken van het omgevingsprogramma met bijbehorende participatie en schetsontwerp inrichting openbare ruimte, het schrijven van een businesscase en het uitwerken van de ontwikkelstrategie. Met de projectontwikkelaar wordt hiervoor een intentieovereenkomst afgesloten waarbij de kosten geheel worden verhaald op de projectontwikkelaar.

1.12 Faciliterend project Vredekerk

In 2023 is budget beschikbaar gesteld voor de Uitvoeringsstrategie 2024-2030 van het programma Binnenstad. De budgetten worden ingezet voor het doorlopen van de haalbaarheidsfase van een aantal deelgebieden. Voor het deelgebied Europaweg/Ondineschouw is beperkt budget beschikbaar voor het faciliterend project Vredekerk (€ 19.000 voor 2026/2027). Er is echter € 0,137 mln. voor 2026/2027 nodig voor het uitwerken van het omgevingsprogramma met bijbehorende participatie en schetsontwerp inrichting openbare ruimte, het schrijven van een businesscase en het uitwerken van de ontwikkelstrategie. Met de projectontwikkelaar wordt hiervoor een intentieovereenkomst afgesloten waarbij de kosten geheel worden verhaald op de projectontwikkelaar.

Onvermijdelijke ontwikkelingen

2.1 Regiodeal Zuid-Hollandse Groeikernen

De Regio Deal is een samenwerking tussen het rijk en regionale partners om gezamenlijke regionale opgaven aan te pakken en de brede welvaart te versterken. De gemeente-overstijgende onderdelen van de Regio Deal hebben een totaalbudget van ca. € 6,3 mln., dat wordt ingezet tot en met 2029. Cofinanciering vormt hierbij een randvoorwaarde voor de inzet van middelen. De projecten betreffen meerdere gemeenten en dragen bij aan regionale samenwerking en het realiseren van gezamenlijke doelen. De Zoetermeerse onderdelen van de Regio Deal zijn opgenomen in Programma 2. In programma 7 is de doorbetaling en de bijbehorende dekking vanuit de subsidie van het rijk aan de twee andere gemeenten Nissewaard en Capelle aan den IJssel opgenomen.

Beleidswijzigingen/nieuw beleid

3.1 Woningbouwsubsidies

Om betaalbare woningen in de regio Haaglanden te realiseren heeft de provincie budget beschikbaar gesteld. De gemeente heeft voor drie verschillende projecten, twee voor het project 't Seghe Waert en 1 voor de van Aalstlaan, subsidie aangevraagd en toegekend gekregen. Het gaat om woningbouwprojecten die alleen uit sociale huurwoningen bestaan en die verlieslatend zijn. De subsidie draagt bij aan onze volkshuisvestelijke doelstelling om het aantal voldoende goed onderhouden betaalbare woningen te vergroten door de investeringscapaciteit van woningbouwcorporaties te versterken. Voor de projecten is geen cofinanciering benodigd. De kosten voor de verschillende woningbouwprojecten bedragen voor 2027 € 0,514 mln. en voor 2028 € 0,25 mln. Hier staat een even hoge subsidie tegenover.

3.2 Koploperschap Gebiedsgericht beter benutten

Zoetermeer is als één van de landelijke koplopergemeenten op het gebied van optoppen, aanplakken en uitplinten (OAU) in december 2025 een 2-jarige samenwerking aangegaan met het rijk. De samenwerking biedt Zoetermeer een uitgebreid pakket aan hulpmiddelen onder de noemer van het Koploperprogramma Gebiedsgericht beter Benutten (GBB). Naast een financiële incentive (2 x € 0,1 mln.) bestaat het programma ook uit hulp op het vlak van kennis, expertise en wetgeving. De financiële bijdrage ontvangen we in de vorm van een decentralisatie uitkering (DU) voor GBB. De uitkering is via de meicirculaire 2026 uitgekeerd.

3.3 MOTIE: Stal de fiets(enstalling) bij Centraal park

Met motie 2410-01 Stal de fiets(enstalling) bij Centraal park van 7 oktober 2024 heeft de raad besloten een fietsenstalling te realiseren. De kosten hiervoor worden geraamd op circa € 70.000 en komen in overeenstemming met de motie ten laste van de reserve Fonds Zoetermeer 2040. Vanaf 2030 worden de nieuwe fietsparkeerplaatsen gerealiseerd.

3.4 Wet versterking regie volkshuisvesting

Om de regie van gemeenten op de volkshuisvesting te versterken heeft het rijk de Wet versterking regie volkshuisvesting aangenomen. De wet heeft als doel dat overheden de regie op de volkshuisvesting hernemen en biedt de bestuurlijke instrumenten die daarvoor nodig zijn. Het gaat daarbij om regie te houden op het aantal woningen op locaties, op betaalbare woningen en een evenredige verdeling daarvan, en om het verstevigen van lokale prestatieafspraken. De wet voorziet ook in een versnelde behandeling van beroepen tegen besluiten van zwaarwegend maatschappelijk belang door de bestuursrechter.

De extra werkzaamheden die hierdoor ontstaan willen we voor 2026 invullen door 1 fte extra aan te stellen bij het team Wonen (€ 0,127 mln.) en door externe (en interne) kennis in te zetten (€ 90.000) voor de ontwikkeling van de benodigde instrumenten. Hiermee bereiden we de acties voor die voortvloeien uit de wet en zorgen we dat deze goed worden ingebed in de gemeente. Er is ook structureel budget voorzien. De omvang daarvan is nog niet bekend gemaakt. De hoogte van dat bedrag is naar verwachting vergelijkbaar met het incidentele budget.

3.5 Woningbouwmonitor

Het Volkshuisvestingsprogramma vraagt om gedetailleerde monitoring. Dat is niet alleen nodig om de raad van voldoende accurate informatie te voorzien maar ook om andere overheden ons vaker en steeds uitgebreider gegevens over de woningbouwproductie opvragen. Een nieuw systeem helpt omdat het verschillende databronnen integreert, waardoor we altijd beschikken over actuele en complete informatie. Het systeem biedt niet alleen inzicht voor interne rapportages, maar maakt ook samenwerking met externe stakeholders zoals corporaties makkelijker en sneller. Op de middellange termijn leidt het nieuwe systeem bovendien tot efficiëntiewinst, doordat de monitoring minder handmatig werk vraagt.

De aanschaf vraagt om een investeringsbudget van € 0,1 mln. dat over 5 jaar wordt afgeschreven. De jaarlijkse kapitaallasten en het daarbij behorende onderhoud bedragen ca. € 30.000. De jaarlijkse lasten worden gedekt door de huidige budgetten efficiënter in te zetten en de kosten toe te rekenen aan de projecten waar ze worden veroorzaakt. Via de opslag overhead kunnen deze worden verhaald aan alle projecten. We onderzoeken daarnaast de mogelijkheid om de woningbouwmonitor te integreren in de bestaande software om de projecten te volgen (de PMO tool) zodat de betrouwbaarheid wordt vergroot en het aantal handmatige handelingen verder wordt verminderd.

3.6 Realisatiestimulans woningbouw

De [Realisatiestimulans](#) is een financiële regeling (specifieke uitkering) waarmee het rijk Nederlandse gemeenten ondersteunt bij de bouw van betaalbare woningen. De regeling omvat zowel nieuwbouw als transformatieprojecten (zoals optoppen en flexwoningen). Van 2026 tot en met 2030 ontvangen gemeenten een vaste bijdrage van € 7.000 per gerealiseerde betaalbare woning (sociale/middenhuur of betaalbare koop) waarvan de bouw het jaar ervoor is gestart. De regeling is onderdeel van een breder pakket (met onder andere de Woningbouwimpuls en het Gebiedsbudget) om de woningnood aan te pakken. Voor woningen waarvoor we al subsidie van het rijk ontvangen geldt de realisatiestimulans niet. Het geld mag naar eigen inzicht worden ingezet. We denken hierbij aan onrendabele tekorten op woningbouwprojecten bijvoorbeeld in de grondexploitatie, bij het tekorten op kostenverhaal of om extra investeringen in gebiedsontwikkeling te doen zoals aan uitgaven voor nutsvoorzieningen, infrastructuur of het bouw- en woonrijp maken van locaties met een onrendabele top. Het recht op de realisatiestimulans verkrijgen we op het moment van de start van de bouw. Het rijk betaalt dit het jaar daarop uit. Risico daarbij is wel dat het rijk de omvang van de subsidie heeft gemaximaliseerd op ca. € 1,5 mld. Als dit bedrag wordt overschreden, geschiedt de uitbetaling naar rato. Bij de besteding van het geld rekenen we met de door het rijk vastgestelde bedragen. De verwachting is dat er in 2026 een recht op subsidie bestaat van € 3,339 mln.

Voor de besteding van dit geld wordt een bestedingsplan gemaakt om het geld verder te labelen. We maken ook een afwegingskader voor de besteding van het geld. Het college is bevoegd om deze middelen uit te geven als het binnen de kaders van de begroting past en niet tot staatssteun leidt. De raad wordt geïnformeerd over het bestedingsplan en het bedrag dat vanuit de Realisatiestimulans naar de gemeente toe komt. Indien een begrotingswijziging nodig is, bijvoorbeeld bij vaststelling en herziening van een grondexploitatie, het onttrekken uit de reserve of aanvragen en ophoging van een investeringskrediet, is een raadsbesluit vereist. Omdat er een faseringsverschil is tussen de ontvangst van het rijk en de besteding wordt jaarlijks het nog niet bestede budget in de brede bestemmingreserve gestort. Andersom wordt als de ontvangen subsidie niet toereikend is, een onttrekking uit de reserve gedaan. Dit laatste totdat het plafond van de stortingen voor dit doel in reserve is bereikt.

3.7 Vereveningsfonds Volkshuisvesting

In 2025 is het Volkshuisvestingprogramma vastgesteld. Om deze reden is de Uitvoeringsagenda Volkshuisvesting begin 2026 geactualiseerd. In deze agenda zijn de belangrijkste acties opgenomen om het Volkshuisvestingsprogramma de komende jaren uit te voeren. Eén van de acties is het thema betaalbaar wonen. Hiervoor is het Programma Kostenverhaal en financiële bijdragen en Vereveningsfonds onderkend. We kijken daarbij naar de mogelijkheden om meer nieuwe betaalbare woningen in onze stad te krijgen. Binnen dit programma wordt onderzocht of en onder welke voorwaarden, het in de Omgevingswet opgenomen instrument van de afdwingbare financiële bijdrage kan worden toegepast. Eén van de ontwikkelingen waarvoor zo'n bijdrage kan worden verlangd is het bereiken van een evenwichtige samenstelling van de woningvoorraad. De financiële bijdragen kunnen via een eventueel te vormen vereveningsfonds worden gebruikt om sociale woningen die in het ene project niet worden gebouwd elders in een ander project wel kunnen worden gerealiseerd. Aan de inzet van dit mogelijke instrument worden eisen gesteld. Zo moet een beleidsnorm voor het aandeel sociale woningbouw in nieuwbouwprojecten in het omgevingsplan of een programma zijn vastgelegd. Een beroep op het fonds kan alleen worden gedaan bij een aantoonbaar financieel tekort of als het tekort groter wordt door het toevoegen van meer sociale woningbouw. Voor het afdwingen van de financiële bijdrage moet een grondslag zijn opgenomen in het omgevingsplan. Afhankelijk van de uitkomst van het onderzoek werken we dit in 2026 uit in een programma Kostenverhaal en financiële bijdragen en leggen we dit samen met het mogelijk te vormen vereveningsfonds ter besluitvorming voor. Bij een positief besluit wordt een vereveningsfonds Volkshuisvesting gevormd.

3.8 Nachtervoer

De raad heeft de afgelopen jaren meerdere malen gesproken over het nachtervoer van en naar Zoetermeer, met name in het kader van de herintroductie van de nachtbus Zoetermeer-Leiden en de wens om de verbinding met Den Haag te versterken. Daarbij is ook de wens uitgesproken voor een betere nachtelijke OV-verbinding met Rotterdam. De ervaringen met de nachtbus tussen Zoetermeer en Leiden laten zien dat er een duidelijke en groeiende behoefte bestaat aan nachtervoer. Tegelijkertijd heeft de praktijk uitgewezen dat het organiseren van nachtbussen geen reguliere taak is van een gemeente. Zoetermeer heeft daarom slechts tijdelijk zelf als opdrachtgever voor de nachtbus naar Leiden gefungeerd. Het college zet zich via de vervoerplanprocedures, concessievoorbereidingen en de toekomstige gebiedsaanpak van de MRDH actief in om Zoetermeer in het regionale nachtnet op te nemen. Deze werkwijze sluit aan bij de regionale samenwerking en voorkomt dat Zoetermeer als afzonderlijke gemeente wordt geconfronteerd met hoge structurele lasten en operationele risico's. De MRDH heeft bevestigd dat de behoefte aan nachtervoer wordt erkend en dat aansluiting op het Rotterdamse en Haagse nachtnet wordt meegenomen in de gebiedsaanpak. Na vaststelling van de Mobiliteitsvisie MRDH 2050 wordt deze gebiedsaanpak verder uitgewerkt en geconcretiseerd in een uitvoeringsprogramma. In dat uitvoeringsprogramma wordt duidelijk op welke termijn en in welke vorm maatregelen voor regionaal nachtervoer, waaronder een mogelijke nachtverbinding tussen Zoetermeer en Rotterdam via de reguliere OV-concessies, kunnen worden gerealiseerd. Naar verwachting organiseert de MRDH het nachtervoer niet eerder dan 2029. Het contract van de gemeente met Qbuzz biedt de mogelijkheid om de nachtbus na 31 december 2026 te verlengen met maximaal twee jaar. Om onze inspanningen niet verloren te laten gaan is het voorstel om de nachtbus naar Leiden nog in 2027 en 2028 op eigen kosten te laten doorrijden. De jaarlijkse kosten bedragen € 0,155 mln., hier staat een opbrengst reizigersinkomsten van € 30.000 tegenover.

3.9 Onderzoek Centrum-West en omgeving

De omgeving Centrum-West is in de Omgevingsvisie en de Ruimtelijke Strategie Zoetermeer (RSZ) onderdeel van het hoog stedelijk leefmilieu dat de gebieden Entree en Binnenstad met elkaar verbindt. Zowel fysiek, als programmatisch willen we de gebruiks- en belevingswaarde van aanwezige openbare ruimte en het groen verhogen. Verschillende opgaves voor de stad komen samen in de bredere omgeving van Centrum-West. Het doel is om het regionale mobiliteitsknooppunt Centrum-West te versterken als één van de drie knooppunten in het OV-netwerk van Zoetermeer. Daarnaast moet Centrum-West zich ontwikkelen naar een aantrekkelijke woon- en verblijfslocatie tot een 'uithangbord' van Zoetermeer. Ook willen we in de omliggende gebieden van Centrum-West, zoals de Bossenbuurt, Hovenbuurt, Driemanspolder-Centrum de leefbaarheid verbeteren. Tot slot willen we dat Centrum-West een aantrekkelijke verbinding wordt tussen de gebiedsprogramma Entree, Meerzicht, Buytenwegh en de Binnenstad. Om deze doelen te bereiken ontwikkelen we een visie op de hoofdwegenstructuur en zorgen via een breed participatieproces waarin alle belanghebbenden betrokken worden. In 2026 starten we een studie om verschillende scenario's voor Centrum-West en omgeving te ontwikkelen, die vervolgens ter besluitvorming worden voorgelegd. Het voorstel is om voor deze studie € 0,25 mln. beschikbaar te stellen en te dekken uit de reserve Fonds Zoetermeer 2040.

Overige aandachtspunt

Omdat de context van het stationsgebied is gewijzigd moeten de uitgangspunten van deze ontwikkeling opnieuw worden bekeken. Hiervoor heeft het college een raadsvoorstel aangeboden 'Raadsvoorstel vaststellen stedenbouwkundige voorkeursvariant en aanvraag voorbereidingsbudget voor het Stationsgebied Zoetermeer'. Zie ook de toelichting onder het kopje Afwijkingen investeringen en voorzieningen, Stationsgebied/Plintgebouw.

Aanpassen effectindicatoren

Intrekken effectindicator Waardering bewoners woonruimte

Het voorstel is om effectindicator Waardering bewoners woonruimte (bij doelstelling 7.1 - Bevorderen passende woonruimte voor iedere Zoetermeerder) te laten vervallen. De indicator sluit niet goed aan op het beoogde beleidsdoel. Het Volkshuisvestingsprogramma heeft als belangrijkste doelstellingen: 1) wijken in balans, 2) 10.800 nieuwbouw, 3) waarvan 4.000 geschikt voor senioren, 4) betaalbaarheid: bouwprogramma op stadsniveau 30% sociale huur, 30% middenhuur- en betaalbare koopwoningen, 40% dure huur- en koopwoningen. De indicator geeft geen inzicht op de voortgang op deze doelstellingen.

In lijn met de Omgevingsvisie, de Ruimtelijke Strategie Zoetermeer en het Volkshuisvestingsprogramma wordt gewerkt aan een nieuwe set effect- en prestatie-indicatoren die beter aansluiten bij de doelen richting Zoetermeer 2040. Deze nieuwe systematiek is nog in ontwikkeling. Zodra deze gereed is, worden passende indicatoren voorgesteld, die bijdragen aan een transparante en samenhangende sturing op het gebied van Wonen.

Afwijkingen investeringen en voorzieningen

Afwijking geïnvesteerde activa/voorzieningen	
Onderwerp	Toelichting onderwerp
Tijdelijke voorziening Het Lange Land 5A € 95.000	De gemeente is eigenaar van het pand aan Het Lange Land 5a, dat verhuurd wordt aan Funsport van Vliet Zoetermeer. Uit een inspectie door Bouw- en Woningtoezicht op 3 februari 2025 is gebleken dat de

	bouwkundige staat van het pand zorgwekkend is waarna het pand is gesloopt en er een vervangende tijdelijke voorziening is geplaatst. De tijdelijke voorziening wordt vanaf september vervangen door een werkloods inclusief een sanitaire unit. De aankoop en plaatsing van de systeemloods vraagt in 2026 om een investeringsbudget van € 95.000.
Bossenpark, uitgave € 6,515 mln. subsidie € 1,135 mln.	Voor de aanleg van het Bossenpark (en Bossenbuurt) is een investeringsbudget van € 8,1 mln. beschikbaar gesteld. Het rijk betaalt hier € 1,135 mln. aan mee. Op de jaarschijf van 2026 ontstaat een voordeel van € 6,515 mln. omdat eerst een uitgebreid participatietraject met de bewoners over de inrichting start. Naar aanleiding van dit overleg wordt een ontwerp gemaakt. Eind 2026/2027 wordt dit uitgewerkt en start de aanbesteding.
Woningbouwmonitor uitgave € 0,1 mln.	Het Volkshuisvestingsprogramma vraagt om monitoring in meer detail. Dat is niet alleen nodig om de raad van voldoende accurate informatie te voorzien. Ook vragen andere overheden ons vaker en om steeds meer data over de woningbouwproductie. Een nieuw systeem helpt omdat het verschillende databronnen integreert, waardoor we altijd over actuele en complete informatie beschikken. Het biedt niet alleen inzicht voor interne rapportages, maar maakt ook samenwerking met externe stakeholders zoals corporaties makkelijker en sneller. Op de middellange termijn zal het nieuwe systeem leiden tot efficiëntiewinst, doordat de monitoring minder handmatig werk vraagt. De aanschaf vraagt in 2026 om een investeringsbudget van € 0,1 mln. dat over 5 jaar wordt afgeschreven.
Metropolitane fietsroute Bleiswijkseweg West, uitgave € 0,162 mln.	In juni 2025 heeft de gemeenteraad van Zoetermeer het voorbereidingsbudget vastgesteld voor de aanleg van de Metropolitane Fietsroute (MFR) op de Bleiswijkseweg West, via het <i>Raadsbesluit Fietsroute Bleiswijkseweg-West</i>. Met dit besluit is € 0,1 mln. toegekend voor de haalbaarheidsfase van het project. De voorbereidingstijd duurt langer dan verwacht. Dit leidt in 2026 tot een overschrijding van € 0,162 mln. De overschrijding is het gevolg van meerdere factoren. In de eerste plaats omdat besloten is om naast het ontwerptraject van de Bleiswijkseweg West ook het ontwerptraject van routedeel Lansingpad mee te nemen. De aanleiding hiervoor was de mogelijkheid om 70% subsidie te verkrijgen vanuit MRDH voor de realisatie van routedelen. Een voorwaarde hiervoor was dat uiterlijk 31 december 2025 een subsidieaanvraag, inclusief Definitief Ontwerp (DO), moest worden ingediend. Daarnaast hebben zowel de MRDH als de gemeente Lansingerland verzocht om het routedeel Lansingpad gelijktijdig te starten, vanwege de aansluiting op het fietspad van de buurgemeente en de voortgang aldaar. Inmiddels is gebleken dat niet kon worden voldaan aan de voorwaarden voor 70% subsidieverstrekking. Hierdoor wordt teruggevallen op een subsidiepercentage van 50% voor de realisatie van de routedelen vanuit MRDH. In het derde kwartaal van 2026 leggen we een raadsvoorstel voor over de ontwerpen van de routedelen van de MFR (Lansingpad en Bleiswijkseweg West) en de benodigde investering voor de realisatie. In dit voorstel wordt ook de budgetoverschrijding verwerkt, evenals de subsidieaanvraag voor 50% van de realisatiekosten.

Stationsgebied/Plintgebouw uitgave € 0,17 mln.	In 2021 heeft de raad, met de vaststelling van het Raadsvoorstel Vaststellen visie stationsgebied Zoetermeer en realisatie plintgebouw, besloten richting te geven aan de beoogde herinrichting van het gebied rondom Station Zoetermeer. Dit met inbegrip van het NS- station, halte Driemanspolder en de Nelson Mandelabrug. Sinds de vaststelling van het Raadsvoorstel in 2021 is de context van het project gewijzigd, dat is van invloed op de verdere planuitwerking van het Stationsgebied Zoetermeer. De uitgangspunten voor dit project moeten worden herzien. Hiervoor zijn onder andere in 2025 twee themabijeenkomsten georganiseerd met de gemeenteraad. Vervolgens moet dit leiden tot een aangepast raadsvoorstel voor de verlenging van de haalbaarheidsfase voor dit project. Dit voorstel is voorzien in Q3 2026. Voor de periode tot aan het raadsvoorstel is € 0,17 mln. aan voorbereidingskosten nodig. Deze voorbereidingskosten worden meegenomen in het nog ter besluitvorming voor te leggen raadsvoorstel.
Haalbaarheidsprojecten Binnenstad uitgave € 0,326.000	Voor de haalbaarheidsfase van een aantal gebieden in de Binnenstad is voor de periode 2026-2030 totaal € 1,9 mln. budget beschikbaar. De werkzaamheden vragen om een herverdeling van het budget over de verschillende deelgebieden en over de verschillende jaren. De herfasering is budgettair neutraal.

Technische begrotingswijzigingen

Technische begrotingswijzigingen: niet van toepassing.	
College/Raad	Toelichting

Risico's

Niet van toepassing.

Overzicht Overhead

Financiën

	Bedragen x € 1.000					
	TB1	MJB 2027 - 2030				
	2026	2027	2028	2029	2030	2031
1 Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)						
1.1 Formatiewijziging opslag overhead	-54	-70	-55	-55	-55	-55
1.2 Informatisering en Automatisering	85	165	165	165	165	165
1.3 Organisatieontwikkeling - dekking Reserve Flankerend Beleid	-1.000 1.000					
1.4 Exploitatielasten gebouwen		-200	-200	-200	-200	-200
2 Onvermijdelijke ontwikkelingen						
2.1 Subsidiemodule	-60	-40	-40	-40	-40	-40
2.2 Vervanging zaaksysteem		-165	-165	-165	-165	-165
2.3 Assetmanagement	-127	-127	-127	-127	-127	-127
3 Beleidswijzigingen/Nieuw beleid						
3.1 Content creator 1 fte	-41	-81	-81	-81	-81	-81

3.2 Aanjager New Town - dekking Reserve Fonds Zoetermeer 2040	-150 150					
3.3 Extra formatie projectcontrol - dekking via OAD	-124	-124	-124	-124	-124	-124
TOTAAL SALDO PROGRAMMA	-321	-624	-627	-627	-627	-627

Toelichting financiën

Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)

1.1 Formatiewijziging opslag overhead

Door de voorgestelde uitbreiding van de formatie neemt ook de overhead toe. Ten opzichte van het huidige moment bedraagt de uitbreiding van de formatie in 2026 circa 4,9 fte. In 2027 loopt deze uitbreiding op tot circa 6,4 fte. Vanaf 2028 bedraagt de uitbreiding circa 5,0 fte. De overheadkosten zijn genormeerde kosten en bedragen gemiddeld € 11.000 per jaar per structurele fte.

1.2 Informatisering en Automatisering

De aanbesteding van de serveromgeving is afgerond en het resultaat is een structureel voordeel van € 0,17 mln. per jaar. Dit jaar komt het resultaat echter uit op € 90.000 vanwege de extra doorloopkosten van het oude systeem.

1.3 Organisatieontwikkeling

Het reeds ingezette beleid van de organisatieontwikkeling richt zich op het versterken van de ambtelijke organisatie door te investeren in leiderschap, talentontwikkeling en in het strategisch en lerend vermogen van de organisatie. Voorgesteld wordt om € 1,0 mln. in 2026 van de reserve organisatieontwikkeling/flankerend beleid beschikbaar te stellen.

1.4 Exploitatielasten gebouwen

De onderhoudskosten van de gemeentelijke accommodaties zijn de laatste jaren sterk toegenomen. Met name de kosten van het incidenteel/correctief onderhoud zijn fors gestegen door de combinatie van sterk gestegen marktprijzen en een ouder wordende vastgoedportefeuille die extra onderhoud vraagt. Bij ambtelijke huisvesting in de wijken en het Stadhuisforum gaat het om € 0,20 mln. per jaar.

Onvermijdelijke ontwikkelingen

2.1 Subsidiemodule

Onze organisatie ziet een groeiende behoefte aan een efficiënte, transparante en gebruiksvriendelijke manier om subsidieaanvragen te verwerken. Daarnaast wordt vanaf 2027 het huidige pakket niet meer ondersteund. Om deze processen te verbeteren en beter aan te sluiten op de verwachtingen van zowel aanvragers als interne medewerkers, vragen wij om budget voor de vervanging en de hiermee samenhangende implementatie van een nieuwe subsidieapplicatie.

De huidige inschatting is dat er structureel extra budget van € 40.000 nodig is om ook in de toekomst op een passende wijze te kunnen voldoen aan onze verplichting en een eenmalige kostenpost van € 60.000 in 2026.

2.2 Vervanging zaaksysteem

Gemeenten werken samen aan het vernieuwen en verbeteren van hun digitale fundament, Common Ground genaamd. Dit is een landelijke beweging, geïnitieerd door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), die zich richt op het toekomstbestendig maken van de gemeentelijke informatievoorziening zoals ook beschreven in de Nederlandse Digitaliseringsstrategie (NDS). Common Ground is geen afzonderlijk ICT-project, maar een fundamentele herziening van de manier waarop gegevens, applicaties en processen zijn georganiseerd.

Het contract van het huidige zaaksysteem verloopt in 2028. Er wordt een aanbesteding gestart in 2026. De vervanging van het zaaksysteem wordt de eerste 'grote' aanbesteding die binnen de Common Ground strategie plaatsvindt. Dat betekent dat een deel van de randvoorwaarden van de aanbesteding moet worden ingevuld om het systeem op Common Ground principes te kunnen integreren binnen de nieuwe architectuur. Om het nieuwe zaaksysteem te kunnen laten voldoen aan de Common Ground voorwaarden is naar huidige inschatting een extra budget nodig van € 0,17 mln. structureel. Deze extra kosten worden opgevangen binnen de bestaande begroting door inzet van het aanbestedingsvoordeel van de serveromgeving (zie 1.2 Informatisering en Automatisering).

2.3 Assetmanagement

In de Programmabegroting 2025 is het professionaliseren van beheer door de implementatie van assetmanagement als speerpunt opgenomen. Om assetmanagement in te voeren moeten zowel de mensen als middelen (processen, systemen, informatie, budgetten) op orde zijn. In de afgelopen periode is gewerkt aan verbetering van beheerplannen, uitvoeringsplannen en data op orde krijgen. Dit is een meerjarig proces. De omvang van de organisatie is toegenomen waardoor het noodzakelijk is om een teammanager aan te trekken. De kosten hiervan bedragen € 0,127 mln. structureel.

Beleidswijzigingen/Nieuw beleid

3.1 Content creator 1 fte

Het voorstel is om aan het onderdeel Kabinet één medewerker/content creator (schaal 8) toe te voegen. Deze medewerker draagt actief bij aan de zichtbaarheid van het bestuur door duidelijke, toegankelijke en consistente content te ontwikkelen.

3.2 Aanjager New Town

Zoetermeer is als New Town in korte tijd ontwikkeld. Omdat we als New Town in korte tijd zijn gebouwd, zijn veel gebouwen en voorzieningen tegelijk toe aan vervanging. Maar ook de sociale stad vraagt om nieuwe investeringen: in sterke gemeenschappen, in kansen voor jongeren en in bestaanszekerheid. De gemeente zet hierop in via Zoetermeer 2040, maar de uitdagingen overstijgen onze lokale mogelijkheden en vragen om een gezamenlijke aanpak met partners, rijk en regio. Hiervoor is in 2026 aanvullende capaciteit nodig voor coördinatie, voorbereiding van samenwerkingsafspraken en belangenbehartiging. Door samen te werken bij de inzet op de New Town-opgave kan de opgave een structurele plek krijgen in het beleid van andere stakeholders en kan de (financiële) slagkracht versterkt worden. De capaciteit wordt extern ingehuurd en de kosten bedragen € 0,15 mln. Vanwege de eenmalige inzet en omdat het beoogde resultaat van de New Town aanjager past in de doelstellingen van Zoetermeer 2040 is het voorstel deze kosten te dekken uit de reserve Fonds Zoetermeer 2040.

3.3 Extra formatie projectcontrol

De formatie van projectcontrol is onvoldoende voor het aantal projecten binnen Zoetermeer. Daarom wordt de formatie met 1 fte schaal 11 uitgebreid, € 0,124 mln. Dekking komt vanuit het overzicht Algemeen Dekkingsmiddel.

Afwijkingen investeringen en voorzieningen

Afwijking geïnvesteerde activa/voorzieningen: niet van toepassing.	
Onderwerp	Toelichting onderwerp

Technische begrotingswijzigingen

Technische begrotingswijzigingen	
College/Raad	Toelichting
College	Bij de Programmabegroting 2026 is een bezuinigingspakket vastgesteld. Onderdeel hiervan is het voorstel 'Verlaging personeelsgerelateerde kosten' waarmee een structurele besparing van € 0,1 mln. wordt gerealiseerd. Dekking wordt geboden vanuit het budget voor personeelsvergoedingen, waaruit de prognose blijkt dat de benutting lager uitkomt dan geraamd door leereffecten bij de toepassing van het bestaande beleid.
College	Herverdeling stelpost overhead: er vindt een budget neutrale verschuiving plaats binnen de overhead. Uitbreiding op formatie bij programma's leidt tot uitbreiding van budget op de overheadtaken. Dit extra budget van € 0,735 mln. wordt verzameld op één post en nu verdeeld naar de verschillende overheadtaken.

Raad	Bij de Programmabegroting 2026 is een bezuinigingspakket vastgesteld. Onderdeel daarvan is een verlaging van de kosten van inhuur met € 0,25 mln. Dit bedrag stond gereserveerd in Overzicht Overhead en wordt nu toegerekend aan alle programma's.
College	BBV-technisch dient de functie van concernstrateeg (schaal 13, € 0,137 mln.) binnen het overzicht Overhead naar een ander product. Dit betreft een budgetneutrale verschuiving en leidt niet tot een claim op extra middelen.
Raad	Op 3 november 2025 is de Nota Overhead 2025 vastgesteld. Hierin is bepaald dat overheadkosten vanaf 1 januari 2026 via een vaste opslag op productieve uren worden toegerekend aan de producten en diensten van de gemeente. Deze wijziging leidt tot een verschuiving van kosten van het overzicht Overhead naar projecten en investeringen. Het financiële effect, waaronder hogere kapitaallasten, is verwerkt in de Programmabegroting 2026 en de meerjarenbegroting 2027-2029. Voor latere jaren is hiervoor een centrale stelpost opgenomen bij Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien. De hogere doorbelasting van overhead en het daaruit voortvloeiende effect moeten administratief-technisch nog worden verwerkt in de bestaande (restant)investeringsbudgetten. Ook wordt de stelpost voor kapitaallasten vanaf 2030 verdeeld over de betreffende budgetten. De hieruit voortvloeiende budgetneutrale begrotingswijziging voor 2026 wordt opgenomen in het Tweede Tussenbericht. Het meerjarige effect wordt verwerkt in de Programmabegroting 2027 en de meerjarenbegroting 2028-2030. Voor langer lopende projecten, zoals de Entree, wordt dit in latere jaren aangepast of via een afzonderlijk raadsbesluit geregeld.

Risico's

Energiekosten gemeentelijk vastgoed

Door de huidige situatie in het Midden-Oosten stijgen naar verwachting de energiekosten van het gemeentelijk vastgoed extra in 2026. Het is dit moment nog te vroeg om een juiste inschatting van de extra kosten te kunnen maken.

Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen en onvoorzien

Financiën

	Bedragen x € 1.000					
	TB1	MJB 2027 - 2030				Doorkijk MJB
	2026	2027	2028	2029	2030	2031
1 Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)						
1.1 Algemene uitkering verwerking September- en Decembecirculaire 2025	-184	-900	-1.100	-1.300	-1.300	-1.300
1.2 Loonstijging	850	1.045	1.265	2.255	3.355	3.355
1.3 Prijsstijging	0	540	-180	-180	-180	-180
1.4 Rentescenario	0	0	0	0	0	0
1.5 Rentebaten	1.100	1.500	1.500	1.000	1.000	500
1.6 Inzetten taakmutaties	4.976	4.021	3.900	3.900	3.900	3.900
1.7 Reservering groei van de stad (als gevolg van bijgestelde groei)	200					
1.8 Reservering vergrijzing	250					
1.9 Reservering veroudering van de stad	600					
1.10 Rentelasten IHP scholen					62	61

2 Onvermijdelijke ontwikkelingen (niet van toepassing)						
3 Beleidswijzigingen/Nieuw beleid						
3.1 Dekking formatie projectcontrol	124	124	124	124	124	124
TOTAAL SALDO PROGRAMMA	7.916	6.330	5.509	5.799	6.961	6.460

Toelichting financiën

Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)

1.1 Verwerking Septemercirculaire 2025 en Decemercirculaire 2025

De groei van de algemene uitkering van het gemeentefonds (ook wel het accres genoemd) wordt gebaseerd op de groei van het Bruto binnenlands product (Bbp). Voor het jaar 2026 en verder is in de Septemercirculaire 2025 het accres geactualiseerd op basis van de septemberraming van de Bbp-ontwikkeling door het Centraal Planbureau (CPB). Deze ontwikkeling is in september jl. door het CPB naar beneden bijgesteld. Hierdoor is ook het accres naar beneden bijgesteld met € 0,4 mln. in 2026 oplopend naar € 1,3 mln. in 2029. Zie hiervoor ook het raadsmemo [septemercirculaire](#).

De algemene uitkering wordt verdeeld op grond van een model dat is opgebouwd uit 43 maatstaven. Omdat gemeenten zich niet allemaal op dezelfde manier ontwikkelen in bijvoorbeeld bevolkingsgroei, kunnen er positieve of negatieve herverdeeffecten ontstaan. Dat houdt in dat er gemeenten zijn die meer ontvangen en anderen die minder ontvangen. In de Decemercirculaire 2025 is voor 2026 de inschatting gemaakt van een positief herverdeeffect van € 216.000. Deze informatie is opgenomen in het raadsmemo [decemercirculaire](#).

1.2 Raming loonstijging (op basis van CAO en CPB-raming)

De loonstijging is € 0,85 mln. lager dan geraamd doordat de ZVW premie is verlaagd. Voor de jaren 2027 en verder volgen we de raming van de loonvoet overheid van het Centraal Planbureau (CPB). Het CPB heeft ten opzichte van vorig jaar de loonvoet naar beneden bijgesteld. Dit levert op de loonkosten een voordeel op van € 1 mln. in 2027 oplopend naar ruim € 3 mln. in 2030.

1.3 Prijsstijging

Het CPB heeft in de raming van het centraal economisch plan (CEP, maart 2026) de inflatiecijfers bijgesteld. Dit levert eenmalig een voordeel op in 2027 van € 0,54 mln. In de jaren erna is sprake van een verslechtering van € 0,18 mln.

1.4 Rentescenario

Sinds september 2022 schommelt de rente rond de 3,5%. In de tussenliggende periode tot maart 2026 kende de rente een hoogtepunt van 3,99% in oktober 2023 en een laagtepunt van 2,76% in december 2024. Na dat dieptepunt beweegt de rente trendmatig omhoog met op het moment van schrijven een rente van 3,6%. Gegeven de situatie in het Midden-Oosten is de verwachting dat de rente de komende maanden eerder stijgt dan daalt.

De rente lag de afgelopen 3,5 jaar (met uitzondering van december 2024) minimaal een procentpunt boven de rente in ons rentescenario. De rentenota schrijft voor dat als de rente 3 jaar op rij 1% punt afwijkt van de gehanteerde rente, het scenario aangepast kan worden. Vanuit de liquiditeitsplanning gaan we ervan uit dat er tot en met 2031 niet hoeft te worden geleend. Als we de investeringsplanning zouden volgen moeten we in 2027 al lenen. Met de liquiditeitsplanning wordt dus een zeker risico genomen.

Het verschil tussen de marktrente en ons rentescenario is een ander risico. Dit risico is in eerste instantie afgedekt door de rente egaliseringsreserve. Die kan naar verwachting drie tot vier jaar eventuele renterisico's afdekken wanneer zij zich voordoen. We kunnen voor de komende jaren diverse scenario's bedenken die ondanks de ruim ogende egaliseringsreserve tot exploitatierisico's kunnen leiden. Indien we er vanuit zouden gaan dat de rente de komende jaren stabiel blijft op het huidige niveau bij een financieringsbehoefte van € 30 mln. cumulatief per jaar vanaf 2028, dan is de egaliseringsreserve net aan toereikend tot aan 2031. Stijgt de rente naar 4% dan levert dat € 1 mln. verlies ten laste van de exploitatie op. Bij een rente van 4,5% stijgt dat naar een exploitatieverlies van € 2,5 mln.

We verhogen daarom de rente in ons rentescenario met 0,5 procent punt naar 2,5% in 2031.

1.5 Renteopbrengst

In de periode 2026 t/m 2031 is naar huidige verwachting sprake van overliquiditeit. Een groot deel van deze overliquiditeit betreft middelen die vooruit ontvangen zijn voor langlopende projecten. 2026 is gestart met een overliquiditeit van € 137 mln. Naar verwachting daalt dit de komende jaren met gemiddeld ca € 16 mln. per jaar. Over deze middelen ontvangen we rente; het meeste via schatkistbankieren, een deel door het uit te lenen aan andere gemeenten. De voornaamste reden van het (meerjarige) rentevoordeel komt, doordat vorig jaar rond het opmaken van de Perspectiefnota 2026 de marktverwachting nog was dat de ECB de rente nog in 2025 sterk zou verlagen naar 1,68% of lager. In de zomer kantelde dat naar dat de rente niet lager zou komen dan 1,93% en pas in maart 2026 verder zou dalen.

Inmiddels is dat paradigma compleet veranderd. Door de oorlog in het Midden-Oosten wordt er door de grootbanken gespeculeerd op 1 tot meerdere renteverhogingen in 2026. Voor de Perspectiefnota 2027 gaan we voorlopig uit van een onveranderde rente gedurende de hele looptijd. Mocht het conflict in het Midden-Oosten maanden gaan duren, dan is het waarschijnlijk dat de inflatie oploopt en aannemelijk dat de ECB als reactie daarop inderdaad de rente verhoogt. In dat geval wordt bij de Programmabegroting 2027 een inschatting gemaakt van de nieuwe meerjarige renteopbrengst, welke dan hoger zal zijn dan de huidige raming.

1.6 Inzetten van taakmutaties

In de algemene uitkering ontvangen gemeenten middelen voor nieuwe taken of voor uitbreiding van bestaande taken. Dit zijn de zogenoemde taakmutaties oftewel financiële aanpassingen in het gemeentefonds waarbij het rijk geld overdraagt aan gemeenten. In dit geval worden overheidstaken overgeheveld, waardoor de kosten voor decentrale overheden veranderen. Wanneer het rijk een nieuwe taak aan gemeenten overdraagt (decentralisatie) of een bestaande taak aanpast, verandert de financiering. Gemeenten krijgen extra budget via het gemeentefonds om de nieuwe taak uit te voeren. Taakmutaties zorgen ervoor dat gemeenten financieel worden gecompenseerd voor beleidswijzigingen van de landelijke overheid.

Deze middelen worden gereserveerd op OAD, totdat duidelijk is wat de nieuwe of uitbreiding van de taak betekent qua beleid, uitvoering en benodigde middelen. Voor verschillende taakmutaties is inmiddels duidelijk waar en hoe de middelen ingezet worden. Hierdoor vervalt de reservering op OAD. Het betreft de volgende onderwerpen met daarachter het bedrag en het programma waar de uitgaven staan vermeld:

Taakmutatie	Bedrag	Jaar/jaren	Nadeel in programma
-------------	--------	------------	---------------------

Armoedebeleid (Geldpunt)	€ 0,223 mln.	2026	P1
Participatiewet in balans	€ 0,104 mln. / € 21.000	2026 / 2027	P1
Impulsbudget sociale infrastructuur	€ 0,432 mln.	2026	P1
Suicidepreventie	€ 0,1 mln.	Structureel	P2
Capaciteit Decentrale Overheden Klimaat- en Energiebeleid (CDOKE)	€ 3,8 mln.	Structureel	P3
Koploperschap gebiedsgericht beter benutten	€ 0,1 mln.	2026 / 2027	P7
Wet versterking regie volkshuisvesting	€ 0,217 mln.	2026	P7

1.7 Reservering groei van de stad

Vanwege de groei van de stad staan middelen gereserveerd om hogere lasten te kunnen dekken. Enerzijds staan er middelen gereserveerd op OAD ten behoeve van hogere kosten voor voorzieningen vanwege meer gebruikers van de voorzieningen door meer inwoners (€ 750 per woning). Anderzijds worden middelen gestort in de reserve Fonds Zoetermeer 2040 ter dekking van de woningbouwprojecten en ter dekking van de hogere kosten van onderhoud van het openbaar gebied door nieuwe straten en wijken (ook € 750 per woning). De groei blijft iets achter bij de verwachting. Hierdoor wordt de reservering op OAD bijgesteld met € 0,1 mln. Daarnaast wordt de storting in de reserve Fonds Zoetermeer 2040 ook met € 0,1 mln. naar beneden bijgesteld.

1.8 Reservering voor vergrijzing

In de begroting is rekening gehouden met mogelijke extra kosten voor de WMO door de vergrijzing. Voor 2026 is de verwachting dat deze reservering niet nodig is en kan vrijvallen ten gunste van het begrotingssaldo.

1.9 Reservering veroudering van de stad

Door de veroudering van de stad worden de kosten voor het onderhoud van de buitenruimte hoger. In afwachting van een nieuwe Nota Onderhoud Openbare Ruimte (NOOR) staat hiervoor € 1,2 mln. gereserveerd op OAD. Voor 2026 kan een deel van de reservering vrijvallen ten behoeve van het dagelijks onderhoud van de wegen voor een bedrag van € 0,6 mln.

1.10 Rentelasten IHP scholen

De bouw van twee scholen uit het Integraal Huisvestingsplan Onderwijshuisvesting 2023 (IHP) is via een bouwheerschap overeenkomst overgedragen aan de betreffende schoolbesturen. Om de ramingen realistisch te houden, zijn de investeringsbudgetten geïndexeerd naar het huidige prijspeil. De hieruit voortvloeiende hogere rentelasten worden gedekt uit OAD.

Onvermijdelijke ontwikkelingen

Niet van toepassing.

Beleidswijzigingen/nieuw beleid

3.1 Dekking formatie projectcontrol

De formatie van projectcontrol (zie Overzicht Overhead) is onvoldoende voor het aantal projecten binnen Zoetermeer. Daarom wordt de formatie met 1 fte schaal 11 uitgebreid ter waarde van € 0,124 mln. Dekking komt vanuit het OAD.

Afwijkingen investeringen en voorzieningen

Afwijking geïnvesteerde activa/voorzieningen: niet van toepassing.	
Onderwerp	Toelichting onderwerp

Technische begrotingswijzigingen

Raad	Een aantal reserves en voorzieningen worden waardevast gehouden. Op basis van de laatste standen van deze reserves en voorzieningen wordt prijscompensatie toegevoegd (voor 2026 € 1,1 mln.). Dit gaat ten laste van de gereserveerde middelen voor prijscompensatie die in de begroting zijn opgenomen.
Raad	Op 30 juni 2025 is de Perspectiefnota 2026 vastgesteld. De financiële dekking van de motie 2506-59a, Structurele versterking BOA-capaciteit is momenteel alleen technisch verwerkt en moet nog worden geeffectueerd over de programma's. In het begrotingsdebat van november 2025 en in het kader van de afdoening van motie 2506-17: Kerkenvisie is aan de gemeenteraad toegezegd, dat de eerdere inzet van een netwerkregisseur geloofsgemeenschappen wordt gecontinueerd. Beide bovenstaande moties plus een resterend stukje taakstelling ICT worden met twee technische wijzigingen verwerkt. De eerste wijziging betreffende het jaar 2026 wordt via deze Perspectiefnota 2027 verwerkt. De tweede wijziging betreffende de jaren vanaf 2027 worden verwerkt wanneer de uitkomsten van een lopend formatieonderzoek helder zijn, deze wijziging vindt plaats uiterlijk bij de Programmabegroting 2027. De totale wijziging omvat een bedrag van € 807.000 en wordt saldo neutraal verwerkt over de programma's.

Risico's

Niet van toepassing.

Bijlagen

Bijlage 1. Toelichting loon- en prijsstijging

De gevolgen voor loon- en prijsstijging ten opzichte van de begroting 2026 worden als volgt in de programma's van de begroting 2027 verwerkt.

	2027
Prijsstijging	1,9%
Loonstijging	4,2 %

Prijsstijging 2027

Op basis van de gegevens van het Centraal Plan Bureau (CPB) van maart 2026 wordt de prijsstijging voor 2027 bepaald. Voor de prijsstijging wordt de Index materiele overheidsconsumptie (Imoc) gebruikt.

Voor de lasten, baten en de opbrengsten van de belastingen, leges en heffingen van de begroting 2027 wordt uitgegaan van een prijsstijging van 1,9% ten opzichte van de begroting 2026.

Dit percentage is als volgt tot stand gekomen. De inschatting van het Centraal Plan Bureau (CPB) van de Imoc staat in onderstaande tabel weergegeven. Het bestaat uit de inschatting voor 2027 van 2,1% en een correctie van -0,2% over voorgaande jaren. In totaal een stijging van 1,9%.

	2027
Correctie 2025 en 2026	-0,2%
Inschatting 2027	2,1%
Prijsstijging in begroting 2027	1,9%

Loonstijging 2027

Op basis van de gegevens van het Centraal Plan Bureau (CPB) van maart 2026 wordt de loonstijging voor 2027 bepaald. Voor de loonstijging wordt de loonvoet overheid gebruikt. Voor de stijging van de loonkosten wordt een stijgingspercentage van 4,2% aangehouden ten opzichte van de begroting 2026. Bij de bepaling van het stijgingspercentage is rekening gehouden met de sociale lasten, zoals deze bekend zijn op 1 januari 2026.

Loon- en prijsstijging 2028 en verder

	2028	2029	2030
Prijsstijging	2,6%	2,3%	2,5%
Loonstijging	4,0%	3,6%	3,5%

Bijlage 2. Samenvatting Eerste Tussenbericht 2026

De Perspectiefnota 2027 en het Eerste Tussenbericht 2026 worden zoals gebruikelijk tegelijkertijd aan de raad aangeboden in één document.

In de perspectiefnota wordt een actueel financieel perspectief op meerjarenbasis geschetst voor de jaren 2027 en verder. Het Eerste Tussenbericht 2026 is een rapportage over de uitvoering van de begroting in het lopende jaar 2026. Daarin worden afwijkingen op bestaand beleid en onvermijdelijke ontwikkelingen opgenomen. Bij de tussenberichten komt het voor dat de uitvoering van bestaand beleid ook meerjarige (onvermijdelijke) financiële gevolgen heeft. Die gevolgen worden dan betrokken in het meerjarig financieel perspectief. Andersom gebeurt het ook dat voorgesteld nieuw beleid wordt opgestart in het lopende jaar.

Programma + naam	2026					
	Primitieve begroting	Wijziging raad t/m april	Niet vastgestelde begrotingswijzigingen	Begrotingswijziging PN programma's	Begrotingswijziging PN overige	Prognose TB1 einde jaar
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	-63.257	-145	-1.793	1.158	125	-63.912
2. Samen leven en ondersteunen	-157.884	0	-707	460	-221	-158.352
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	-25.349	902	0	-782	-543	-25.772
4. Vrije tijd	-23.306	-1.856	0	-51	-1.630	-26.843
5. Veiligheid	-21.429	0	-119	-12	112	-21.448
6. Dienstverlening en participatie	-11.102	0	30	-44	613	-10.503
7. Inrichting van de stad	-5.603	0	0	-345	-682	-6.630
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	362.678	456	4.903	7.777	2.949	378.763
Heffingsbedrag Vennootschapsbelasting	-590	0	0	0	0	-590
Overzicht overhead	-53.738	0	-3.668	-321	-721	-58.448
Eindtotaal	420	-643	-1.354	7.840	2	6.265

De eerste kolom in de tabel laat de primitieve begroting zien zoals door de raad is vastgesteld in de raadsvergadering van 10 november 2025. In dit Eerste Tussenbericht zijn de begrotingswijzigingen van 2026 verwerkt tot en met de raad van april 2026. Die staan in de tweede kolom. In de derde kolom zijn nog niet vastgestelde begrotingswijzigingen opgenomen die het begrotingsresultaat beïnvloeden. In de vierde kolom zijn de bedragen opgenomen als gevolg van nieuw beleid dat al in 2026 start, afwijkingen op bestaand beleid en onvermijdelijke ontwikkelingen. Deze bedragen zijn toegelicht in de programma's.

De overige mutaties zijn opgenomen in de vijfde kolom. Daarin zijn de resultaatbestemmingsvoorstellen meegenomen. Het jaarrekeningresultaat van 2025 wordt bij het vaststellen van de jaarstukken gestort in de reserve Vrij inzetbaar via OAD en in de jaren erna via OAD op programma's beschikbaar gesteld. De mutaties in 2026 zijn per saldo neutraal (in bovenstaande tabel is sprake van afrondingsverschillen waardoor het lijkt alsof een saldo is ontstaan, echter de niet afgeronde bedragen laten een neutraal resultaat zien), maar leiden tot verschuivingen tussen programma's. Daarnaast zijn de technische wijzigingen in deze kolom verwerkt.

De tabel toont in de laatste kolom voor 2026 de prognose per programma als alle voorstellen uit het Eerste Tussenbericht 2026 worden overgenomen. De bedragen per programma kunnen enigszins afwijken van de bedragen in het hoofddocument, omdat daarin de cijfers per onderwerp zoveel mogelijk in samenhang zijn gepresenteerd, terwijl in de tabel de financieel-technische verwerking is weergegeven.

De laatste kolom laat de verwachte uitkomst zien van de Jaarrekening 2026 op basis van de huidige kennis.

Bijlage 3. Resultaatbestemming jaarrekening 2025

In de Jaarrekening 2025 is een resultaat van € 25,2 mln. vastgesteld. Dat positieve resultaat is, in afwachting van het voorstel 'resultaatbestemming' ten gunste gebracht van de Vrij inzetbare reserve. Het definitief bestemmen van het resultaat gebeurt jaarlijks bij de perspectiefnota. Hierdoor kan de gemeenteraad dit betrekken bij de integrale afweging van de verschillende beleidsvoornemens. De daarvoor benodigde voorstellen tot budgetoverheveling en resultaatbestemming worden in deze bijlage toegelicht. In paragraaf 2 worden de herfaseringen toegelicht en in paragraaf 3 de restantkredieten.

Budgetoverhevelingen

Het rekeningresultaat wordt positief beïnvloed door taken die in 2025 niet volledig zijn afgerond en waarvan het vervolg in de jaren 2026 en verder wordt voorzien. Net als in 2025 wordt in deze perspectiefnota terughoudend omgegaan met het overhevelen van budget of het doen van resultaatbestemmingsvoorstellen. Daarbij heeft het college gekozen voor het uitgangspunt 'Nee, tenzij.....'. Dat uitgangspunt wordt op twee manieren toegepast.

1. in het algemeen worden geen voorstellen gedaan met overheveling naar 2027;
2. als er budget beschikbaar is voor 2026 wordt dat budget eerst aangesproken voordat overgebleven budget uit voorgaande jaren beschikbaar wordt gesteld.

Bij het Tweede Tussenbericht zal meer inzicht bestaan in het verloop van de werkzaamheden en volgt een actualisatie.

Volgens ons begrotingsbeleid moeten voorstellen tot de budgetoverhevelingen van 2025 naar volgende jaren voldoen aan de volgende criteria:

- De activiteiten waar het budget in 2025 voor beschikbaar was zijn niet (geheel) uitgevoerd en de activiteiten zijn ook in 2026 of later nog noodzakelijk.
- Voor deze activiteiten is geen structureel budget in de begroting beschikbaar.
- Bij het vaststellen van de jaarrekening is op het betreffende programma sprake van een positief rekeningresultaat.
- Het budget is niet eerder overgeheveld.

Voor activiteiten die niet volledig voldoen aan de criteria van budgetoverheveling maar waarbij het wel gaat om eenmalig budget voor activiteiten die in 2026 of later nog uitgevoerd worden wordt een resultaatbestemmingsvoorstel gedaan.

In onderstaande tabel zijn de voorstellen om het betreffende budget naar volgende jaren over te brengen opgenomen. Onder de tabel worden de adviezen toegelicht.

Bedragen x € 1

Budgetoverhevelingen/resultaatbestemming			
Nr.	Programma	Onderwerp	Naar 2026
1	1	Juridische overdracht schoolgebouwen	100.000
2	2	Toegankelijkheid gehandicapten impuls subsidies	306.000
3	4	Klimaatwerkzaamheden Ateliers en CKC	245.000
4	4	Toegankelijkheid gehandicapten gemeentelijke gebouwen	700.000
5	4	Vervanging spel/stadsboerderijen en wijk/schooltuinen (NME)	725.000
6	7	Ontsluiting Rokkeveen en verbinding HagaZiekenhuis, buurtvervoer	116.000
7	7	Woonwagenuisvesting	158.419
8	7	Realisatiestimulans woningbouw	497.000
9	OAD	Arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal	448.066
10	OAD	Impulsbudget sociale infrastructuur	471.878
11	OAD	Implementatie participatiewet in balans	125.465
Totaal			3.892.828

1. *Juridische overdracht schoolgebouwen*

De juridische overdracht van de bestaande schoolgebouwen in Zoetermeer naar de schoolbesturen heeft nog nooit plaatsgevonden. In de praktijk leidt dat tot problematische situaties bijvoorbeeld bij het aanvragen van subsidies e.d. Het juridisch juist regelen van deze onvolkomenheid zal juridische capaciteit en notariskosten vergen: kosten € 0,1 mln.

2. *Toegankelijkheid gehandicapten impuls subsidies*

De middelen zijn bedoeld om een impuls te geven aan de fysieke toegankelijkheid en daarmee gestalte te geven aan het in juni 2025 door de raad vastgestelde Manifest Fysieke toegankelijkheid en het daarbij behorende bestedingsplan. Het deel voor 2027: € 150.000, wordt niet overgeheveld.

3. *Klimaatwerkzaamheden Ateliers en CKC*

De kunstgarage aan de Vlamingstraat 1 (Franx) is in 2020 opgeleverd. Vanaf dat moment heeft het gebouw te kampen met aanzienlijke interne hitteproblemen. Om de temperatuur in het gebouw beter te kunnen beheersen is het nodig om de dakbedekking aan te passen. De kosten bedragen € 0,1 mln. Om de aanpak van de klimaatproblematiek bij CKC & Partners versneld op te pakken worden bestaande installaties aangepast. De kosten bedragen € 0,145 mln. (motie 2506-40 LHN - Versnelling aanpak klimaatproblemen CKC).

4. *Toegankelijkheid gehandicapten gemeentelijke gebouwen*

De realisatie van de werkzaamheden om de toegankelijkheid van gemeentelijke gebouwen te vergroten verschuift grotendeels naar volgend jaar. De voorbereiding neemt meer tijd in beslag dan gedacht. De middelen die hiervoor beschikbaar zijn gesteld zijn in 2025 grotendeels niet aangewend. Het deel voor 2027: € 700.000, wordt niet overgeheveld.

5. *Vervanging spel/stadsboerderijen en wijk/schooltuinen (NME)*

In 2025 is begonnen met het verbeteren van het speelterrein van speelboerderij het Buitenbeest en het buitenterrein van de stadsboerderij de Balijhoeve. Nog niet alle renovaties zijn uitgevoerd. De acties lopen door in 2026. Dit komt door de late levering van materialen. Een deel voor 2027: € 0,271 mln. wordt niet overgeheveld.

6. *Ontsluiting Rokkeveen en verbinding HagaZiekenhuis, buurtvervoer*

Met een pilot maatwerkvervoer wordt invulling gegeven aan het coalitieakkoord, waarin de ambitie is opgenomen om de ontsluiting van de wijk Rokkeveen en de verbinding met het HagaZiekenhuis te verbeteren. De opdracht tot uitvoering van het maatwerkvervoer is in 2025 verstrekt. De Binnenbaan start in 2026 van met de nieuwe lijn De Opstap. De kosten voor 2026 van € 116.000 worden overgeheveld.

7. *Woonwagenuisvesting*

De herinrichting van de buitenruimte van woonwagenlocaties was door gebrek aan overeenstemming tussen partijen stilgelegd. In 2025 is in overleg met partijen de inrichting aangepast en is een nieuwe opdracht op de markt gezet en verstrekt. De herinrichting start in maart 2026. Het benodigde budget bedraagt € 320.000. Vanuit het overgebleven budget 2025 is hiervoor € 158.000 beschikbaar.

8. *Realisatiestimulans woningbouw*

De [Realisatiestimulans](#) is een financiële regeling (specifieke uitkering) waarmee het rijk Nederlandse gemeenten ondersteunt bij de bouw van betaalbare woningen. De regeling omvat zowel nieuwbouw als transformatieprojecten (zoals optoppen en flexwoningen). Van 2026 tot en met 2030 ontvangen gemeenten een vaste bijdrage van € 7.000 per gerealiseerde betaalbare woning (sociale/middenhuur of betaalbare koop) waarvan de bouw het jaar ervoor is gestart. De regeling is onderdeel van een breder pakket (met onder andere de Woningbouwimpuls en het Gebiedsbudget) om de woningnood aan te pakken. Voor woningen waarvoor we al subsidie van het rijk ontvangen geldt de realisatiestimulans niet.

9. *Arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal*

De gemeente Zoetermeer ontvangt en beheert als centrumgemeente van de arbeidsmarktregio de door het rijk beschikbaar gestelde middelen voor de regionale samenwerking. In het kader van de hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur ontvangen centrumgemeenten vanwege hun regierol in de arbeidsmarktregio vanaf 2025 twee decentralisatie-uitkeringen.

10. *Impulsbudget sociale infrastructuur*

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de inrichting van de sociale infrastructuur en daarbij behorende doelen ten aanzien van het ondersteunen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Met de mei- en septembercirculaires 2025 heeft het rijk in 2025 € 0,47 mln. beschikbaar gesteld als impulsbudget om de infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven te versterken. Aangezien de inrichting van een toekomstbestendige sociale infrastructuur vaak een regionale aanpak vereist, heeft de gemeente Zoetermeer deze middelen mede namens de gemeenten Lansingerland, Leidschendam-Voorburg, Pijnacker-Nootdorp, en Rijswijk ontvangen.

11. *Implementatie participatiewet in balans*

Met de Septembercircular 2025 heeft het rijk € 0,25 mln. beschikbaar gesteld voor de implementatie van de participatiewet in balans. Het wetsvoorstel

Participatiewet in Balans is een initiatief om de Participatiewet te vereenvoudigen en te verbeteren, met name door meer maatwerk, versoepeling van regels en een menselijkere aanpak. De uitvoering hiervan vindt plaats in 2026 en 2027. Het deel 2027 is nog niet beschikbaar gesteld.

Herfaseringen

De gemeente kent meerjarige projecten in de exploitatie waarvan de kosten worden gedekt uit reserves, subsidies of bijdragen van derden. Deze projecten zijn voor de exploitatie dus budgettair neutraal. Als de kosten in enig jaar lager zijn dan geraamd door vertraging in de uitvoering is de onttrekking uit de reserve in dat jaar ook lager en blijft het budget in de reserve beschikbaar voor dat project. De activiteiten (en daarmee gemoeide kosten en dekking uit reserves) schuiven door in de tijd. Er is sprake van een faseringsverschil van kosten en dekking ten opzichte van de begroting. Dit noemen we herfaseringen. In de periodieke voortgangsrapportages worden de oorzaken nader toegelicht. In onderstaande tabel worden de budgettair neutrale herfaseringen per onderwerp genoemd en is aangegeven wat de dekking is. Gevraagd wordt om in te stemmen met het herfaseren van de volgende projecten naar 2026 en volgende jaren.

Bedragen x € 1

Nr.	Programma	Onderwerp	Dekking	2026	2027	2028	2029	2030
1	1	Vindplaatsen verborgen schulden	Sociaal innovatiefonds	30.000				
2	2	Woonzorgvisie	Fonds Zoetermeer 2040		79.731			
3	2	Preventie in de praktijk	Sociaal innovatiefonds	22.277				
4	2	Wijkimpact jeugd Meerzicht	Sociaal innovatiefonds	98.834				
5	3	Duurzaamheid	Reserve duurzaamheidsfonds	67.059				1.100.000
6	3	SPUK Energiearmoede	Bijdrage derden	1.271.060				
7	3	SPUK Lai	Bijdrage derden		642.716			
8	3	SPUK Natuurinclusief verduurzamen/soorten	Bijdrage derden	67.000				
9	3	Motie - 2306-12 Van kunstwerk naar kunstwerk	Egalisatiereserve groot onderhoud	100.000				
10	7	Tunnel Europaweg	Brede bestemmingsreserve	1.248.000				
11	7	1e Stationsstraat	Bijdrage derden	115.000				
12	7	Centrum West	Bijdrage derden	125.000				
13	7	Engelandlaan	Bijdrage derden	96.860	100.000			
14	7	t Seghe Waert	Bijdrage derden	1.210.489				
15	7	Diverse ramingen Grondbedrijf	Fonds Zoetermeer 2040/bijdragen derden	107.000	-2.800	129.876	189.882	
16	7	Binden en onderhouden relatienetwerk	Fonds Zoetermeer 2040	50.000				
17	7	Vorbereiding bestemmingsplannen	Fonds Zoetermeer 2040	10.000				
18	7	Vorbereiding programma woningbouw als aanjager	Fonds Zoetermeer 2040	10.000				
19	7	Wijkaanpak Buytenwegh	Fonds Zoetermeer 2040		315.807			
20	7	Ontwikkelperspectief Meerzicht	Bijdrage derden	1.856.257	252.000			
21	7	Ontwikkelperspectief Meerzicht	Fonds Zoetermeer 2040	1.621.347	1.190.751			
22	7	Integrale gebiedsvisie Van Doornenplantsoen	Fonds Zoetermeer 2040	50.000				
23	7	Bestuurlijke tafel wonen	Bijdrage derden	107.775				
24	7	Woningbouwsubsidies	Bijdrage derden	455.000	731.000	480.000		
25	7	GR Hoefweg	Fonds Zoetermeer 2040	-200.000				
26	7	Nazorg grondexploitaties	Brede bestemmingsreserve	100.000				
27	Investering	Vervoersknoop Bleizo	Bijdrage derden	30.000				
Totaal				8.648.958	3.309.205	609.876	189.882	1.100.000

Toelichting Herfaseringen

Hieronder wordt in het kort per voorstel de reden van herfasering weergegeven.

1 . Vindplaatsen verborgen schulden

De onderbesteding van het project Vindplaats verborgen schulden komt deels voort uit een herprioritering van de activiteiten in de portefeuille Werk en Inkomen. Het project krijgt nu z'n vervolg en afronding in 2026.

2. Woonzorgvisie

Binnen de formatie Sociaal domein is tijdelijk capaciteit ingeruimd om uitvoering te geven aan de Woonzorgvisie Zoetermeer 'Samen aan de slag'. De Woonzorgvisie is vastgesteld in september 2021, de Uitvoeringsagenda Woonzorg in december 2025. De Uitvoeringsagenda heeft een looptijd tot 2030, met een accent op 2026 - 2027. In 2025 zijn de beschikbare middelen niet volledig benut door vertrek van de netwerkregisseur in de loop van het jaar. Eind 2025 is de vacature ingevuld.

3. Preventie in de praktijk

In 2025 is dit project geëvalueerd. Uitkomst hiervan is dat het project moet passen binnen de ontwikkeling van programma Meerzicht. De werkwijze is tot nu toe op een beperkt aantal cases toegepast. In 2026 wordt opgeschaald om te kijken of de werkwijze ook op grotere schaal nog effectief is.

4. Wijkimpact jeugd Meerzicht

Ook dit project is in 2025 geëvalueerd. De uitvoeringscyclus van de in te voeren werkmethode is in 2025 nog niet doorlopen. Het project wordt om die reden verlengd.

5. Duurzaamheid

De animo bij inwoners om te investeren in de verduurzaming van het eigen vastgoed leek in 2025 om politiek-economische redenen en de daarmee ontstane onzekerheden verminderd. Om bewoners te motiveren zijn extra inspanningen verricht. Zo zijn de subsidieregelingen voor inwoners verruimd en duidelijker gemaakt. Daarnaast zijn plannen gemaakt voor de verduurzaming van het CKC en het Stadtheater. Dat leidt naar verwachting in 2026 tot uitgaven.

6. SPUK aanpak energiearmoede

Om energiearmoede tegen te gaan heeft het Rijk subsidie beschikbaar gesteld. De subsidie wordt onder andere gebruikt voor energiebesparende maatregelen bij sociale woningbouwprojecten. In 2025 waren we daartoe nog in gesprek met de woningbouwcorporaties om dit op een effectieve en juridisch juiste manier in te regelen. De verwachting is dat de uitgaven in 2026 plaatsvinden.

7. SPUK Lai

In 2025 is de capaciteit eerst ingezet om alle resterende specifieke uitkeringen (inclusief veegronde) aan te vragen bij het rijk. Dit is gelukt en uitgewerkt in een bestedingsvoorstel voor de raad. Hierop volgend is de aanbesteding voor het uitvoeren van de subsidieregelingen op de markt gezet. De hieruit voortvloeiende kosten vallen in 2026 en verder.

8. Spuk Natuurinclusief Verduurzamen/soortenmanagementplan (SMP)

Voor het maken van een SMP hebben we subsidie om dit onderzoek de komende jaren te kunnen uitvoeren. De aanvraag van de subsidie heeft langer geduurd dan gepland. De subsidie is begin 2026 met terugwerkende kracht toegekend en we starten in 2026 met de uitgaven.

9. Motie 'Van kunstwerk naar kunstwerk'

Vanwege herfasering van werkzaamheden aan de Europaweg zijn de middelen voor verfraaiing van de tunnelbak (motie 2306-12 van kunstwerk naar kunstwerk) in 2025 niet ingezet. Hierdoor is de begrote onttrekking van € 100.000 aan de reserve niet gedaan in 2025.

10. Tunnel Europaweg

Bij het Tweede Tussenbericht 2025 is aangegeven dat het onderhoud aan de Europaweg is verschoven naar 2026. De incidentele middelen van € 1,25 mln. zijn daardoor niet aan de bestemmingsreserve onttrokken.

11. 1e Stationsstraat

De politieke besluitvorming over het planuitwerkingskader (PUK) heeft meer tijd in beslag genomen vanwege de volle agenda van de gemeenteraad. Als gevolg hiervan is de uitvoeringsfase van het project later gestart. Een deel van de werkzaamheden wordt daardoor niet in 2025, maar in 2026 uitgevoerd. Tegenover de kosten staan dezelfde inkomsten (kostenverhaal bij initiatiefnemer).

12. Centrum West

De haalbaarheidsfase van het deelgebied Centrum west zal in 2026 gestart worden. Het niet benutten van het budget is gemeld in Tweede Tussenbericht 2025. Tegenover de kosten staan dezelfde inkomsten (kostenverhaal bij initiatiefnemer).

13. Engelandlaan

In 2023 is het bestemmingsplan Engelandlaan 270 vastgesteld. Met de initiatiefnemer is een anterieure overeenkomst gesloten waarin onder andere afspraken zijn gemaakt over het verhalen van de kosten van het woonrijp maken. De uitvoering van deze werkzaamheden waren in 2025 gepland. Door een aangepaste planning, met een start van de bouwwerkzaamheden in 2025, verschuiven de werkzaamheden van het woonrijp maken naar 2026/2027. Dit is gemeld in Tweede Tussenbericht 2025.

14. 't Seghe Waert

Stichting Vidomes herontwikkelt de locatie van het oude verzorgingstehuis 't Seghe Waert naar woningen en daarbij passende maatschappelijke voorzieningen. Het terrein om de gebouwen heen wordt passend ingericht met groen, wandelpaden, zitgelegenheid en parkeren. Een gedeelte van het verplaatsen van een fietspad en de aanleg en herinrichting van het openbaar gebied was eind 2025 gepland. Deze werkzaamheden zijn door een gewijzigde uitvoeringsplanning opgeschoven naar het 1e kwartaal 2026. Dit is gemeld in Tweede Tussenbericht 2025.

15. Diverse ramingen Grondbedrijf

Netbeheerder en energieleverancier Stedin heeft diverse verzoeken ingediend voor het realiseren van nieuwe verdeelstations. Dit in het kader van het op peil houden van de energievoorziening. Vanwege herprioritering verschuift de verkoop van gemeentelijke kavels door naar de komende jaren. Hierdoor verschuiven ook de plankosten, kosten vervanging water en groen en de storting van het positieve resultaat in de reserve Fonds Zoetermeer 2040. Dit is gemeld in Tweede Tussenbericht 2025.

16. Binden en onderhouden relatienetwerk

Twee opdrachten waren niet afgerond. Deze lopen door naar 2026.

17/18. Onderzoeksbudget woningbouwplanning en bestemmingsplannen/woningbouw als aanjager

In 2025 zijn niet alle opdrachten afgerond. De opdrachten lopen over het jaar heen door en worden in 2026 afgerond.

19. Wijkaanpak Buytenwegh

Het project Wijkverkenning Buytenwegh is medio 2025 afgerond. In de tweede helft van 2025 is gewerkt aan een plan van aanpak om de aanbevelingen uit het bewonersdocument en de literatuurstudie te vertalen naar concrete acties. Dit gebeurt in samenwerking met de woningcorporaties, InZet, bewoners en andere betrokken partners. Om invulling te geven aan de uitvoering van de voorgestelde acties is een nieuw project gestart onder de titel Gebiedsaanpak Buytenwegh. Dit moet leiden tot een voorstel voor verdere vervolgacties in 2026 en verder.

20/21. Ontwikkelperspectief Meerzicht

In 2025 zijn met de partners voorbereidingen getroffen voor de verschillende maatregelen uit het ontwikkelperspectief Meer voor Meerzicht. De voorbereidingstijd is intensiever dan gedacht. Hierdoor zijn verschillende projecten waaronder de kwaliteitsimpuls in de woonomgeving vertraagd. Ook de verduurzaming van de hoogbouw is vertraagd. Dit is met name bestemd voor de verduurzaming van de hoogbouw VvE Zalkerbos € 1,9 mln. De voorziene oplevering in december 2025 is vertraagd naar het 1^e kwartaal 2026. Voor beide onderdelen geldt dat het recht op subsidie en de bijbehorende cofinanciering vanuit de reserve Fonds Zoetermeer 2040 verschuiven naar 2026 en 2027.

22. Van Doornenplantsoen en noordelijke randzone van Palenstein

Door capaciteitsgebrek en de door latere oplevering van de Ruimtelijke strategie is de start in 2025 vertraagd. Eind 2025 is het project gestart en wordt in 2026 voortgezet.

23. Bestuurlijke tafel wonen

Voor het samenwerkingsverband zijn in 2025, met behulp van subsidie, extra projecten om woningbouw te versnellen en knelpunten op te lossen uitgevoerd. Door deze subsidie hoefde de gemeentelijke bijdrage niet volledig te worden benut. Het restant schuift door naar 2026 zodat de projecten ook in het volgende jaar kunnen worden voortgezet.

24. Woningbouwsubsidies

Om woningbouw te stimuleren is voor verschillende projecten subsidie aangevraagd en verkregen van het rijk en de provincie. De subsidie wordt bij oplevering van de woningen de komende jaren uitbetaald.

25. Gemeenschappelijke regeling Hoefweg

De opheffing van de gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg is van 1 januari 2025 vertraagd naar eind 2025. Voor de afhandeling van de daarna lopende zaken tot naar verwachting 2035 is Zoetermeer als vereffenaar benoemd. Hiervoor is begin 2026 een overeenkomst gesloten. Uit het voordelig resultaat bij opheffing is hiervoor € 0,2 mln. ontvangen. Dit wordt ter dekking van de toekomstige kosten van de vereffening in een reserve gestort.

26. Nazorg grondexploitaties

De reserve voor de nazorg van afgesloten grondexploitaties is bedoeld voor de laatste aanpassingen in openbare ruimte. In 2025 is geen onttrekking aan de reserve gedaan.

27. Investerings Bleizo

Eind 2025 is er geschikt met de aannemer over de afronding van de vervoersknoop Bleizo. In 2026 wordt het project geëvalueerd en wordt de subsidieafrekening opgemaakt. Voor de afrondende werkzaamheden is € 30.000 geraamd

Instandhouding kredieten

Kredieten (investeringsbudgetten) zijn begrote uitgaven voor investeringen. De lasten van deze investeringen bestaan gedurende de levensduur uit afschrijvings- en rentelasten ten laste van de exploitatie. Als een investering is afgerond wordt dat krediet 'afgesloten en in exploitatie genomen'. Dat wil zeggen dat de kosten van rente en aflossing ten laste van de exploitatie komen. Zolang een krediet nog niet in exploitatie is genomen (het werk is nog niet afgerond) wordt er op het krediet nog niet afgeschreven en komen er nog geen lasten voor rente en afschrijving ten laste van de exploitatie.

Toegekende kredieten uit 2025 zijn beoordeeld op de noodzaak om deze nog open te houden (niet af te sluiten) en als (restant) krediet over te hevelen naar het nieuwe jaar. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen kredieten die ouder zijn dan twee jaar en kredieten die jonger zijn dan twee jaar. De financiële verordening schrijft voor:

Artikel 13. Instandhouding kredieten

1. Uitgangspunt bij het uitvoeren van (investerings)kredieten is dat deze binnen twee jaar na kredietverstrekking afgewikkeld dienen te zijn, maar uiterlijk één jaar na ingebruikneming.
2. Kredieten die per ultimo van het begrotingsjaar ouder zijn dan twee jaar (na beschikbaarstelling door de raad) en ten laste waarvan geen kosten zijn verantwoord, worden niet voor verdere uitvoering in het volgend begrotingsjaar in standgehouden.
3. Indien een krediet in afwijking op deze regel in stand dient te worden gehouden, kan het college hiertoe bij de besluitvorming over de jaarrekening een onderbouwd voorstel doen.

Kredieten die jonger zijn dan twee jaar worden naar 2026 en verder overgezet. De kredieten die ouder zijn dan twee jaar worden in deze paragraaf toegelicht.

Voor 2026 gaat het in totaal om de kredieten in onderstaande tabel. De werkzaamheden zijn vertraagd, onder meer vanwege aanbestedingstrajecten, afstemming met derden, capaciteitsgebrek, vertraging bij landelijke ontwikkelingen, e.d.

Bedragen * € 1

		Uitgaven						Inkomsten			
Nr.	Omschrijving	Begroting	Rekening	Overbrengen naar				Begroting	Rekening	Overbrengen naar	
				2026	2027	2028	2029			2026	2027
Afvalinzameling		6.092.466	3.455.897	2.636.568	0	0	0	0	0	0	0
1	Tractiemiddelen en zoutstrooimachines	4.954.801	3.084.990	1.869.811	0	0	0	0	0	0	0
2	Ondergrondse containers	1.137.665	370.908	766.757							
Gebouwen		82.419.481	5.270.447	25.537.880	24.834.247	21.750.751	1.862.000	389.272	-60.888	313.462	0
3	Gemeentelijke accomodaties	824.725	253.556	469.937	0	0	0	0	4.405	-4.405	0
4	Sociaal Culturele accommodaties	3.135.322	839.161	2.108.506	0	0	0	389.272	67.000	317.867	0
5	Scholen	66.386.665	3.121.414	18.306.073	19.999.931	21.750.751	1.862.000	0	0	0	0
6	Sportaccommodaties	11.036.334	799.020	4.749.382	4.834.316	0	0	0	-132.293	0	0
7	Inrichting en ICT	1.036.435	257.296	-96.018	0	0	0	0	0	0	0
Mobiliteit		5.126.511	4.027.074	2.745.655	1.629.000	0	0	2.338.000	3.840.146	978.332	789.000
8	Diverse reconstructies, verbeteren verkeersveiligheid	5.126.511	4.027.074	2.745.655	1.629.000	0	0	2.338.000	3.840.146	978.332	789.000
Openbare ruimte		39.302.194	13.762.756	5.723.080	12.126.993	2.589.285	2.500.000	10.385.967	6.037.722	951.797	3.725.000
9	Gronden en strategische aankopen	4.645.232	1.673.107	472.126	0	0	2.500.000	10.000	10.000	0	0
10	Bruggen, viaducten, tunnels, wegen en beschoeiingen	13.412.862	6.043.719	1.546.125	3.233.732	2.589.285	0	0	85.991	0	0
11	Aanleg Centraal Park	6.113.906	2.085.235	1.083.334	0	0	0	2.745.845	2.423.301	352.090	
12	R&D kosten	3.576.631	991.557	848.969	1.859.729	0	0	0	68.775	0	0
13	Entree	11.198.928	2.885.243	1.501.785	7.033.532			7.630.122	3.449.655	599.707	3.725.000
14	Woonwagens	354.635	83.894	270.741	0	0	0	0	0	0	0
Eindtotaal		132.940.652	26.516.174	36.643.182	38.590.240	24.340.036	4.362.000	13.113.239	9.816.980	2.243.591	4.514.000

Hiervan hebben onderstaande bedragen betrekking op investeringsbudgetten van voor 2025.

Bedragen * € 1

		Uitgaven				Inkomsten	
Nr.	Omschrijving	Overbrengen naar				Overbrengen naar	
		2026	2027	2028	2029	2026	2027
Afvalinzameling		2.506.568	0	0	0	0	0
1	Tractiemiddelen en zoutstrooimachines	1.739.811	0	0	0	0	0
2	Ondergrondse containers	766.757	0	0	0	0	0
Gebouwen		23.865.381	24.834.247	21.750.751	1.862.000	322.272	0
3	Gemeentelijke accomodaties	58.577	0	0	0	0	0
4	Sociaal Culturele accommodaties	1.328.367	0	0	0	322.272	0
5	Scholen	17.825.073	19.999.931	21.750.751	1.862.000	0	0
6	Sportaccommodaties	4.749.382	4.834.316	0	0	0	0
7	ICT	-96.018	0	0	0	0	0
Mobiliteit		2.545.655	0	0	0	950.832	0
8	Diverse reconstructies, verbeteren verkeersveiligheid	2.545.655	0	0	0	950.832	0
Openbare ruimte		5.511.754	12.126.993	2.589.285	2.500.000	951.797	3.725.000
9	Gronden en strategische aankopen	465.464	0	0	2.500.000		
10	Bruggen, viaducten, tunnels, wegen en beschoeiingen	1.546.125	3.233.732	2.589.285	0		
11	Aanleg Centraal Park	1.083.334	0	0	0	352.090	0
12	R&D kosten	848.969	1.859.729	0	0		
13	Entree	1.297.121	7.033.532	0	0	599.707	3.725.000
14	Woonwagens	270.741	0	0	0		
Eindtotaal		34.429.358	36.961.240	24.340.036	4.362.000	2.224.901	3.725.000

1. Tractiemiddelen en zoutstrooimachines

Er is een planning voor het vervangen van voertuigen. Als de vervanging technisch noodzakelijk is dan wordt er vervangen. Zo niet dan gaan de voertuigen nog een jaartje langer mee. Het krediet is nodig om daadwerkelijk de voertuigen te kunnen vervangen.

2. Ondergrondse containers

Besteding van het krediet is afhankelijk van ontwikkelingen in de stad. Jaarlijks worden er weer nieuwe bouwprojecten opgeleverd waar ondergrondse containers geplaatst moeten worden. Deze eerste plaatsing van ondergrondse containers wordt uit dit krediet betaald. Het krediet blijft noodzakelijk om dit mogelijk te maken. De kapitaallasten worden doorberekend in de afvalstoffenheffing. Mutaties zijn daardoor voor de exploitatie neutraal.

3. Gemeentelijke accommodaties

De investeringsbudgetten van de gemeentelijke accommodaties ouder dan twee jaar worden, na (administratieve) overheveling, in 2026 afgesloten.

4. Sociaal Culturele accommodaties

De herbouw van 't Westpunt is in 2025 gestart en wordt in 2026 afgerond. Daarnaast wordt het investeringsbudget voor de toneelhijnsinstallatie in het Stadstheater samengevoegd met de verduurzamingswerkzaamheden.

5. Scholen

Het project Van Doornenplantsoen betreft de nieuwbouw van het MBC College. De uitvoering van dit project is vertraagd door een samenloop van omstandigheden:

- Netcongestie als gevolg van een vol elektriciteitsnet
- Een noodzakelijk herontwerp
- Aanvullende kosten en daaropvolgende politieke besluitvorming
- Lopende bezwaarprocedures

Een aantal investeringsbudgetten is bedoeld om de schoolgebouwen ook in de komende 25 jaar in stand te houden (levensduur verlengende investeringen). Deze investeringen zijn in afstemming met de betrokken schoolbesturen opgenomen in het Integraal Huisvestingsplan. Het initiatief en de uitvoering ligt bij de schoolbesturen. In 2027 wordt een nieuw Integraal Huisvestingsplan opgesteld met een geactualiseerde fasering van de onderwijsinvesteringen. De kapitaallasten van onderwijshuisvesting worden grotendeels gedekt vanuit de Reserve egalisatie investering schoolgebouwen.

6. Sportaccommodaties

Voor de nieuwbouw van de was- en kleedaccommodatie van FC Zoetermeer wordt een afzonderlijk raadsvoorstel aan de raad voorgelegd. Daarbij wordt ook het bestaande krediet betrokken. De oude kredieten voor het aardgasvrij maken van Castellum Rakkersveld worden in 2026 afgesloten, zowel voor het sportdeel als voor het cultuur deel. Ook bij dit project wordt een afzonderlijk raadsvoorstel aan de raad voorgelegd bij de herstart.

7. ICT

Voorstel is om € 20.000 over te hevelen naar 2026 voor scanapparatuur. In 2025 zijn er geen uitgaven gedaan. 80% van de investering voor HCI-servers is afgerond. Er wordt € 69.000 overgeheveld voor nakomende kosten. De rest valt vrij. De kapitaallasten die hierdoor vrijvallen worden ingezet voor vervanging van het zaaksysteem (zie Overzicht Overhead in de Perspectiefnota).

8. Diverse reconstructies, verbeteren verkeersveiligheid

Bleiswijkseweg Oost weg is een meerjarig project en het is begroot voor 24 t/m 26. Het is wel iets vertraagd door capaciteitsproblemen en het lopende aanbestedingsproces maar de verwachting is dat het in 2026 kan worden afgerond. De aanleg van de metropolitane fietsroute is stilgelegd en wordt geïntegreerd in de projecten van de hele Bleiswijkseweg West en Oost.

9. Gronden

Voor strategische aankopen van vastgoed is door de raad € 10 mln. beschikbaar gesteld voor een periode van 4 jaar. Het niet uitgegeven bedrag van 2025 wordt overgeheveld naar 2029. Voor het bouwrijp maken van omgeving van de Ruimtebaan bedroeg het krediet in 2025 € 736.000. Het project loopt door in 2026. De overheveling is € 465.000.

10. Bruggen, viaducten, tunnels, wegen en beschoeiingen

Verspreid over 2026/2028 wordt € 7,4 mln. restantkrediet overgeheveld. In het najaar wordt de nieuwe Nota Onderhoud Openbare Ruimte aan de raad voorgelegd met nieuwe actuele ramingen. Daarbij worden deze budgetten betrokken.

11. Aanleg Centraal Park

De aanleg van het Centraal Park is in het eerste kwartaal van 2026 afgerond. Het kostenverhaal is hoger dan verwacht en dat leidt tot lagere kapitaallasten.

12. R&D kosten

Het gaat om onderzoekskosten over haalbaarheid van grondexploitaties etc. Uit 2025 wordt ruim € 2,7 mln. naar later jaren overgeheveld. Er wordt niet afgeschreven. Aan het eind van de haalbaarheidsfase worden de werkelijke lasten toegevoegd aan het betreffende project dan wel ten laste van de begroting gebracht als de uitkomst van het onderzoek negatief is.

13. Entree

De gebiedsontwikkeling bestaat uit veel deelkredieten. Het gaat om langjarige investeringen met bijdragen van derden. Via raadsvoorstellen blijft de raad op de hoogte. Daarin worden ook de financiën geactualiseerd. Vanuit het voorstel restantkredieten gaat het om overheveling van ruim € 8,5 mln. aan uitgaven en € 4,3 mln. aan inkomsten naar 2026 en later jaren.

14. Woonwagens

Van het beschikbare budget uit 2025 wordt € 271.000 overgeheveld. Het heeft enige tijd geduurd voordat er overeenstemming was met bewoners. Daarnaast is ook de specifiek benodigde kennis van aannemers niet altijd voorhanden.

Bijlage 4. Totaaloverzicht financiële ontwikkelingen

Financiële ontwikkelingen bestaand beleid

Bedragen * € 1.000

Financiële ontwikkelingen bestaand beleid		TB1	Begroeven 2026-2030			
Progr	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
1	Extra middelen aanpak energiearmoede (Geldpunt 2026)	-223	-pm	-pm	-pm	-pm
OAD	- dekking OAD					
1	Sociale werkvoorziening & beschut werken	257	257	257	257	257
1	Onderwijsachterstanden beleid, lasten	-562	-562	-562	-562	-562
1	Onderwijsachterstanden beleid, baten	562	562	562	562	562
1	Aanpak laaggeletterdheid/Volwasseneducatie, lasten	-720	-280	-280	-280	-280
1	Aanpak laaggeletterdheid/Volwasseneducatie, baten	720	280	280	280	280
1	Wet inburgering & Onderwijsroute	-2.350	-2.350	-2.350	-2.350	-2.350
1	- specifieke uitkering inburgeringsvoorzieningen (SPUK)	2.350	2.350	2.350	2.350	2.350
1	Exploitatie lasten Onderwijsgebouwen		-100	-100	-100	-100
1	Arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal	-1.667				
1	- dekking via Reserve arbeidsmarktregio ZHC	1.667				
1	Voortijdig Schoolverlaten (VSV), lasten	-101				
1	Voortijdig Schoolverlaten (VSV), baten	101				
1	Afschrijvingslasten IHP scholen					-98
1	- dekking reserve egalisatie investeringen schoolgebouwen					36
1	Eerste inrichting IKC Vijf pilaren		-6	-6	-6	-6
2	Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), baten	319				
2	Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), lasten	-319				
2	Integraal Zorg Akkoord, baten	216				
2	Integraal Zorg Akkoord, lasten	-216				
2	Transformatiemiddelen IZA, baten	1.658	1.196			
2	Transformatiemiddelen IZA, lasten	-1.658	-1.196			
2	Noodopvang Oekrainers, lasten	-3.566	-4.474	-pm	-pm	-pm
2	Noodopvang Oekrainers, inkomsten	273	273	pm	pm	pm
2	Noodopvang Oekrainers, subsidie rijk	3.900	4.741	pm	pm	pm
2	Jeugdhulpvervoer	-165	-165	-165	-165	-165
2	Invulling taakstelling GR GGD en VT Haaglanden	-37	-37	-37	-37	-37
2	Regeling stimuleren uitstroom vergunninghouders uit asielopvang:					
2	- lasten	-1.590				
2	- baten	1.590				

		Bedragen * € 1.000				
3	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	1.800	0	0	0	0
	- subsidie rijk	-1.800	-2.200	-3.000	-3.000	-3.000
	- storting overschot in Brede bestemmingsreserve		-1.600	-800	-800	-800
3	Schoonmaakacties in wijken		-200			
	- dekking Brede bestemmingsreserve		200			
3	Vergoeding verpakkingsmiddelenindustrie-UPV gelden	-109				
3	Verkeersmeubilair		-16	-32	-48	-64
4	Uitvoeringsagenda Cultuur		-425	-425	-425	
	- dekking vrijval budget investering nieuwbouw Poppodium		425	425	425	
4	Integraal Huisvestingsplan Cultuur/Maatschappelijke voorzieningen		-pm	-pm	-pm	-pm
4	Exploitatielasten accommodaties		-360	-360	-360	-360
5	Vervallen subsidie inkomsten Cyber	-106	-106	-106	-106	-106
5	Vervallen lasten inhuur Cyber	106	106	106	106	106
5	Invulling taakstelling ODH niet volledig ingevuld	-12	-12	-12	-12	-12
5	Aanpak jaarwisseling 2026		-pm	-pm	-pm	-pm
5	Herinrichting cameratoezicht		-pm	-pm	-pm	-pm
5	Invulling taakstelling VRH		-pm	-pm	-pm	-pm
6	Verkiezingen	80				
6	Aanpassing diverse regelingen raad per 1 april 2026	-54	-70	-70	-70	-70
7	Ontwikkeling 't Seghe Waert	-100	-300			
7	- verrekening met Vidomes	100	300			
7	Bunker Heuvelweg	-290	-80			
7	- gedeeltelijke verrekening	18				
7	Het Lange Land 5a	-30				
7	Gebiedsvisie Van Tuyllpark	-80				
7	Afschrijvingslasten Plintgebouw/Stationsgebied, vrijval		119	119		
7	Onderhoud Plintgebouw, vrijval		241	241		
7	Afschrijvingslasten Centraal Park	139	55	55	55	55
7	- dekking reserve Fonds Zoetermeer 2040 via OAD	-139	-55	-55	-55	-55
7	Afschrijvingslasten Bossenpark		248	246		
7	- dekking via egalisatiereserve via OAD		-248	-246		
7	Afschrijvingslasten Mobiliteit	111				
7	Afschrijvingslasten Deelgebied 3, vrijval	104	104			
7	Pilot Buurtvervoer	-121	-238	-238		
7	- subsidie MRDH en reizigersinkomsten	121	121	121		
7	Faciliterend project Racketcenter	-75	-9			
7	- financiële bijdrage projectontwikkelaar	75	9			

Bedragen * € 1.000

7	Faciliterend project Vredekerk	-103	-15			
7	- financiële bijdrage projectontwikkelaar	103	15			
ovh	Formatiewijziging opslag overhead	-54	-70	-55	-55	-55
ovh	Informatisering en automatisering	85	165	165	165	165
ovh	Organisatieontwikkeling	-1.000				
ovh	- dekking reserve Flankerend beleid	1.000				
ovh	Exploitatielasten gebouwen		-200	-200	-200	-200
OAD	Algemene uitkering September- en Decembercirculaire	-184	-900	-1.100	-1.300	-1.300
OAD	Loonstijging	850	1.045	1.265	2.255	3.355
OAD	Prijsstijging		540	-180	-180	-180
OAD	Rentescenario		0	0	0	0
OAD	Rentebaten	1.100	1.500	1.500	1.000	1.000
OAD	Inzetten taakmutaties	4.123	3.900	3.900	3.900	3.900
OAD	Reservering groei van de stad (a.g.v. bijgestelde groei)	200				
OAD	Reservering vergrijzing	250				
OAD	Reservering veroudering van de stad	600				
OAD	Rentelasten IHP scholen					62
Totaal financiële ontwikkelingen bestaand beleid		7.147	2.478	1.213	1.244	2.328

Onvermijdelijke ontwikkelingen

Bedragen * € 1.000

Onvermijdelijke ontwikkelingen		TB1					
Progr	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030	
1	Bijstandsuitkering (BUIG) lasten	-2.628	-2.946	-3.446	-3.446	-3.446	
1	Bijstandsuitkering (BUIG) baten	4.528	3.140	3.140	3.140	3.140	
2	Suïcidepreventie	-100	-100	-100	-100	-100	
OAD	- dekking via OAD						
2	Regio Deal Zuid-Hollandse Groeikernen	-613	-766	-919	-766		
2	- dekking via SPUK	613	766	919	766		
3	Inkomsten uit betaald parkeren	100	100	100	100	100	
3	Perscontainers oud papier en karton Afvalinzameling		-77	-261	-261	-261	
3	- dekking Afvalstoffenheffing		77	261	261	261	
3	Elektra openbare verlichting en installaties	300					
3	Herstraten parkeerterrein Van Tuyllpark	-175					
3	Klein onderhoud wegen	-600	-600	-600	-600	-600	
OAD	- dekking via reservering veroudering van de stad, OAD						
3	Arbo -en veiligheidsmaatregelen	-113	-226	-226	-226	-226	
4	Nieuwe wetgeving/cao-afspraken inhuur, leerlingen en stagiaires	-51	-51	-51	-51	-51	
5	Financieringssysteem Omgevingsdienst Haaglanden		pm	pm	pm	pm	
5	Financieringssysteem Veiligheidsregio Haaglanden		pm	pm	pm	pm	
6	Systeem reisdocumenten		-pm				
7	Regio Deal Zuid-Hollandse Groeikernen	-3.665	-2.403	-126	-126		
7	- dekking via SPUK	3.665	2.403	126	126		
ovh	Subsidiemodule	-60	-40	-40	-40	-40	
ovh	Vervanging zaakstelsel		-165	-165	-165	-165	
ovh	Assetmanagement	-127	-127	-127	-127	-127	
Totaal onvermijdelijke ontwikkelingen		1.074	-1.015	-1.515	-1.515	-1.515	

Nieuw beleid

Bedragen * € 1.000

Nieuw beleid		TB1	Beurzen en subsidies			
Progr	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
1	Implementatie Participatiewet in balans	-104	-21			
	- dekking via OAD	104	21			
1	Impuls sociale infrastructuur	-432	-pm	-pm	-pm	-pm
	- dekking via OAD	432	pm	pm	pm	pm
1	Uitvoering extra taak Doorstroompunt (DSP)	-258				
	- dekking via rijk	258				
1	Inzet asiel en integratie	-240				
	- dekking Oekraïne gelden	240				
1	Economie	-125	-125			
	- dekking via reserve Fonds Zoetermeer 2040	125	125			
2	Daklozenpunt	-85	-85	-85	-85	-85
3	Depot Lansinghage	-185				
6	Profileringsplan content creator	-70				
7	Woningbouwsubsidie		-514	-250		
	- dekking via subsidie		514	250		
7	Koploperschap Gebiedsgericht beter benutten	-100	-100			
	- dekking via OAD	100	100			
7	MOTIE: Stal de fiets(enstalling) bij Centraal park					-70
	- dekking via reserve Fonds Zoetermeer 2040					70
7	Wet versterking regie volkshuisvesting	-217	-pm	-pm	-pm	-pm
	- dekking via OAD	217	pm	pm	pm	pm
7	Woningbouwmonitor		-30	-30	-30	-30
Overhead	- dekking via opslag overhead projecten		30	30	30	30
7	Realisatiestimulans woningbouw, toevoeging Brede bestemmingsreserve	-3.339	- pm	-pm	-pm	-pm
	- dekking subsidie	3.339	pm	pm	pm	pm
7	Vereveningsfonds Volkshuisvesting		-pm			
	- mutatie reserve		pm			
	- kostenverhaal		pm			
7	Nachtvervoer		-155	-155		
	- inkomsten derden		30	30		
7	Onderzoek Centrum-West en omgeving	-250				
	- dekking via reserve Fonds Zoetermeer 2040	250				
Overhead	Content creator 1 fte	-41	-81	-81	-81	-81
Overhead	Aanjager New Town	-150				

		Bedragen * € 1.000				
Overhead	- dekking Reserve Fonds Zoetermeer 2040	150				
	Extra formatie projectcontrol	-124	-124	-124	-124	-124
	- dekking via OAD	124	124	124	124	124
Totaal nieuw beleid		-381	-291	-291	-166	-166